

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Меѓународни договори

Број 27

Вторник, 6 март 2007

Год. LXIII

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

	Стр.
4. Закон за ратификација на Договорот меѓу Република Македонија и Република Полска за социјално осигурување.....	1
5. Закон за ратификација на Договорот меѓу Македонската влада и Владата на Кралството Данска за преземање на сопствени државјани и странци кои незаконски престојуваат на териториите на договорните страни.....	51
6. Закон за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Кралството Норвешка за преземање на лица со незаконски престој на нивните територии.....	113
7. Закон за ратификација на мултилатералната Спогодба меѓу Европската заедница и нејзините земји членки, Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Бугарија, Република Хрватска, Република Македонија, Република Исланд, Република Црна Гора, Кралството Норвешка, Романија, Република Србија и Мисијата на Обединетите нации за привремена администрација на Косово ¹ за основање на Европска заедничка воздухопловна област.....	161

4. Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И РЕПУБЛИКА ПОЛСКА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Република Македонија и Република Полска за социјално осигурување,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 26 февруари 2007 година.

Бр. 07-897/1
26 февруари 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И РЕПУБЛИКА ПОЛСКА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Република Македонија и Република Полска за социјално осигурување, склучен во Варшава на 6 април 2006 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски и полски јазик гласи:

**ДОГОВОР
МЕЃУ
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
И
РЕПУБЛИКА ПОЛСКА
ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ**

Република Македонија

и

Република Полска

во натамошниот текст “договорни страни”,

со желба да ги регулираат заемните односи во областа на социјалното осигурување, се договорија како што следи:

ДЕЛ I

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Дефиниции

(1) При примената на овој договор, долунаведените изрази значат:

1. "правни прописи": закони и други прописи што се однесуваат на социјалното осигурување споменати во член 2 став 1 на овој договор;

2. "надлежен орган":

2.1. во однос на Република Македонија - Министерството за труд и социјална политика и Министерството за здравство;

2.2. во однос на Република Полска - Министерот надлежен за социјално обезбедување и Министерот надлежен за здравство;

3. "орган за врска": орган кој обезбедува координација и информација меѓу носителите на секоја од договорните страни кои учествуваат во спроведувањето на овој договор, како и во информирањето на заинтересираните за правата и обврските кои произлегуваат од него; 4. "надлежен носител": носител кај кого лицето е осигурено во моментот на поднесување на барањето за давање или носител од кој тоа лице има право или би имало право да добие давање или носител кој е определен од надлежен орган за финансирање на трошоците на давања;

5. "осигуреник" : вработен или лице кое врши дејност ;
6. "периоди на осигурување" : периодите на платени придонеси или други периоди на вработување или вршење на самостојна дејност или периоди изедначени со нив според правните прописи на секоја од договорните страни;
7. "член на семејство" : лица кои се сметаат за членови на семејството според правните прописи на договорната страна каде што е седиштето на надлежниот носител;
8. "парични давања" : сите видови парични давања одобрени според правните прописи на секоја договорна страна;
9. "давања во натура": здравствени давања предвидени со соодветните правни прописи на договорните страни;
10. "итни давања во натура" - здравствени давања кои се неопходно потребни да се отстрани непосредната опасност по животот и здравјето;
11. "семејни давања"
  - 11.1. во однос на Македонија - детски додаток;
  - 11.2. во однос на Полска - семејни давања;
12. "живеалиште" : постојано место на живеење;
13. "престој" : времен престој на територијата на другата договорна страна.

(2) Другите термини употребени во овој договор имаат значење што им го определуваат правните прописи на секоја од договорните страни.

Член 2

Област на важење

(1) Овој договор се однесува на:

1. Во Република Македонија на правни прописи за:

- 1.1. здравствено осигурување,
- 1.2. пензиско и инвалидско осигурување,
- 1.3. осигурување во случај на несреќи на работи и на професионални болести,
- 1.4. осигурување во случај на невработеност,
- 1.5. детски додаток.

2. Во Република Полска на правни прописи за:

- 2.1. општо здравствено осигурување,
- 2.2. осигурување за боледување и мајчинство,
- 2.3. пензиско и инвалидско осигурување,
- 2.4. осигурување во случај на несреќи на работа и на професионални болести,
- 2.5. социјална помош на невработени,
- 2.6. семејна социјална помош

(2) Овој договор ќе се применува на сите правни прописи со кои се изменуваат или дополнуваат прописите наведени во ставот 1.

(3) Овој договор ќе се применува на правните прописи што воведуваат нова гранка на социјално осигурување, само ако договорните страни изразат таква волја.

(4) Овој договор нема да се применува за давања за социјална помош, ниту пак за давања за жртви на војната или нејзините последици. Освен тоа во Република Полска овој договор не се применува на правните прописи за пензиско обезбедување за овластени лица во : Полиција, Агенција за внатрешна безбедност, Агенција за разузнавање, граничари, државни противпожарни единици, служби во затворот, Биро за заштита на Владата, професионални војници, а, исто така, за обезбедување на судии и јавни обвинители кои се во состојба на мирување.

Член 3

Лица на кои се применува Договорот

(1) Овој договор се применува на лица, на кои се применуваат или се применувале правните прописи на едната или на двете договорни страни.

(2) Овој договор се применува и на други лица, доколку нивните права произлегуваат од правата на лицата од ставот 1.

Член 4

Еднаков третман

Доколку овој договор не определува поинаку, лицата на едната договорна страна кои имаат место на живеење на територија на другата договорна страна на кои се применуваат одредбите на овој договор имаат исти права и обврски според правните прописи на таа договорна страна како и нејзините државјани.

Член 5

Доброволно осигурување

Лицата што имаат место на живеење на територијата на една од договорните страни можат да пристапат во доброволно осигурување, предвидено со правните прописи на секоја од договорните страни под исти услови како и осигурениците на таа договорна страна, земајќи ги предвид ако е потребно и периодите на осигурување навршени на територијата на другата договорна страна.

Член 6

Трансфер на парични давања

(1) Ако овој договор не определува поинаку, паричните давања кои на лицето му следуваат според правните прописи на една од договорните страни, не смеат да бидат намалени, изменети, ставени во мирување или укинати, поради тоа што корисникот има место на живеење на територијата на другата договорна страна и ќе се исплатуваат на таа територија.

(2) Ставот 1 не се однесува на:

1. Во однос на Република Македонија за : давања во случај на невработеност и детски додаток;
2. Во однос на Република Полска за: семејни давања, давања во случај на невработеност, специјални давања и давања во определени случаи.

ДЕЛ II

ПРИМЕНА НА ПРАВНИТЕ ПРОПИСИ

Член 7

Општо правило

До колку со членот 8 не е определено поинаку, лицата на кои се применува овој договор се осигурени според правните прописи на договорната страна, на чија територија ја извршуваат работата.

Член 8

Посебни правила

(1) Од правилото предвидено во член 7 на овој договор се утврдуваат следниве посебни правила:

1. За вработениот што е упатен на работа на територијата на една од договорните страни, од фирма во која е постојано вработен, на територијата на другата договорна страна заради извршување работа за сметка на таа фирма, се применуваат правните прописи на првата страна, под услов предвидениот период на работа да не е подолг од дваесет и четири месеци. Доколку времетраењето на тоа вработување се продолжи повеќе од дваесет и четири месеци и натаму се применуваат правните прописи на првата договорна страна во нов период од најмногу дваесет и четири месеци, под услов надлежниот орган на другата договорна страна или носител определен од надлежниот орган да даде своја дозвола пред истекот на првиот период од дваесет и четири месеци;
2. За лица кои постојано вршат самостојна дејност на територијата на една од договорните страни и привремено ќе го

пренесат вршењето на дејноста на територијата на другата договорна страна, се применуваат правните прописи на првата договорна страна но не подолго од 24 месеци.

3. За работник кој обично извршува работа на територијата на двете договорни страни се применуваат правните прописи на чија територија има место на живеење.

4. За лице кое врши самостојна дејност на територијата на една од договорните страни кое истовремено е работник на територијата на другата договорна страна, се применуваат правните прописи на другата договорна страна.

5. За лице кое обично ја врши самостојната дејност на териториите на двете договорни страни, се применуваат правните прописи на договорната страна на чија територија имаат место на живеење.

6. За работник вработен во фирма за меѓународен воздушен железнички или патен сообраќај, се применуваат правните прописи на договорната страна на чија територија се наоѓа средиштето на претпријатието, но, во случај кога фирмата има филијала или постојано претставништво на територијата на другата договорна страна, на работникот вработен кај него се применуваат правните прописи на договорната страната на чија територија се наоѓа филијалата или постојаното претставништво.

7. На членовите на персоналот на дипломатските и конзуларните претставништва се применуваат одредбите на Виенската конвенција за дипломатски односи од 18 април 1961 година, како и Виенската конвенција за конзуларни односи од 24 април 1963 година.

8. Членовите на административниот, техничкиот и помошниот персонал на дипломатското и конзуларното претставништво на секоја од договорните страни, можат во рок од три месеци, сметано од влегувањето во сила на овој договор или во рок од три месеци од датумот на почетокот на вработувањето на територијата на договорната страна каде што работат, да ја изберат примената на правните прописи на едната или другата договорна страна, ако тие се државјани на онаа договорна страна на која и припаѓа дипломатското или конзуларното претставништво.

9. Лицата кои работат како приватни домашни работници кај членови на дипломатското и конзуларно претставништво, имаат право на избор според точката 8, кога се државјани на договорната страна на која припаѓа дипломатското и конзуларното претставништво.

10. На лицата што ги испраќа една од договорните страни во разни форми за соработка се применуваат правните прописи на договорната страна што ги испраќа, освен ако со договорите за соработка не се предвидува поинаку.

11. На посада што работи на брод, кој носи знаме на една од договорните страни, се применуваат правните прописи на таа договорна страна.

(2) Надлежните органи на договорните страни или од нив овластени носители, во интерес на лице или група на лица, можат договорно да утврдат други правила или да ги изменат правилата предвидени во ставот 1.

ДЕЛ III

ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

ГЛАВА 1

Болест и мајчинство

Член 9

Собирање на периодите на осигурување

Доколку лицето навршило периоди на осигурување според правните прописи на секоја од договорните страни, тогаш тие периоди се собираат во неопходен обем на неговиот период на времетраење за правото на давање и неговото времетраење ако не се поклопуваат.

Член 10

Давања во натура

(1) Осигуреникот, за кој станува збор во член 8, кој ги исполнува условите да добие давање во натура според правните прописи на една од договорните страни, а престојува на територијата на другата договорна страна заради извршување на работа, тогаш тој и членовите на неговото семејство имаат право да добијат давање во натура, на товар на надлежниот носител, од носителот во местото на престој според правните прописи што важат за тој носител, во случај кога состојбата на нивното здравје бара итни давања во натура.

(2) Во примена на ставот 1, одобрувањето на протеза или опрема и други давања во натура од поголема вредност зависи од согласноста на надлежниот носител, освен ако давањето не може да биде временски одложено без сериозно загрозување на животот или здравјето.

Списокот и износите на средствата се определуваат од страна на надлежните носители во административните спогодби за кои станува збор во член 23.

(3) Членовите на семејството на осигуреникот на една од договорните страни кои имаат место на живеење на територијата на другата договорна страна, добиваат давања во натура од носителот според местото на живеење согласно со важечките правни прописи на товар на надлежниот носител.

(4) Ако корисникот на пензија согласно со правните прописи на секоја од договорни страни има место на живеење на територијата на една од договорните страни, тогаш тоа лице и членовите на неговото семејство имаат право на давање во натура според правните прописи на таа страна, онака како да стекнало право на пензија само врз основа на правните прописи во земјата на живеење. Овие давања паѓаат на товар на носителот во местото на живеење.

(5) Ако корисникот на пензија стекната врз основа на правните прописи на една од договорните страни има место на живеење на територијата на другата договорна страна не е корисник на давања во натура според правните прописи на таа договорна

страна, тогаш лицето добива давања во натура од носителот на местото на живеење според правните прописи што тој ги применува, а на товар на надлежниот носител. Оваа одредба се применува и на членовите на семејството на лицето кое добива пензија, кои имаат како ова лице, место на живеење на територијата на таа договорна страна.

(6) Ако лице користи пензија според правните прописи на едната договорна страна, кое има место на живеење на таа договорна страна и има право на давање во натура, а членовите на неговото семејство имаат место на живеење на територијата на другата договорна страна и немаат право на давање во натура според правните прописи на таа договорна страна имаат право на давање во натура според местото на нивното живеење, според правните прописи кои се применуваат од тој носител, на товар на тој носител.

(7) Надлежните органи на договорните страни или носителите определени од нив можат да се договорат да го прошират кругот на лицата со право да користат давања во натура.

Член 11

Парични давања

(1) Паричните давања што им следуваат според правните прописи на една од договорните страни се исплатуваат и кога корисникот престојува на територијата на другата договорна страна.

(2) Паричните давања ги исплатува директно надлежниот носителот согласно со член 30.

Член 12

Надомест на трошоци

(1) Надлежниот носител ги надоместува на надлежниот носител на другата договорна страна, трошоците за давања во натура според член 10, освен административните трошоци.

(2) Заради упростување на административната процедура, надлежните носители можат да се договорат износите на трошоци направени за сите или одделни категории на трошоци дека ќе бидат надоместувани во вид на паушал.

(3) Начинот на надоместување на трошоците ќе се определи со административни спогодби за кои станува збор во член 23 на овој договор.

ГЛАВА 2

Несреќи на работа и професионални болести

Член 13

Парични давања и давања во натура

(1) Корисник на давање поради несреќа на работа или професионална болест според правните прописи на едната од договорните страни, има право на давање во натура, кога престојува или живее на територијата на другата договорна страна, што го дава носителот во местото на престој или живеење, согласно со неговите правни прописи, на товар на надлежниот носител. Соодветно се применува членот 10 став 2 .

(2) Во случај на парични давања соодветно се применуваат решенијата од член 11.

Член 14

Професионални болести

(1) Ако одобрувањето на давањето поради професионална болест според правните прописи на една од договорните страни зависи од тоа дали болеста за прв пат била утврдена на територијата на таа договорна страна, се смета дека овој услов е исполнет и во случај кога болеста била утврдена за прв пат на територијата на другата договорна страна.

(2) Ако правото на давања поради професионална болест следува според правните прописи на секоја од договорните страни, тогаш тоа се одобрува исклучиво според правните прописи на онаа договорна страна на чија територија последен пат било вработувањето кое можело да ја предизвика професионалната болест, доколку корисникот ги исполнува условите предвидени со тие правни прописи.

Член 15

Влошување на професионалната болест

(1) Ако правото на давање во случај на професионална болест произлегло според правните прописи на едната договорна страна, надлежните носители на таа договорна страна се одговорни за исплаќањето на давањето на корисникот при

влошување на професионалната болест, дури и ако тоа настапило во моментот кога на лицето се применувале правните прописи на другата договорна страна ако таму не извршувало работа при која може да настапи професионална болест.

(2) Во случај на влошување на професионалната болест на лицето, кое користи давање за професионална болест, согласно со правните прописи на првата договорна страна, за време на извршување на работата која може да предизвика професионална болест на територијата на другата договорна страна:

1. Надлежниот носител на првата договорна страна продолжува да го исплатува оствареното давање, без да го земе предвид влошувањето на професионалната болест;
2. Надлежниот носител на втората договорна страна според правните прописи кои се применувале на лицето во време на извршување на работа која може да предизвика влошување на професионалната болест, одобрува давање во висина што одговора на разликата помеѓу висината на давањето на кое има право по влошувањето на здравствената состојба и висината на давањето на кое би имал право пред влошувањето, според неговите прописи, онака како болеста да настапила според тие правни прописи.

Член 16

Утврдување на степен на неспособност

Ако со правните прописи на една од договорните страни се предвидува дека за утврдување на степен на неспособност поради несреќа на работа или професионална болест се зема предвид претходно настанатата неспособност од истите причини, во тој случај ќе се земаат предвид несреќите на работа и професионалните болести настанати претходно според правните прописите на другата договорна страна.

ГЛАВА 3

Пензии

Член 17

Собирање на периодите на осигурување

(1). Заради стекнување, одржување или повторно признавање право на пензија, според правните прописи на секоја од договорните страни, периодите на осигурување се собираат, ако е неопходно потребно, под услов да не се поклопуваат.

(2). Ако правните прописи на една од договорните страни го условуваат одобрувањето на пензија од периодите на осигурување навршени во професија опфатена со посебен систем, во определено занимање или определна струка, тогаш периодите на осигурување навршени според правните прописи на другата договорна страна се земаат предвид при одобрувањето на таа пензија само тогаш, ако биле навршени во рамки на соодветниот систем во тоа занимање или во таа струка.

Член 18

Пензија без собирање на периодите на осигурување

Ако осигуреникот ги исполнува условите, според правните прописи на една од договорните страни, за стекнување право на пензија без собирање на периодите на осигурување според член 17, тогаш надлежниот носител на таа страна ја утврдува висината на пензијата исклучиво врз основа на периодите на осигурување навршени според прописите на таа договорна страна, освен ако износот на пензијата пресметана според член 19 е поповолна.

Член 19

Пензии со собирање на периодите на осигурување

Ако осигуреникот ги исполнува условите за пензија само со примена на член 17, надлежниот носител на секоја од договорните страните ги применува следниве начела:

1. го пресметува теоретскиот износ на пензијата која осигуреникот би можел да ја оставри кога сите периоди на осигурување, според правните прописи на двете договорни страни, би биле навршени според нејзините правни прописи;
2. за одредување на теоретскиот износ на пензијата при утврдување на основата за пресметување се земаат предвид исклучиво периодите на осигурување навршени според правните прописите што ги применува надлежниот носител;
3. врз основа на тој теоретски износ, надлежниот носителот

на таа договорна страна го одредува вистинскиот износ на пензијата сразмерно на должината на периодите на осигурување навршени според нејзините правни прописи и во однос на вкупната должина на периодите на осигурување навршени според правните прописи на двете договорни страни;

4.ако вкупниот период на осигурување, пресметан според правните прописи на секоја од договорните страни, е подолг од најдолгиот предвиден период според правните прописите на една од договорните страни, за пресметување на максималниот износ на пензија, надлежниот носител го зема предвид најдолгиот период, предвиден според правните прописи што тој ги применува.

Член 20

Периоди на осигурување пократки од една година

Ако периодите на осигурување што се земаат предвид, според правните прописи на една од договорните страни, при утврдувањето право на пензија не изнесуваат најмалку една година, нема да биде одобрена пензија според тие правни прописи, освен ако постои право на пензија само врз основа на овие периоди според тие правни прописи; погоре наведените периоди се земаат предвид заради стекнување, задржување и повторно воспоставување право како и пресметување на износот

на пензијата од другата договорна страна, онака како да биле тоа периоди на осигурување навршени според правните прописи што таа ги применува.

Оваа одредба се применува за пензии за кои правото зависи од навршувањето на определени периоди на осигурување.

ГЛАВА 4

Невработеност

Член 21

Давање за невработени

(1). Периодите на осигурување, навршени според правните прописи на една од договорните страни се засметуваат во неопходен обем при определување на правото на парично давање за невработени според правните прописи на другата договорна страна, ако заинтересираното лице, непосредно пред да ја загуби работата, има периоди на осигурување навршени според правните прописи на таа договорна страна.

(2). Ако според правните прописи на едната договорна страна рокот на исплаќање на паричното давање за невработени зависи од времетраењето на периодите на осигурување, се применува соодветно на ставот 1.

(3) Ако според правните прописи на едната договорна страна износот на паричното давање за невработени зависи од висината на приходот врз основа на кој се платени придонесите за осигурување во случај на невработеност, се зема предвид само приходот остварен според правните прописи на таа договорна страна.

(4) Ако периодите на осигурување, остварени според правните прописи на едната договорна страна, биле засметани за остварување на право на парично давање за невработеност според правните прописи на другата договорна страна, периодот на исплаќање на паричното давање се намалува за периодот, за кој што невработеното лице користело давање според правните прописи на првата договорна страна.

ГЛАВА 5

Семејни давања

Член 22

Утврдување на право на семејни давања

(1). Лицата кои имаат место на живеење на територијата на една од договорните страни, имаат право на семејни давања предвидени со правните прописи на таа договорна страна. Овие давања ги исплатува носителот во местото на живеење, според правните прописи што ги применува тој носител и на негов товар.

(2). Ако во согласност со овој договор, истовремено се исполнети условите за право на давање на територијата на двете договорни страни, давањето го исплатува само носителот на онаа договорна страна на чија територија лицето корисник на семејното давањето има место на живеење, според неговите правни прописи, на негов товар.

ДЕЛ 4

ДРУГИ ОДРЕДБИ

Член 23

Овластувања на надлежни органи

(1) Надлежните органи на договорните страни склучуваат административни спогодби, потребни за примената на овој договор.

(2) Надлежните органи на двете договорни страни се должни:

1. да определат органи за врска и надлежни носители;
2. заемно да се известуваат за примената на овој договор;
3. заемно да се информираат за промените во правните прописи;

4. заемно да пружаат помош и да развиваат можност за поширока техничка и административна соработка при примената на овој договор.

Член 24

Заемна помош

(1) Надлежните органи, органите за врска и надлежните носители на договорните страни, пружаат заемна помош во примена на одредбите на овој договор, на начин, како би ги применувале сопствените правни прописи. Таа помош е бесплатна.

(2) Надлежните органи, органите за врска и надлежните носители на договорните страни, можат да остварат непосреден контакт помеѓу себе, како и со секое заинтересирано лице или негов полномошник.

Член 25

Заштита на лични податоци

(1) Доколку врз основа на овој договор или Спогодбата од член 23 за примена на Договорот се разменувани лични податоци помеѓу надлежните органи, органите за врска или носителите на договорните страни, тогаш во областа на заштитата на податоците, ќе се применуваат правните прописи кои важат на договорната страна која ги доставува податоците. Во случај на натамошно користење, прибирање, обработка и бришење на личните податоци од договорната страна која ги прифаќа, ќе важат правните прописи за заштита на личните податоци на договорната страна која ги презема личните податоци. Договорната страна која ги прифаќа личните податоци презема обврска да обезбеди такви стандарти на заштита на личните податоци кои се предвидени според правните прописи на договорната страна која ги предава личните податоци.

(2) Користење на личните податоци за други потреби освен за социјално осигурување, може да се даде само со согласност на заинтересираното лице.

Член 26

Лекарските прегледи

Лекарските прегледи на лица кои имаат место на живеење или престојуваат на територијата на другата договорна страна ги врши носителот во местото на живеење или престој на барање и на товар на надлежниот носител. Ако лекарскиот преглед се врши за надлежните носители на секоја од договорните страни,

врши за надлежните носителите на секоја од договорните страни, трошоците за тој преглед паѓаат на товар на носителот во местото на живеење.

Член 27

Ослободување од плаќање и заверка

(1). Ослободувањето или намалувањето на судските и административните такси, регистраторските давачки или други слични давачки, предвидени со прописите на една од договорните страни, во случај на потврди и документи што треба да се издаваат според прописите на таа договорна страна, се проширува на истоветни потврди и документи кои би требало да бидат издадени според прописите на другата договорна страна за примена на овој договор.

(2). Секаков вид исправи, документи и потврди што треба да се издадат заради примена на овој договор се ослободени од заверка во дипломатските и конзуларните органи.

Член 28

Употреба на јазици

(1) При примената на Договорот, надлежните органи, органите за врска и надлежните носители на договорните страни, меѓусебно комуницираат на официјалниот јазик на секоја од договорните страни.

(2) Молбата или документот нема да се отфрлат од причини што е изготвен на официјалниот јазик на другата договорна страна.

Член 29

Поднесување на поднесоци

(1) Барањата, жалбите и изјавите, како и другите документи, кои според правните прописи на едната договорна страна треба да бидат поднесени во определен рок на надлежните носители на таа договорна страна, се сметаат за поднесени во тој рок, ако во истиот рок биле поднесени до надлежниот носител на другата договорна страна.

(2) Барањата, жалбите и изјавите, како и другите документи, наведени во став 1, надлежниот носител, во најкус можен рок ги доставува до надлежниот носител на другата договорна страна.

(3) Барање за признавање на парични давања поднесено според правните прописи на едната договорна страна, се смета како барање за признавање на соодветно давање според правните прописи на другата договорна страна, ако барателот информирал или од приложената од него документација произлегува дека бил осигурен според правните прописи на таа договорна страна, освен ако барателот побара одлагање на признавање на правото на старосна пензија, според правните прописи на едната договорна страна.

Член 30

Исплатување на парични давања

Надлежните носителите на секоја од договорните страни кои исплатуваат парични давања врз основа на овој договор, непосредно на корисниците кои имаат место на живеење на територијата на другата договорна страна, во важечка валута на својата држава, а во случај на немање на конвертибилност на валута во друга конвертибилна валута.

Член 31

Решавање на спорови

Сите спорови што би се јавиле меѓу договорните страни во врска со толкувањето или примената на овој договор се решаваат од надлежните органи на договорните страни.

ДЕЛ V

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 32

Преодни одредби

(1) Овој договор не дава право на побарувања за исплата на парични давања во периодот пред денот на неговото влегување во сила.

(2) За утврдување на правата на давањето врз основа на овој договор се земаат предвид и оние периоди на осигурување што се навршени согласно со правните прописите на секоја договорната страна пред денот на влегувањето во сила на овој договор.

(3) Овој договор се применува и во случај на осигурителен ризик што настанал пред неговото влегување во сила, освен одредбата од став 1.

(4) Паричните давања кои се признати пред влегување во сила на овој договор, можат по барање на корисникот на давањето да бидат повторно определени, согласно со одредбите на овој

договор, под услов дека така пресметаниот износ нема да биде помалку од веќе исплатуваното давање. Ако барањето биде поднесено во рок од две години од влегувањето во сила на овој договор, паричните давања се признаваат од денот на влегување во сила на овој договор.

Член 33

Време на важење на Договорот

Овој договор се склучува на неопределено време. Секоја од договорните страни може да го откаже по дипломатски пат, но не подоцна од шест месеци пред истекот на календарската година; во таков случај овој договор ја губи правната сила сметано од 1 јануари на наредната година, непосредно по годината во која бил откажан.

Член 34

Зачувување на стекнати права

- (1) Во случај на откажување на овој договор, сите стекнати права врз основа на неговите решенија се задржуваат.
- (2) Правата што се во постапка на стекнување, а кои се однесуваат на периодите на осигурување навршени пред денот од кога влезе во сила откажувањето на овој договор, не згаснуваат.

Член 35

Влегување во сила на Договорот

- (1) Овој договор подлежи на ратификација.
- По завршување на ратификационата постапка, договорните страни меѓусебно ќе се известат по дипломатски пат.

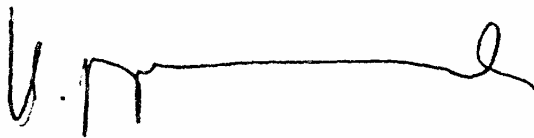
(2) Овој договор влегува во сила првиот ден од третиот месец кој следува по месецот на приемот на второто известување.

3) Со денот на влегување во сила на овој договор, во односите меѓу двете држави престанува да важи Конвенцијата за социјално осигурување меѓу Федератива Народна Република Југославија и Народна Република Полска, склучена на 16.01.1958 година, во Варшава.

Составено во Варшава на ден 06.04.2006 во два оригинални примерока, секој на македонски јазик и на полски јазик, при што двата текста имаат еднаква важност.

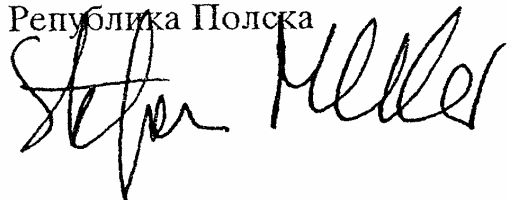
За

Република Македонија

За

Република Полска

UMOWA
MIĘDZY
REPUBLIKĄ MACEDONII
A
RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ
O ZABEZPIECZENIU SPOŁECZNYM

Republika Macedonii

i

Rzeczpospolita Polska

zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

pragnąc uregulować wzajemne stosunki w dziedzinie zabezpieczenia społecznego uzgodniły co następuje:

DZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

(1) Dla stosowania niniejszej Umowy poniższe terminy oznaczają:

1. „przepisy prawne”: ustawy i inne przepisy dotyczące zabezpieczenia społecznego, o których mowa w artykule 2 ustęp 1 niniejszej Umowy;
2. „właściwa władza”:
  - 2.1. w Republice Macedonii - Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej i Ministerstwo Zdrowia;
  - 2.2. w Rzeczypospolitej Polskiej - ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego i ministra właściwego do spraw zdrowia;
3. „instytucja łącznikowa”: instytucję zapewniającą koordynację i informację między instytucjami każdej z Umawiających się Stron, uczestniczącą w stosowaniu niniejszej Umowy, jak również w informowaniu zainteresowanych o prawach i obowiązkach z niej wynikających;
4. „właściwa instytucja”: instytucję, w której osoba jest ubezpieczona w chwili składania wniosku o świadczenie lub instytucję, od której zainteresowany ma prawo lub miałby prawo uzyskać świadczenie lub instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę do finansowania kosztów świadczeń;
5. „ubezpieczony”: pracownika lub osobę pracującą na własny rachunek;
6. „okresy ubezpieczenia”: okresy, za które opłacono składki, okresy zatrudnienia lub pracy na własny rachunek oraz okresy z nimi zrównane przez przepisy prawne każdej z Umawiających się Stron;
7. „członek rodziny”: osoby w ten sposób określone przepisami prawnymi tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma siedzibę właściwa instytucja;

8. „świadczenia pieniężne”: wszystkie rodzaje świadczeń pieniężnych przyznawanych na podstawie przepisów prawnych każdej z Umawiających się Stron;
  9. „świadczenia rzeczowe”: świadczenia zdrowotne przewidziane w przepisach prawnych każdej z Umawiających się Stron;
  10. „natychmiastowe świadczenia rzeczowe”: świadczenia zdrowotne niezbędne dla usunięcia bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia;
  11. „świadczenia rodzinne”:
    - 11.1. w Republice Macedonii – dodatek na dzieci;
    - 11.2. w Rzeczypospolitej Polskiej - zasiłki rodzinne,
  12. „miejsce zamieszkania”: miejsce stałego pobytu;
  13. „pobyt”: czasowy pobyt na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
- (2) Inne terminy użyte w niniejszej Umowie mają znaczenie zgodne z przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron.

Artykuł 2

Zakres przedmiotowy

(1) Niniejszą Umowę stosuje się:

1. w Republice Macedonii do przepisów prawnych o :
  - 1.1. ubezpieczeniu zdrowotnym,
  - 1.2. ubezpieczeniu emerytalnym i rentowym,
  - 1.3. ubezpieczeniu w razie wypadku przy pracy i chorób zawodowych,
  - 1.4. ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia,
  - 1.5. dodatku na dzieci.
2. w Rzeczypospolitej Polskiej do przepisów prawnych o:
  - 2.1. powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym,
  - 2.2. ubezpieczeniu w razie choroby i macierzyństwa,
  - 2.3. ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych,
  - 2.4. ubezpieczeniu z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
  - 2.5. zasiłku dla bezrobotnych,
  - 2.6. zasiłkach rodzinnych;

(2) Niniejszą Umowę stosuje się także do wszystkich przepisów prawnych zmieniających lub uzupełniających przepisy wymienione w ustępie 1.

(3) Niniejszą Umowę stosuje się do przepisów prawnych wprowadzających nową gałąź zabezpieczenia społecznego tylko wtedy, jeżeli Umawiające się Strony wyrażą taką wolę.

(4) Niniejszej Umowy nie stosuje się do świadczeń z pomocy społecznej oraz do świadczeń na rzecz ofiar wojny i jej skutków.

Ponadto, w Rzeczypospolitej Polskiej, niniejszej Umowy nie stosuje się do przepisów prawnych o zaopatrzeniu emerytalnym obejmującym funkcjonariuszy: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Biura Ochrony Rządu, żołnierzy zawodowych oraz o uposażeniu sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku.

Artykuł 3

Zakres podmiotowy

(1) Niniejszą Umowę stosuje się do osób, które podlegają lub podlegały przepisom prawnym jednej lub obu Umawiających się Stron.

(2) Niniejszą Umowę stosuje się również do innych osób, jeżeli wywodzą one swoje prawa od osób, o których mowa w ustępie 1.

Artykuł 4

Równość traktowania

Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium jednej Umawiającej się Strony i do których stosują się postanowienia niniejszej Umowy, podlegają obowiązkowi i korzystają z praw wynikających z przepisów prawnych na tych samych warunkach co obywatele tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 5

Ubezpieczenie dobrowolne kontynuowane

Osoby, które mają miejsce zamieszkania na terytorium jednej z Umawiających się Stron mogą być objęte ubezpieczeniem dobrowolnym kontynuowanym, przewidzianym w przepisach prawnych na tych samych warunkach co ubezpieczeni tej Umawiającej się Strony, z uwzględnieniem, jeżeli jest to konieczne, okresów ubezpieczenia przebytych na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 6

Transfer świadczeń pieniężnych

(1) Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, świadczenia pieniężne, do których prawo przysługuje na podstawie przepisów prawnych jednej z Umawiających się Stron, nie mogą ulec zmniejszeniu, wstrzymaniu, zmianie, zawieszeniu, uchyleniu z tego powodu, że uprawniony ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony i będą mu one wypłacane na tym terytorium.

(2) Ustępu (1) nie stosuje się:

1. w Rzeczypospolitej Polskiej do: zasiłku dla bezrobotnych, zasiłków rodzinnych, świadczeń przyznawanych w szczególnym trybie i w drodze wyjątku;
2. w Republice Macedonii do: dodatku na dzieci, świadczeń z tytułu bezrobocia.

DZIAŁ II

ZASTOSOWANIE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Artykuł 7

Zasada ogólna

Jeżeli artykuły 8 nie stanowią inaczej, osoby, do których stosują się postanowienia niniejszej Umowy podlegają przepisom prawnym Umawiającej się Strony, na której terytorium wykonują pracę.

Artykuł 8

Zasady szczególne

(1) W odniesieniu do zasady wyrażonej w artykule 7 ustanawia się następujące zasady szczególne:

1. Pracownik wykonujący pracę na terytorium jednej z Umawiających się Stron, który jest, przez przedsiębiorstwo mające siedzibę na terytorium tej Umawiającej się Strony, w którym jest stale zatrudniony, wysłany na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w celu wykonywania pracy na rachunek tego przedsiębiorstwa, podlega przepisom prawnym pierwszej Umawiającej się Strony pod warunkiem, że przewidywany okres pracy nie przekracza dwudziestu czterech miesięcy. Jeżeli czas trwania tego zatrudnienia przedłuży się ponad dwadzieścia cztery miesiące, nadal stosuje się przepisy prawne pierwszej Umawiającej się Strony przez nowy okres najwyżej dwudziestu czterech miesięcy pod warunkiem, że właściwa władza drugiej Umawiającej się Strony, lub instytucja wyznaczona przez tę władzę, wyrazi na to zgodę przed upływem pierwszego okresu dwudziestu czterech miesięcy.

2. Osoba pracująca na własny rachunek, wykonująca zwykle swą działalność na terytorium jednej Umawiającej się Strony, która przenosi czasowo tę działalność na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, podlega przepisom prawnym pierwszej Umawiającej się Strony przez okres wykonywania tej działalności, nie dłużej jednak niż przez 24 miesiące.

3. Pracownik wykonujący zwykle pracę na terytorium każdej z Umawiających się Stron podlega przepisom prawnym tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania.
4. Osoba pracująca na własny rachunek na terytorium jednej Umawiającej się Strony, która równocześnie jest pracownikiem na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, podlega przepisom prawnym tej drugiej Umawiającej się Strony.
5. Osoba zwykle pracująca na własny rachunek na terytorium każdej z Umawiających się Stron, podlega przepisom prawnym tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma miejsce zamieszkania.
6. Pracownik zatrudniony jako część personelu transportu powietrznego, kolejowego lub drogowego przez przedsiębiorstwo mające siedzibę na terytorium jednej z Umawiających się Stron, podlega przepisom prawnym tej Umawiającej się Strony, na której terytorium przedsiębiorstwo ma siedzibę; w przypadku gdy przedsiębiorstwo ma filię lub stałe przedstawicielstwo na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, pracownik przez nie zatrudniony podlega przepisom prawnym tej Umawiającej się Strony, na terytorium której znajduje się filia lub stałe przedstawicielstwo.
7. Członkowie personelu misji dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych podlegają postanowieniom Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych z dnia 18 kwietnia 1961 roku oraz Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z dnia 24 kwietnia 1963 roku.
8. Członkowie personelu administracyjnego, technicznego oraz pomocniczego misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych każdej z Umawiających się Stron mogą w ciągu trzech miesięcy począwszy od wejścia w życie niniejszej Umowy lub w ciągu trzech miesięcy od dnia rozpoczęcia pracy na terytorium Umawiającej się Strony, gdzie wykonują swoją pracę, dokonać wyboru między stosowaniem przepisów prawnym jednej lub drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli są obywatelami Umawiającej się Strony, do której należy misja dyplomatyczna lub urząd konsularny.
9. Osoby zatrudnione jako prywatna służba domowa członków misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych, mają prawo wyboru, o którym mowa w punkcie 8, jeżeli są obywatelami Umawiającej się Strony, do której należy misja dyplomatyczna lub urząd konsularny.

10. Osoby delegowane przez jedną Umawiającą się Stronę w ramach różnych form współpracy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony podlegają przepisom prawnym Strony delegującej, chyba że porozumienia o współpracy stanowią inaczej.

11. Załoga, która pracuje na pokładzie statku pływającego pod banderą jednej z Umawiających się Stron, podlega przepisom prawnym tej Umawiającej się Strony.

(2) Właściwe władze Umawiających się Stron lub instytucje przez nie wyznaczone mogą, za obopólną zgodą, w interesie osoby lub grupy osób, ustanowić inne zasady lub zmienić te, które zostały przewidziane w ustępie 1.

DZIAŁ III

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE

ROZDZIAŁ 1

Choroba i macierzyństwo

Artykuł 9

Sumowanie okresów ubezpieczenia

Jeżeli osoba przebyła okresy ubezpieczenia zgodnie z przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron, to okresy te są sumowane, w niezbędnym zakresie na prawo do świadczeń i okres ich przysługiwania, jeśli się nie pokrywają.

Artykuł 10

Świadczenia rzeczowe

(1) Jeśli ubezpieczony, o którym mowa w artykule 8, spełnia warunki do uzyskania świadczeń rzeczowych według przepisów prawnych jednej Umawiającej się Strony, a przebywa na terytorium drugiej Umawiającej

się Strony w związku z wykonywaniem pracy, to on i towarzyszący mu członkowie rodziny otrzymują świadczenia rzeczowe od instytucji miejsca pobytu zgodnie z przepisami prawnymi obowiązującymi tę instytucję, w przypadku gdy stan ich zdrowia wymaga natychmiastowych świadczeń rzeczowych, na koszt właściwej instytucji.

(2) Przy stosowaniu ustępu 1, przyznanie prawa do protezy, sprzętu lub innych świadczeń rzeczowych znacznej wartości zależy od zgody właściwej instytucji, chyba że udzielenie świadczeń nie może być odsunięte w czasie bez poważnego zagrożenia życia lub zdrowia. Lista i wartość tych świadczeń, o są ustalane przez właściwe władze w porozumieniach administracyjnych, o których mowa w artykule 23.

(3) Członkowie rodziny ubezpieczonego jednej z Umawiających się Stron mający miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, otrzymują świadczenia rzeczowe od instytucji miejsca zamieszkania zgodnie z obowiązującymi ją przepisami prawnymi, na koszt właściwej instytucji.

(4) Jeżeli osoba uprawniona do emerytury lub renty należnej zgodnie z przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron ma miejsce zamieszkania na terytorium jednej Umawiającej się Strony, osoba ta oraz członkowie jej rodziny otrzymują świadczenia rzeczowe zgodnie z przepisami prawnymi tej Umawiającej się Strony, tak jakby osoba ta była uprawniona do emerytury lub renty tylko na mocy przepisów prawnych tej Umawiającej się Strony gdzie ma miejsce zamieszkania. Koszty tych świadczeń obciążają instytucję miejsca zamieszkania.

(5) Jeżeli osoba uprawniona do emerytury lub renty, należnej zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron, która ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony nie jest uprawniona do świadczeń rzeczowych zgodnie z przepisami prawnymi tej Umawiającej się Strony, to osoba ta otrzymuje świadczenia rzeczowe od instytucji miejsca zamieszkania zgodnie ze stosowanymi przez nią przepisami prawnymi na koszt właściwej instytucji. Zasadę tę stosuje się do członków rodziny osoby otrzymującej emeryturę lub rentę mających, tak jak ona, miejsce zamieszkania na terytorium tej Umawiającej się Strony.

(6) Jeżeli osoba uprawniona do emerytury lub renty zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron ma miejsce zamieszkania na terytorium tej Umawiającej się Strony i posiada prawo do świadczeń rzeczowych, to członkowie jej rodziny, którzy mają miejsce zamieszkania

na terytorium drugiej Umawiającej się Strony i nie mają prawa do świadczeń rzeczowych na podstawie przepisów prawnych tej drugiej Umawiającej się Strony, otrzymują świadczenia rzeczowe od instytucji miejsca zamieszkania, zgodnie z przepisami prawnymi stosowanymi przez tę instytucję, na koszt właściwej instytucji.

(7) Właściwe władze Umawiających się Stron lub instytucje przez nie wyznaczone mogą, za obopólną zgodą, rozszerzyć krąg osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń rzeczowych.

Artykuł 11

Świadczenia pieniężne

(1) Świadczenia pieniężne przysługujące zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron są również wypłacane, podczas pobytu osoby uprawnionej na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

(2) Świadczenia pieniężne wypłaca bezpośrednio właściwa instytucja, zgodnie z artykułem 30.

Artykuł 12

Zwrot kosztów

(1) Właściwa instytucja zwraca właściwej instytucji drugiej Umawiającej się Strony koszty świadczeń rzeczowych poniesione zgodnie z artykułem 10, z wyjątkiem kosztów administracyjnych.

(2) W celu uproszczenia procedury administracyjnej właściwe władze mogą uzgodnić, że poniesione, we wszystkich lub określonych grupach wydatków, kwoty będą zwracane w postaci kwot zryczałtowanych.

(3) Sposób zwrotu kosztów określają porozumienia administracyjne o których mowa w artykule 23 niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 2

Wypadki przy pracy i choroby zawodowe

Artykuł 13

Świadczenia rzeczowe i pieniężne

(1) Osobie uprawnionej do świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron, przysługuje prawo do świadczeń rzeczowych w przypadku pobytu lub zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, których udziela instytucja miejsca pobytu lub zamieszkania, zgodnie z obowiązującymi ją przepisami prawnymi, na koszt właściwej instytucji. Artykuł 10 ustęp 2 stosuje się odpowiednio.

(2) W przypadku świadczeń pieniężnych stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 11.

Artykuł 14

Choroby zawodowe

(1) Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron, zależy od stwierdzenia danej choroby po raz pierwszy na terytorium tej Umawiającej się Strony, warunek ten uważa się za spełniony również w przypadku, gdy choroba została stwierdzona po raz pierwszy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

(2) Jeżeli prawo do świadczeń z tytułu choroby zawodowej przysługuje na podstawie przepisów prawnych każdej z Umawiających się Stron, są one przyznawane wyłącznie na podstawie przepisów prawnych tej Umawiającej się Strony, na której terytorium wykonywana była ostatnio praca, która mogła spowodować chorobę zawodową, jeżeli uprawniony spełnia warunki przewidziane tymi przepisami prawnymi.

Artykuł 15

Pogłębienie się choroby zawodowej

(1) Jeżeli prawo do świadczeń z tytułu choroby zawodowej powstało zgodnie z przepisami prawnymi jednej Umawiającej się Strony, właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony ponosi odpowiedzialność za wypłatę świadczeń z tytułu pogłębienia się choroby zawodowej, nawet jeżeli nastąpiło to w chwili, gdy osoba podlegała przepisom prawnym drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli nie wykonywała tam pracy narażającej ją na chorobę zawodową.

(2) W przypadku pogłębienia się choroby zawodowej u osoby otrzymującej świadczenia z tytułu choroby zawodowej zgodnie z przepisami prawnymi pierwszej umawiającej się Strony, podczas wykonywania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony pracy, która może spowodować chorobę zawodową:

1. właściwa instytucja pierwszej Umawiającej się Strony nadal wypłaca przyznane świadczenia nie uwzględniając pogłębienia się choroby zawodowej;
2. właściwa instytucja drugiej Umawiającej się Strony, której przepisom prawnym podlegała osoba w czasie wykonywania pracy mogącej spowodować pogłębienie się choroby zawodowej, przyznaje świadczenia w wysokości różnicy między wysokością świadczeń, do których ma prawo po pogłębieniu się choroby zawodowej, a wysokością świadczeń które przysługiwałyby przed pogłębieniem się choroby zawodowej, zgodnie z obowiązującymi ją przepisami prawnymi tak jakby choroba wystąpiła według tych przepisów prawnych.

Artykuł 16

Stopień niezdolności do pracy

Jeżeli przepisy prawne jednej Umawiającej się Strony przewidują, iż do ustalenia stopnia niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy

pracy lub chorobą zawodową uwzględnia się niezdolność do pracy powstałą wcześniej z takich samych przyczyn, w takim przypadku uwzględnia się wypadki przy pracy i choroby zawodowe zaistniałe wcześniej, zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony.

ROZDZIAŁ 3

Emerytury i renty

Artykuł 17

Sumowanie okresów ubezpieczenia

(1) W celu nabycia, zachowania lub przywrócenia prawa do emerytury lub renty okresy ubezpieczenia przebyte na mocy przepisów prawnych każdej z Umawiających się Stron, są sumowane w zakresie niezbędnym, pod warunkiem, że się nie pokrywają.

(2) Jeżeli przepisy prawne jednej z Umawiających się Stron uzależniają przyznanie emerytury lub renty od przebycia okresów ubezpieczenia w zawodzie objętym systemem specjalnym, w określonym zawodzie lub określonym zatrudnieniu, to okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony są sumowane przy przyznawaniu tej emerytury lub renty tylko wtedy, gdy zostały przebyte w ramach odpowiedniego systemu w tym zawodzie lub w tym zatrudnieniu.

Artykuł 18

Emerytury i renty bez sumowania okresów ubezpieczenia

Jeżeli ubezpieczony spełnia warunki do nabycia prawa do emerytury lub renty przewidziane w przepisach prawnych jednej z Umawiających się Stron, bez konieczności sumowania okresów ubezpieczenia zgodnie z artykułem 17, to właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony ustala wysokość emerytury lub renty wyłącznie na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z przepisami prawnymi tej Umawiającej

się Strony, chyba że wysokość emerytury lub renty obliczonej zgodnie z artykułem 19 jest korzystniejsza.

Artykuł 19

Emerytury lub renty z sumowaniem okresów ubezpieczenia

Jeżeli ubezpieczony spełnia warunki do nabycia prawa do emerytury lub renty jedynie przy zastosowaniu artykułu 17, właściwa instytucja każdej z Umawiających się Stron stosuje następujące zasady:

1. oblicza teoretyczną wysokość emerytury lub renty, o którą ubezpieczony mógłby się ubiegać, gdyby wszystkie okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron zostały przebyte zgodnie z obowiązującymi ją przepisami prawnymi;
2. w celu określenia teoretycznej wysokości emerytury lub renty, przy ustalaniu podstawy obliczenia, uwzględniane są wyłącznie okresy ubezpieczenia przebyte na mocy przepisów prawnych stosowanych przez właściwą instytucję;
3. na podstawie tej teoretycznej wysokości, właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony określa rzeczywistą wysokość emerytury lub renty proporcjonalnie do długości okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie ze stosowanymi przez nią przepisami prawnymi i do całkowitej długości okresów ubezpieczenia przebytych na mocy przepisów prawnych obu Umawiających się Stron;
4. jeżeli łączny okres ubezpieczenia przebyty zgodnie z przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron, jest dłuższy od najdłuższego przewidzianego w przepisach prawnych jednej z Umawiających się Stron, do obliczenia maksymalnej kwoty emerytury lub renty właściwa instytucja uwzględnia najdłuższy okres przewidziany w stosowanych przez nią przepisach prawnych.

Artykuł 20

Okresy ubezpieczenia krótsze niż jeden rok

Jeżeli okresy ubezpieczenia uwzględniane zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron, przy ustalaniu prawa do świadczenia nie

osiągną łącznie jednego roku, żadne świadczenie nie zostanie przyznane na podstawie tych przepisów prawnych, chyba że same w sobie otwierają prawo do świadczenia na podstawie tych przepisów prawnych; wyżej wspomniane okresy są uwzględniane w celu nabycia, utrzymania i przywrócenia prawa oraz obliczenia wysokości świadczeń należnych od drugiej Umawiającej się Strony, tak jakby były to okresy ubezpieczenia przebyte pod rządami stosowanych przez nią przepisów prawnych. Zasada ta ma zastosowanie do świadczeń do których prawo uzależnione jest od przebycia określonego okresu ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ 4

Bezrobocie

Artykuł 21

Zasiłek dla bezrobotnych

- (1) Okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron są uwzględniane, w niezbędnym zakresie, przy ustalaniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony, o ile osoba zainteresowana, bezpośrednio przed utratą pracy posiada okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z przepisami prawnymi tej Umawiającej się Strony.
- (2) Jeżeli zgodnie z przepisami prawnymi jednej Umawiającej się Strony okres wypłacania zasiłku dla bezrobotnych zależy od długości okresu ubezpieczenia, ustęp 1 stosuje się odpowiednio.
- (3) Jeżeli zgodnie z przepisami prawnymi jednej Umawiającej się Strony wysokość zasiłku dla bezrobotnych zależy od wysokości przychodu, od którego opłacono składki na ubezpieczenie na wypadek bezrobocia bierze się pod uwagę tylko przychód osiągnięty zgodnie z przepisami prawnymi Umawiającej się Strony.
- (4) Jeżeli okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z przepisami prawnymi jednej Umawiającej się Strony zostały uwzględnione dla ustalenia prawa do zasiłku dla bezrobotnych zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony, okres wypłaty zasiłku zostaje

skrócony o okres, za który osoba bezrobotna otrzymywała zasiłek zgodnie z przepisami prawnymi pierwszej Umawiającej się Strony.

ROZDZIAŁ 5

Świadczenia rodzinne

Artykuł 22

Ustalanie prawa do świadczeń rodzinnych

(1) Osoby, które mają miejsce zamieszkania na terytorium jednej z Umawiających się Stron mają prawo do świadczeń rodzinnych przewidzianych przez przepisy prawne tej Umawiającej się Strony. Świadczenia te są wypłacane przez instytucję miejsca zamieszkania zgodnie z przepisami prawnymi stosowanymi przez tę instytucję, na jej koszt.

(2) Jeżeli zgodnie z niniejszą Umową prawo do świadczeń przysługuje jednocześnie na terytorium każdej z Umawiających się Stron, świadczenie jest wypłacane tylko przez właściwą instytucję tej Umawiającej się Strony, na której terytorium osoba uprawniona do świadczeń rodzinnych ma miejsce zamieszkania, według obowiązujących ją przepisów prawnych, na jej koszt.

DZIAŁ IV

POSTANOWIENIA RÓŻNE

Artykuł 23

Uprawnienia właściwych władz

(1) Właściwe władze Umawiających się Stron zawierają porozumienia administracyjne konieczne do stosowania niniejszej Umowy.

(2) Właściwe władze Umawiających się Stron są obowiązane do:

1. wyznaczenia instytucji łącznikowych i właściwych instytucji;
2. wzajemnego powiadamiania się w sprawie stosowania niniejszej Umowy;
3. wzajemnego informowania o zmianach w przepisach prawnych;
4. wzajemnego udzielania pomocy i rozwijania możliwie szerokiej współpracy technicznej i administracyjnej dla stosowania niniejszej Umowy.

Artykuł 24

Wzajemna pomoc

(1) Właściwe władze, instytucje łącznikowe i właściwe instytucje Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnej pomocy przy wykonywaniu postanowień niniejszej Umowy w taki sposób, jakby stosowały własne przepisy prawne. Pomoc ta jest bezpłatna.

(2) Właściwe władze, instytucje łącznikowe i właściwe instytucje Umawiających się Stron mogą bezpośrednio kontaktować się ze sobą, jak również z każdą zainteresowaną osobą lub jej pełnomocnikiem.

Artykuł 25

Ochrona danych osobowych

(1) Jeżeli na mocy Umowy lub porozumienia, o którym mowa w artykule 23, są przekazywane dane osobowe między właściwymi władzami, instytucjami łącznikowymi lub właściwymi instytucjami Umawiających się Stron, to w zakresie ochrony danych obowiązują przepisy o ochronie danych osobowych Umawiającej się Strony przekazującej dane.

W przypadku dalszego wykorzystywania, gromadzenia, przetwarzania lub usuwania danych osobowych przez Umawiającą się Stronę przyjmującą, obowiązują przepisy o ochronie danych osobowych Umawiającej się Strony przyjmującej. Umawiająca się Strona przyjmująca dane powinna dążyć do zabezpieczenia, w podstawowych kwestiach, takich standardów,

dotyczących ochrony danych osobowych, jakie w danym przypadku obowiązują Umawiającą się Stroną przekazującą dane.

(2) Wykorzystywanie danych osobowych do celów innych niż zabezpieczenie społeczne może odbywać się wyłącznie za zgodą zainteresowanej osoby.

Artykuł 26

Badanie lekarskie

Badania lekarskie osób mających miejsce zamieszkania lub pobytu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony wykonuje instytucja miejsca zamieszkania lub pobytu na wniosek i koszt właściwej instytucji. Jeżeli badanie lekarskie wykonuje się dla właściwej instytucji każdej z Umawiających się Stron, koszty tego badania obciążają instytucję miejsca zamieszkania.

Artykuł 27

Zwolnienia z opłat i uwierzytelnień

(1) Zwolnienie lub obniżenie opłat sądowych, skarbowych, rejestracyjnych lub innych podobnych, przewidzianych przez przepisy jednej Umawiającej się Strony, w przypadku zaświadczeń i dokumentów, które powinny być wydane zgodnie z przepisami tej Umawiającej się Strony, jest rozszerzone na analogiczne zaświadczenia i dokumenty, które powinny być wydane zgodnie z przepisami drugiej Umawiającej się Strony dla stosowania niniejszej Umowy.

(2) Wszelkie akty, dokumenty i zaświadczenia, które powinny być wydane w związku ze stosowaniem niniejszej Umowy zwolnione są z uwierzytelnienia przez władze dyplomatyczne i konsularne.

Artykuł 28

Stosowane języki

(1) Dla stosowania niniejszej Umowy właściwe władze, instytucje łącznikowe i właściwe instytucje Umawiających się Stron kontaktują się między sobą w języku urzędowym każdej z Umawiających się Stron.

(2) Pismo, wniosek lub dokument nie zostanie odrzucony na tej podstawie, że jest sporządzony w języku urzędowym drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 29

Składanie wniosków

(1) Wnioski, zażalenia, odwołania oraz inne dokumenty, które zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron powinny być złożone w określonym terminie właściwej instytucji tej Umawiającej się Strony, są uważane za złożone w tym terminie, jeżeli w tym samym terminie zostały złożone właściwej instytucji drugiej Umawiającej się Strony.

(2) Wnioski, zażalenia, odwołania oraz inne dokumenty, o których mowa w ustępie 1, właściwa instytucja niezwłocznie przesyła do właściwej instytucji drugiej Umawiającej się Strony.

(3) Wniosek o przyznanie świadczeń pieniężnych złożony zgodnie z przepisami prawnymi jednej z Umawiających się Stron jest uważany za wniosek o przyznanie odpowiednich świadczeń zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli wnioskodawca poinformował lub z przedstawionej przez niego dokumentacji wynika, że był ubezpieczony zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony, chyba że wnioskodawca wystąpi o odroczenie ustalenia prawa do emerytury zgodnie z przepisami prawnymi drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 30

Wyplata świadczeń pieniężnych

Właściwe instytucje każdej z Umawiających się Stron wypłacają świadczenia pieniężne na mocy niniejszej Umowy bezpośrednio osobom uprawnionym, mającym miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w walucie urzędowej swojego państwa, a w przypadku braku wymienialności tej waluty w innej walucie wymienialnej.

Artykuł 31

Rozstrzyganie sporów

Wszelkie spory powstałe między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy są rozwiązywane przez właściwe władze Umawiających się Stron.

DZIAŁ V

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 32

Postanowienia przejściowe

- (1) Niniejsza Umowa nie uzasadnia roszczeń o wypłatę świadczeń pieniężnych za okres poprzedzający dzień jej wejścia w życie.
- (2) Do ustalenia prawa do świadczeń na podstawie niniejszej Umowy są uwzględniane także te okresy ubezpieczenia, które zostały przebyte zgodnie z przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron przed dniem jej wejścia w życie.
- (3) Niniejsza Umowa ma zastosowanie także w przypadku ryzyka ubezpieczeniowego, które zaistniało przed dniem jej wejścia w życie, z zastrzeżeniem ustępu 1.

(4) Świadczenia pieniężne przyznane przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy mogą być, na wniosek ustalone ponownie, zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy, pod warunkiem, że kwota ponownie ustalonego świadczenia pieniężnego nie będzie niższa od kwoty dotychczas wypłacanej. Jeżeli wniosek zostanie zgłoszony w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, świadczenia pieniężne są przyznawane od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 33

Czas obowiązywania Umowy

Niniejsza Umowa zawarta jest na czas nieokreślony. Może być wypowiedziana przez każdą z Umawiających się Stron drogą dyplomatyczną nie później jednak niż na sześć miesięcy przed upływem danego roku kalendarzowego; w takim przypadku niniejsza Umowa traci moc z dniem 1 stycznia roku następującego bezpośrednio po roku, w którym została wypowiedziana.

Artykuł 34

Zachowanie praw nabytych

- (1) W przypadku wypowiedzenia niniejszej Umowy, wszelkie prawa nabyte na mocy jej postanowień zostają zachowane.
- (2) Prawa będące w trakcie nabywania, odnoszące się do okresów ubezpieczenia przebytych przed dniem od której nabrało mocy wypowiedzenie Umowy, nie wygasają.

Artykuł 35

Wejście w życie Umowy

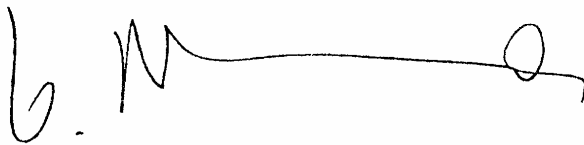
- (1) Niniejsza Umowa podlega ratyfikacji. O zakończeniu postępowania ratyfikacyjnego Umawiające się Strony poinformują się drogą dyplomatyczną.

(2) Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca, który następuje po miesiącu otrzymania noty późniejszej.

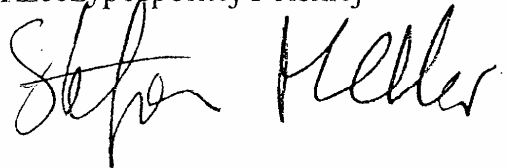
(3) Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy w stosunkach między obydwoma państwami przestaje obowiązywać Umowa między Rządem Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii a Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej o ubezpieczeniu społecznym podpisana w Warszawie dnia 16 stycznia 1958 roku.

Sporządzono w *Warszawie*....., dnia *6 kwietnia 2006r* w dwóch oryginalnych egzemplarzach, każdy w językach macedońskim i polskim, przy czym obydwa teksty posiadają jednakową moc.

W imieniu
Republiki Macedonii

W imieniu
Rzeczypospolitej Polskiej

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J**PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET QEVERISËS SË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE QEVERISË SË REPUBLIKËS SË POLONISË PËR KTHIMIN DHE MARRJEN E PERSONAVE TË CILËT QËNDROJNË PA LEJE****Neni 1**

Ratifikohet Marrëveshja ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Qeverisë së Republikës së Polonisë për kthimin dhe marrjen e personave të cilët qëndrojnë pa leje, e lidhur në Varshavë më 6 prill 2006.

Neni 2

Marrëveshja në origjinal në gjuhën maqedonishte, në gjuhën polake dhe në gjuhën angleze, është si vijon:

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

5.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО ДАНСКА ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА СОПСТВЕНИ ДРЖАВЈАНИ И СТРАНЦИ КОИ НЕЗАКОНСКИ ПРЕСТОЈУВААТ НА ТЕРИТОРИИТЕ НА ДОГОВОРНИТЕ СТРАНИ**

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Македонската влада и Владата на Кралството Данска за преземање на сопствени државјани и странци кои незаконски престојуваат на териториите на договорните страни,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 26 февруари 2007 година.

Бр. 07-896/1
26 февруари 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

З А К О Н**ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО ДАНСКА ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА СОПСТВЕНИ ДРЖАВЈАНИ И СТРАНЦИ КОИ НЕЗАКОНСКИ ПРЕСТОЈУВААТ НА ТЕРИТОРИИТЕ НА ДОГОВОРНИТЕ СТРАНИ****Член 1**

Се ратификува Договорот меѓу Македонската влада и Владата на Кралството Данска за преземање на сопствени државјани и странци кои незаконски престојуваат на териториите на договорните страни, склучен во Копенхаген на 23 јуни 2006 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, дански и англиски јазик гласи:

**ДОГОВОР
ПОМЕЃУ
МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА
И
ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО ДАНСКА
ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА СОПСТВЕНИ ДРЖАВЈАНИ И СТРАНЦИ
КОИ НЕЗАКОНСКИ ПРЕСТОЈУВААТ НА ТЕРИТОРИИТЕ НА ДОГОВОРНИТЕ
СТРАНИ**

Македонската Влада и Владата на Кралството Данска, во натамошниот текст наречени "Договорни страни",

Со цел натамошно подобрување и развој на односите помеѓу двете држави и нивните државјани и со цел борба против нелегалните миграциони движења,

Во согласност со важечкото законодавство на двете држави,

Со почитување на договорите и конвенциите чии потписнички се Договорните страни, и

Според меѓународната практика во оваа област,

Се договорија на следното:

**I ДЕФИНИЦИИ
Член 1**

Во овој Договор долунаведените термини го имаат следното значење:

1. Странец - државјанин на трета држава или лице без државјанство;
2. Виза - важечка дозвола издадена од надлежен орган на Договорната страна за еднократен и повеќекратен влез со која странец има право на престој за определен период;
3. Дозвола за престој - е важечко одобрение издадено од надлежен орган на Договорната страна со која странец има право на престој во државата. Дозволата за престој не претставува виза, ниту пак дава можност за престој на територијата на една од Договорните страни за време на постапка на разгледување на барање за азил или постапка за протерување.

II ПРЕЗЕМАЊЕ НА СОПСТВЕНИ ДРЖАВЈАНИ

Член 2

(1) Секоја Договорна страна, на барање на другата Договорна страна и без какви било формалности, ќе го преземе на својата територија секое лице кое не ги исполнува или повеќе не ги исполнува условите за влез или престој што се применуваат на територијата на Договорната страна-барател, доколку се утврди дека тоа лице поседува државјанство на Договорната страна-преземач.

(2) Договорната страна-барател ќе го преземе назад истото лице под истите услови доколку проверките покажат дека тоа не ги исполнило условите од став 1 од овој член.

(3) По барање на Договорната страна-барател, Договорната страна-преземач на лицето што се презема, без одлагање, ќе му издаде патен документ за негово враќање.

(4) Одредбите на овој член ќе важат и за лице на кое му престанало државјанството на Договорната страна-преземач по неговото влегување на територијата на Договорната страна-барател доколку претходно не добил барем ветување за населување од таа страна.

III ДОКАЖУВАЊЕ ИЛИ ПРЕТПОСТАВУВАЊЕ НА ДРЖАВЈАНСТВО

Член 3

(1) Документи со кои се докажува државјанството:

(а) Документи со кои се докажува македонското државјанство се:

- важечка патна исправа: национален пасош, дипломатски пасош, службен пасош и патен лист;
- лична карта;
- уверение за државјанство заедно со некоја друга идентификациона исправа на која има фотографија;

(б) Документи со кои се докажува државјанството на Кралството Данска се:

- важечка патна исправа: национален пасош, дипломатски пасош и привремен пасош;
- уверение за државјанство заедно со друга идентификациона исправа на која има фотографија

(2) Документи врз основа на кои може да се претпостави државјанството:

(а) Документи врз основа на кои може да се претпостави македонското државјанство се:

- било која од исправите наведени во став (1) под а) од овој член, со изминат рок на важност;
- копија на било која од исправите наведени во став (1) под а) од овој член;
- изјава на лицето или веродостојни сведоци содржани во записник составен од управните или судските органи на Договорната страна;

(б) Документи врз основа на кои може да се претпостави државјанство на Кралството Данска се:

- некоја од исправите наведени во став (1) под б) од овој член, со изминат рок на важност;
- копија на некоја од исправите наведени во став (1) под б) од овој член;
- изјава на лицето или веродостојни сведоци содржани во записник составен од управните или судските органи на Договорната страна;

(3) Државјанство, исто така, се претпоставува ако, по извршени проверки, истото се покаже како веројатно на кој било друг начин.

(4) Ако лицето не поседува доказ за државјанство согласно став 1 од овој член, а се претпоставува дека е државјанин на една од Договорните страни, на барање на Договорната страна-барател, неговото државјанство може да се утврди преку разговор со тоа лице од страна на дипломатско-конзуларното претставништво на Договорната страна-преземач. Разговор со лицето ќе се изврши во рок од три дена по таквото барање. Разговорот ќе го организира Договорната страна-барател по договор со надлежното дипломатско-конзуларно претставништво на Договорната страна-преземач.

(5) Доколку дипломатско-конзуларното претставништво на Договорната страна-преземач утврди дека лицето е државјанин на таа држава согласно став (1) од овој член, Договорната страна-преземач ќе му издаде потребни документи за негово враќање во државата на Договорната страна-преземач во рок од 14 дена.

IV ПРЕЗЕМАЊЕ НА СТРАНЦИ

Член 4

(1) Доколку странец кој пристигнал на територијата на Договорната страна-барател не ги исполнува важечките услови за влез или престој, а тоа лице поседува важечка виза што е издадена од другата Договорна страна или важечка дозвола за престој издадена од Договорната страна-преземач, таа Договорна страна, на барање на Договорната страна-барател, без било какви формалности, ќе го преземе тоа лице.

(2) Обврската за преземање согласно став 1 од овој член нема да важи во случај доколку лицето поседува транзитна виза.

(3) Секоја Договорна страна, на барање на другата Договорна страна, без било какви формалности, ќе го преземе странецот кој не ги исполнува или повеќе не ги исполнува за влез или престој на територијата на Договорна страна-барател, доколку се утврди дека странецот влегол на таа територија директно од територијата на Договорната страна-преземач.

(4) Обврската за преземање согласно став 3 од овој член, нема да важи за странец кој поседувал важечка дозвола за престој издадена од Договорната страна-барател во моментот кога истиот влегол на територијата на таа Договорна страна или на кој му била издадена дозвола за престој од таа Договорна страна по неговото влегување на нејзината територија.

Член 5

Обврската за преземање предвидена со член 4 од овој Договор, нема да важи:

- a. за државјани на трети држави кои имаат заедничка државна граница со Договорната страна-барател;
- b. за странци кои претходно се вратени од Договорната страна-преземач во нивната матична држава или трета држава во која може да им се дозволи влез,
- c. ако барањето за преземање не се поднесе до надлежниот орган на Договорната страна-преземач најдоцна во рок од една година откако надлежниот орган-барател дознал дека лицето не ги исполнува или повеќе не ги исполнува важечките услови за влез или престој. Во случај на постоење на правни или фактички пречки поради кои барањето не е поднесено во предвидениот рок, по претходно барање, овој рок ќе се продолжи за времетраењето на тие пречки.

Член 6

Договорната страна-барател ќе ги преземе на својата територија оние странци за кои по дополнителните проверки од страна на Договорната страна-преземач, ќе се утврди дека во моментот на нивното заминување од територијата на Договорната страна-барател не биле исполнети условите за преземање од членовите 4 и 5 од овој Договор.

V ПОСТАПКА ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ

Член 7

(1) Секоја Договорна страна ќе одговори на барањата за преземање доставени до неа, без одлагање но најдоцна во рок од дваесет дена од доставувањето на барањето според обрасците од прилог 4 или прилог 7 на овој Договор. Барањето за преземање може да се достави по пошта, директно да се предаде до надлежниот орган на другата Договорна страна, или пак, по електронски пат според прилог 3 или прилог 6 на овој Договор.

(2) Договорната страна-преземач ќе го преземе лицето веднаш по давањето на согласноста, но најдоцна во рок од три месеци од дадената согласност. Во случај на постоење на правни или практични пречки, по писмено известување од страна на Договорната страна-преземач, овој рок ќе се продолжи за времетраење на тие пречки.

Член 8

Договорната страна-барател писмено ќе ја извести Договорната страна-преземач за враќање на лице, при што ќе ги наведе личните податоци и сета документација со која што располага за тоа лице, а во случај кога враќањето се извршува без придружба, Договорната страна-преземач треба да се извести писмено според прилог 5 или прилог 8 на овој Договор.

Член 9

(1) Договорната страна-барател ќе ги сноси трошоците за превоз до државата на дестинација за вратеното лице и за членовите на придружбата. Ова ќе се однесува само за патните линии помеѓу Договорните страни.

(2) Истата Договорна страна ќе ги сноси и трошоците за превоз во случај на повторно враќање на лицето согласно член 2 став 2 и член 6 од овој Договор.

VI СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАНЗИТИРАЊЕ

Член 10

(1) Секоја Договорна страна, на барање на другата Договорна страна, ќе му дозволи на странец да транзитира преку нејзината територија во случај на неговото враќање. Договорната страна-барател може да побара од Договорната страна-преземач да обезбеди придружба за време на транзитирањето преку нејзината територија.

(2) Договорната страна-барател ќе и гарантира на Договорната страна-преземач дека лицето кое транзитира ги поседува потребните патни документи за влез во државата на дестинацијата како и за транзитирање низ другите држави.

(3) Договорната страна-преземач ќе издаде бесплатна транзитна виза за лицето како и за членовите на придружбата, доколку визата е потребна согласно нејзиното национално законодавство.

(4) Договорната страна-барател ќе сноси одговорност и ќе ги покрие трошоците за транзитирањето на лицето како и трошоците за евентуално враќање на странецот, доколку првичниот транзит не можел да се изврши.

Член 11

(1) Барањето за транзитирање ќе се достави директно помеѓу надлежните органи на Договорните страни. Барањето треба да ги содржи сите податоци за идентитетот и државјанството како и за патниот документ на лицето, податоци за патувањето, времето и местото на пристигнување во транзитната држава и времето и местото на заминување од транзитната држава до државата на крајната дестинација како и сите податоци за идентитетот и државјанството и за патните документи на членовите на придружбата на тоа лице, според прилог 9 и прилог 11 на овој Договор. Договорната страна-преземач ќе одговори на барањето за транзитирање поднесено од Договорната страна-барател, во рок од три работни дена од денот на приемот на таквото барање, според прилог 10 на овој Договор.

(2) Барањето за транзитирање може да се одбие ако не се исполнети условите од член 10 став 2 од овој Договор.

VII ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 12

(1) Надлежните органи за спроведување на овој Договор се наведени во прилог 1 на овој Договор ,

(2) Граничните премини коишто ќе се користат за враќање согласно овој Договор се наведени во прилог 2 на овој Договор.

Член 13

(1) Податоците за поединечните случаи што заради спроведување на овој Договор треба да се достават до другата Договорна страна може да се однесуваат на следното:

- a. податоци за лицето кое се враќа и по потреба, за членовите на неговото семејство како на пример: презиме, име, претходни имиња, прекари или псевдоними, лажни имиња, датум и место на раѓање, пол, сегашно или поранешно државјанство;
- b. патна исправа, патен документ, laissez-passer или друг документ за идентитет (број, датум на издавање, орган што го издал, место на издавање, рок на важност, територија каде важи);
- c. други податоци коишто се потребни за потврдување на идентитетот на лицето;
- d. дозволи за престој и визи издадени од Договорните страни или од трети држави, маршрута, места на застанување, патни билети и други детали за патувањето;
- e. информации и податоци со коишто може да се докаже или претпостави дека лицето престојувало на територијата на Договорните страни;
- f. евентуалната потреба за посебна помош за повозрасни и болни лица.

(2) Личните податоци можат единствено да се разменуваат во согласност со начелата на Конвенцијата за заштита на лица во однос на автоматска обработка на лични податоци од 28 јануари 1981 и во согласност со националното законодавство на двете Договорни страни.

Член 14

Секое недоразбирање во врска со толкувањето или примената на овој Договор ќе се решава по дипломатски пат.

Член 15

Договорната страна-барател ќе му дозволи на лицето кое се враќа да го понесе целиот свој законски стекнат имот во државата на дестинацијата во согласност со националното законодавство. Договорната страна-барател не е обврзана да ги сноси превозните трошоци на истиот.

VIII ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ДРУГИ МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 16

(1) Одредбите на овој Договор не влијаат врз обврските за преземање или враќање на лица коишто произлегуваат од други меѓународни договори важечки за Договорните страни, и тоа:

1. Конвенцијата за статусот на бегалците од 28 јули 1951 година дополнета со Протоколот за статусот на бегалците од 31 јануари 1967 година;
2. Меѓународните конвенции за екстрадиција и транзитирање;
3. Конвенцијата за заштита на човековите права и основните слободи од 4 ноември 1950 година;
4. Конвенцијата за статусот на лица без државјанство од 28 септември 1954 година;
5. Меѓународните конвенции за азил, особено Даблинската конвенција која ја одредува одговорната држава за барањата за азил кои се поднесени во државите членки на Европската заедница од 15 јуни 1990 година;
6. Договорите за Европска заедница;
7. Шенгенската конвенција од 19 јуни 1990 година;
8. Меѓународни конвенции и договори за преземање на странски државјани.

IX ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 17

(1) Овој Договор ќе влезе во сила од денот на приемот на последното известување со кое Договорните страни ќе се известат меѓусебно за завршувањето на сите внатрешни законски услови кои се потребни за негово влегување во сила.

(2) Секоја Договорна страна може да го укине спроведувањето на овој Договор во целост или делумно од причини за заштита на државната безбедност, јавниот ред и здравјето на населението, со писмено известување до другата Договорна страна. Таквото укинување влегува во сила веднаш.

(3) Овој Договор ќе важи за неопределен временски период. Секоја Договорна страна може да го откаже овој Договор со писмено известување на другата Договорна страна. Овој Договор ќе престане да важи три месеци по датумот на таквото известување.

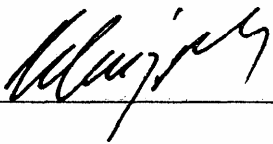
(4) Овој Договор ќе важи за сите лица кои престојуваат на територијата на Договорните страни од датумот кога истиот влегува во сила или потоа.

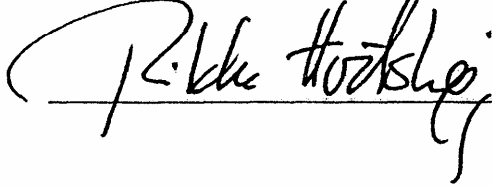
Како потврда на горенаведеното, претставниците на двете Договорни страни, соодветно овластени за таа цел, го потпишаа овој Договор.

Склучено во Торонто, Онтарио на 23.06.2006 годин, во два оригинални примероци, при што секој од нив е на македонски, дански и англиски јазик. Во случај на потешкотии во толкувањето, меродавна ќе биде англиската верзија.

За Македонската Влада

_____

За Владата на Кралството Данска

_____

Прилог 1

**НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ
ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ДОГОВОРОТ ПОМЕЃУ
МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО ДАНСКА
ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА СОПСТВЕНИ ДРЖАВЈАНИ И СТРАНЦИ
КОИ НЕЛЕГАЛНО ПРЕСТОЈУВААТ НА ТЕРИТОРИИТЕ НА ДОГОВОРНИТЕ
СТРАНИ
(ЧЛЕН 12 И ЧЛЕН 17, СТАВ 1)**

Надлежен орган за спроведување на Договорот на македонската страна е Министерството за внатрешни работи, Одделение за странци.

Адреса: Министерство за внатрешни работи, Одделение за странци
ул. "Димче Мирчев" бб.
1000 Скопје

Телефон: +389 2 3116 731

Телефакс: +389 2 314 3408

И-меил:

Надлежен орган за спроведување на Договорот на данската страна е Националниот Комесар на данската полиција, Е-Оддел.

Адреса: Национален Комесар на данската полиција, Е-Оддел
Копенхаген V, Данска
(The National Commissioner of the Danish Police, E-Department)
Anker Heegards Gade 5, 3
1780 Copenhagen V

Телефон: +45 33 91 09 10 - 6248
+45 33 14 88 88 - 6203

Телефакс: +45 33 43 00 39
+45 33 43 00 40

И-меил: rpche@politi.dk

Прилог 2

**ГРАНИЧНИ ПРЕМИНИ
(ЧЛЕН 12)**

Граничните премини кои се одредени за спроведување на овој Договор се:

а) за територијата на Македонската Влада:

- меѓународниот граничен премин за авионски транспорт:
"Аеродром "Скопје" - Скопје

б) за Кралството Данска:

- меѓународниот граничен премин за авионски транспорт:
"Аеродром Копенхаген" во Каструп.

Прилог 3
(место за фотографија)

.....
.....
(назив и адреса на надлежен орган)

Тел: ..... Факс: .....
Бр.: .....
Датум: .....

.....
.....
(назив и адреса на надлежниот орган-преземач)

ПРЕДМЕТ: БАРАЊЕ ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА СОПСТВЕНИ ДРЖАВЈАНИ

.....
(презиме и име на лицето кое се враќа)

I

Со ова се бара лицето за кое основано се претпоставува дека спаѓа под обврската за преземање според член 2 на Договорот да се преземе на територијата на .....

За таа цел се доставуваат следните податоци:

1. Лични податоци

- презиме и име .....
- датум на раѓање .....
- место, општина и земја на раѓање .....
- последно место на живеење во земјата на Договорната страна-преземач .....

2. Други достапни податоци (на пр. име на татко и мајка, претходно презиме, псевдоним, прекар, идр.)

.....
.....

3. Документи кои се достапни (во оригинал или копие) се приложуваат како доказ за идентитет и државјанство

.....
.....

II

Се бара долунаведените деца кои се под 18 години, а спаѓаат под обврската за преземање според член 2 од овој Договор, да се преземат на територијата на ..... заедно со еден од родителите за кој се поднесува ова барање*.

Презиме и име

Сродство

Датум, место, година
и место на раѓање

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Во прилог се доставуваат следните изводи од матична книга на родени:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

МП

.....
(Потпис на претставник на надлежниот орган)

* За деца родени на територијата на Договорната страна-барател и за деца родени на територијата на трета држава потребно е да се поднесе извод од матична книга на родени на меѓународен образец.

Прилог 4

.....
.....
(назив и адреса на надлежен орган)

Тел: ..... Факс: .....
Бр.: .....
Датум: .....

.....
.....
(назив и адреса на надлежниот орган
на Договорната страна-

барател)

**ПРЕДМЕТ: ОДГОВОР НА БАРАЊЕ ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА СОПСТВЕНИ
ДРЖАВЈАНИ**

Врска Ваше барање бр. .... од .....

Во врска со Вашето Барање за преземање на
.....
(презиме и име)

роден-а на ..... во
.....
(датум, месец и година на раѓање) (место, општина и земја на раѓање)

постапката е завршена и утврдено е дека постои обврска за преземање на
горенаведеното лице согласно член 2 од Договорот. На лицето ќе му се издаде
патен документ со цел негово/нејзино враќање во
.....

Во случај на негативен одговор се доставува појаснување.

.....
.....
.....
(да се наведат информации кои го потврдуваат непостоењето на обврската за преземање)

МП

.....
(Потпис на претставникот на надлежниот орган)

Прилог 5

.....
 .....
 (назив и адреса на надлежен орган)

Тел: ..... Факс: .....
 Бр.: .....
 Датум: .....

.....
 .....
 (назив и адреса на надлежен орган)
 што го прима назад лицето што

се презема)

**ПРЕДМЕТ: ПИСМЕНО ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА ВРАЌАЊЕ НА ЛИЦА НА
 ДОГОВОРНАТА СТРАНА-ПРЕЗЕМАЧ**

I

Ве известуваме дека на ..... на меѓународниот граничен
 премин

(датум, месец и година)

..... долунаведеното лице ќе биде вратено во
 .....

од аеродромот ....., лет бр. ...., со заминување во ..... ,
 (време)

и пристигнување на аеродром ..... во .....
 (време)

сериски број на	презиме и име	датум и место	број и датум
барањето	на раѓање	на одговор на	

.....
 .....
 .....
 .....

II

Податоци за лицата на кои им е потребна специјална помош или нега поради
 болест или возраст:

сериски број причина	презиме и име

.....
 .....
 .....
 .....

МП

.....
 (Потпис на претставник на надлежниот орган)

Прилог 6

.....
.....
(назив и адреса на надлежен орган)

Тел: ..... Факс: .....

Бр.: .....

Датум: .....

.....
.....
(назив и адреса на надлежниот орган-преземач)

ПРЕДМЕТ: БАРАЊЕ ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА СТРАНЦИ

.....
(презиме и име на лицето што се враќа)

Со ова се бара лицето за кое основано се претпоставува дека спаѓа под обврската за преземање според член 4 од Договорот да се преземе на територијата на .....

За таа цел се доставуваат следните податоци:

1. Лични податоци

- презиме и име .....
- име на татко и мајка .....
- датум на раѓање .....
- место и земја на раѓање .....

2. Други достапни документи: пасош, доказ за престој на територијата на Договорната страна-преземач, т.е. доказ за директно влегување од територијата на Договорната страна-преземач, идр.

.....
.....

МП

.....
(Потпис на претставник на надлежниот орган)

Прилог 7

.....
.....
(назив и адреса на надлежен орган)

Тел: ..... Факс: .....
Бр.: .....
Датум: .....

.....
.....
(назив и адреса на надлежниот орган
на Договорната страна-

барател)

ПРЕДМЕТ: ОДГОВОР НА БАРАЊЕ ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА СТРАНЦИ

Врска Ваше барање бр. .... од .....

Во врска со Вашето Барање за преземање на
.....
(презиме и име)

роден-а на ..... во
.....
(датум, месец и година на раѓање) (место, општина и земја на раѓање)

постапката е завршена и утврдено е дека постои обврска за преземање на
горенаведеното лице согласно член 4 од Договорот.

Во случај на негативен одговор се доставува појаснување.

.....
.....
.....
(да се наведат информации кои го потврдуваат непостоењето на обврската за преземање согласно Член 4 или Член 5 од
Договорот)

МП

.....
(Потпис на претставникот на надлежниот орган)

Прилог 8

.....
 .....
 (назив и адреса на надлежен орган)

Тел: ..... Факс: .....
 Бр.: .....
 Датум: .....

.....
 .....
 (назив и адреса на надлежен орган што презема
 државјани на трета земја или лица

без државјанство)

ПРЕДМЕТ: ПИСМЕНО ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА ВРАЌАЊЕ НА СТРАНЦИ

I

Ве известуваме дека на ..... на меѓународниот граничен
 премин

(датум, месец и година)

..... долунаведеното лице ќе биде вратено во .....

од аеродромот ....., лет бр. ...., со заминување во .....

(време)

и пристигнување на аеродром ..... во .....

(време)

сериски број
 на

презиме и име

датум и место

број и датум

на раѓање

на одговор на

барањето

.....
 .....
 .....

II

Податоци за лицата на кои им е потребна специјална помош или нега поради
 болест или возраст:

сериски број
 причина

презиме и име

.....
 .....
 .....
 .....

МП

.....
 (Потпис на претставник на надлежниот орган)

Прилог 9

.....
 .....
 (назив и адреса на надлежен орган)

Тел: ..... Факс: .....
 Бр.: .....
 Датум: .....

.....
 .....
 (назив и адреса на надлежниот орган-преземач)

ПРЕДМЕТ: БАРАЊЕ ЗА ДОЗВОЛА ЗА ТРАНЗИТИРАЊЕ НА СТРАНЕЦ

.....
 (презиме и име на лицето што се враќа)

Со ова, согласно член 10 од Договорот, се бара на лицето со следните податоци да му се дозволи транзитирање низ територијата на

.....

I

- презиме и име .....
- име на татко и мајка .....
- датум на раѓање .....
- место и земја на раѓање .....
- државјанство .....
- вид и број на патен документ .....
- пристигнување на граничен премин
на датум ..... и време .....

II

- Како доказ дека ..... ќе биде примен-а
во државата во која истиот-та влегува од територијата на
Договорната страна-преземач се наведува следното:

.....
 .....

III

- Податоци за лица на кои им е потребна специјална помош или нега поради болест или возраст.

сериски број

презиме и име

причина

.....
 .....

МП

.....
 (Потпис на претставник на надлежниот орган)

Прилог 10

.....
.....
(назив и адреса на надлежен орган)

Тел: ..... Факс: .....

Бр.: .....

Датум: .....

.....
.....
(назив и адреса на надлежниот орган
на Договорната страна-

барател)

**ПРЕДМЕТ: ОДГОВОР НА БАРАЊЕ ЗА ДОЗВОЛА
ЗА ТРАНЗИТИРАЊЕ НА СТРАНЦИ**

Врска Ваше барање бр. .... Од .....

Во врска со Вашето Барање за дозвола за транзитирање на
....., роден-а на ..... во
(презиме и име) (датум, месец и година на раѓање)

.....
(место, општина и земја на раѓање)

постапката е завршена и утврдено е дека на наведеното лице ќе му се дозволи да
транзитирање согласно член 10 од Договорот.

Во случај на негативен одговор се доставува појаснување.

.....
.....
.....

МП

.....
(Потпис на претставникот на надлежниот орган)

Прилог 11

.....
 .....
 (назив и адреса на надлежен орган)

Тел: ..... Факс: .....
 Бр.: .....
 Датум: .....

.....
 .....
 (назив и адреса на надлежниот орган
 што дозволува транзитирање на странци)

ПРЕДМЕТ: ПИСМЕНО ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА ТРАНЗИТИРАЊЕ НА СТРАНЦИ

I

Ве известуваме дека на ..... на меѓународниот граничен премин

(датум, месец и година)

.....долунаведеното лице ќе биде транзитирано низ.....

од аеродромот ....., лет бр. ...., со заминување во .....

(време)

и пристигнување на аеродром..... во .....

(време)

со заминување во ....., и пристигнување на аеродром .....

(време)

во .....

(време)

сериски број на	презиме и име	датум и место	број и датум
барањето	на раѓање	на одговор на	

.....
 .....
 .....
 .....

II

Податоци за лицата на кои им е потребна специјална помош или нега поради болест или возраст:

сериски број причина	презиме и име

.....
 .....
 .....

МП

.....
 (Потпис на претставник на надлежниот орган)

**AFTALE
MELLEM
DEN MAKEDONSKE REGERING
OG
REGERINGEN I KONGERIGET DANMARK
OM TILBAGETAGELSE AF EGNE STATSBOGGERE OG UDLÆNDINGE, SOM
BEFINDER SIG ILLEGALT PÅ AFTALEPARTERNES TERRITORIUM**

Den makedonske regering og regeringen i Kongeriget Danmark, herefter omtalt som "Aftaleparterne", har aftalt det følgende med henblik på yderligere at forbedre og udvikle forholdene mellem de to stater og deres borgere, og med det formål at bekæmpe den illegale indvandring i overensstemmelse med den gældende lovgivning i de to stater med respekt for de traktater og konventioner, som Aftaleparterne er deltagere i, og i lyset af den internationale praksis:

I. KONCEPTER

Artikel 1

I denne Aftale har de følgende koncepter de følgende betydninger:

1. En udlænding - En borger fra et tredjeland eller en statsløs person;
2. Visum - En gyldig tilladelse for en eller flere indrejser udstedt af en Aftaleparts kompetente myndighed, som giver udlændingen ret til ophold i en specifik periode;
3. Opholdstilladelse - En gyldig tilladelse udstedt af en Aftaleparts kompetente myndighed, som berettiger personen til at bosætte sig i landet. Opholdstilladelse betyder ikke et visum eller muligheden for at blive på en Aftaleparts territorium under behandlingen af en ansøgning om asyl eller under en udvisningsprocedure.

II. TILBAGETAGELSE AF EGNE STATSBOGGERE

Artikel 2

- (1) Hver Aftalepart skal, på anmodning af den anden Aftalepart og uden nogen formaliteter, tilbagetage på dens territorium enhver person, som ikke eller ikke længere opfylder de gældende betingelserne for indrejse eller ophold på den anmodende Aftaleparts territorium, hvis det er konstateret, at en sådan person har statsborgerskab i den anmodede Aftalepart.
- (2) Den Anmodende Aftalepart skal tilbagetage sådanne personer igen under samme betingelser, hvis undersøgelser afslører, at de ikke opfylder betingelserne i stk. 1.
- (3) På anmodning fra den anmodende Aftalepart skal den anmodede Aftalepart uden forsinkelse udstede det nødvendige rejsedokument til de personer, der skal tilbagetages.
- (4) Denne bestemmelse skal også finde anvendelse for en person, der har mistet sit statsborgerskab i den anmodede Aftalepart efter indrejse på den anmodende Aftaleparts territorium uden som minimum at være blevet lovet naturalisation af den anmodende Aftalepart.

III. BEVIS ELLER FORMODNING FOR STATSBOGGERSKAB

Artikel 3

- (1) Dokumenter, som beviser statsborgerskab:

- a) Dokumenter, som beviser makedonsk statsborgerskab:

- gyldigt pas: nationalitetspas, diplomatpas, tjenestepas og nødpas;
- Identitets-kort;
- statsborgerskabscertifikat plus andre identitetsdokumenter med billede.

- b) Dokumenter, som beviser statsborgerskab i Kongeriget Danmark:

- gyldigt pas: nationalitetspas, diplomatpas og foreløbigt pas;
- statsborgerskabscertifikat plus andre identitetsdokumenter med billede.

(2) Dokumenter, som giver formodning for statsborgerskab:

a) Dokumenter, som giver formodning for makedonsk statsborgerskab er:

- dokumenter anført i stk. 1, hvis gyldighed er udløbet;
- kopi af dokumenter anført i stk. 1;
- en erklæring fra den pågældende person eller pålidelige vidner indeholdt i dokumenter fra administrative eller juridiske myndigheder fra Aftaleparten.

b) Dokumenter, som giver formodning for statsborgerskab i Kongeriget Danmark er:

- dokumenter anført i stk. 1, hvis gyldighed er udløbet;
- kopi af dokumenter anført i stykke 1;
- en erklæring fra den vedrørte person eller pålidelige vidner indeholdt i dokumenter fra administrative eller juridiske myndigheder fra Aftaleparten.

(3) Statsborgerskab er endvidere formodet, hvis det, efter en undersøgelse, bliver sandsynliggjort på anden måde.

(4) Hvis en person ikke besidder et bevis på sit statsborgerskab i følge stk. 1, i denne Artikel, men er formodet at være statsborger i en af Aftaleparterne, kan den pågældendes statsborgerskab, efter anmodning fra den anmodende Aftalepart, blive fastslået ved interview af personen af en Diplomatsk og Konsulær Repræsentant fra den anmodede Aftalepart. Personen vil blive interviewet inden tre dage efter anmodningen. Interviewet vil blive organiseret af den anmodende Aftalepart, efter aftale med den kompetente Diplomatiske og Konsulære Repræsentant fra den anmodede Aftalepart.

(5) Hvis den Diplomatiske og Konsulære Repræsentant fra den anmodede Aftalepart finder, at personen er statsborger i det land i henhold til stk. 1, i denne Artikel, vil den anmodede Aftalepart indenfor 14 dage udstede de nødvendige dokumenter til brug for tilbagesendelse af personen til den anmodede Aftalepart.

IV. TILBAGETAGELSE AF UDLÆNDINGE

Artikel 4

(1) Hvis en udlænding, som er ankommet til den anmodende Aftaleparts territorium, ikke opfylder de gældende betingelser for indrejse eller ophold, og hvis personen er i besiddelse af et gyldigt visum udstedt af den anden Aftalepart eller en gyldig opholdstilladelse udstedt af den anmodede Aftalepart, skal denne Aftalepart tilbagetage personen uden formaliteter på anmodning fra den anmodende Aftalepart.

(2) Tilbagetagelsesforpligtelsen i stk. 1, skal ikke gælde i tilfælde af, at visummet alene er gyldigt med henblik på transit.

(3) Den Aftalepart, via hvis grænse en udlænding, der ikke eller ikke længere opfylder de gældende betingelser for indrejse eller ophold på den anmodende Aftaleparts territorium, beviseligt er indrejst, skal uden formaliteter tilbagetage udlændingen, som er indrejst på den anden Aftaleparts territorium direkte fra dens territorium, på anmodning fra den anmodende Aftalepart.

(4) Tilbagetagelsesforpligtelsen efter stk. 3, skal ikke gælde for en udlænding, der var i besiddelse af en gyldig opholdstilladelse udstedt af den anmodende Aftalepart, da personen indrejste på denne Aftaleparts territorium, eller som fik udstedt en opholdstilladelse af denne Aftalepart efter indreisen på dens territorium.

Artikel 5

Tilbagetagelsesforpligtelsen i Artikel 4 skal ikke gælde:

a) for statsborgere fra tredjelande som har en fælles grænse med den anmodende Aftalepart.

b) for udlændinge, der faktisk er tilbagesendt af den anmodende Aftalepart til deres hjemland eller til et andet tredjeland, hvor de pågældende måtte blive tilladt at indrejse.

c) hvis anmodningen om tilbagetagelse ikke er fremsat til den anmodende Aftaleparts kompetente myndighed højst et år efter, at den anmodende myndighed har fået kendskab til, at personen fra en anden jurisdiktion ikke eller ikke længere opfylder de gældende betingelser for indrejse, tilstedeværelse eller ophold. Hvis der foreligger hindringer af juridisk eller faktisk karakter for indgivelse af anmodningen inden for tidsfristen, skal fristen forlænges efter begæring, dog kun indtil forannævnte hindringer er bragt til ophør.

Artikel 6

Den anmodende Aftalepart accepterer at tilbagetage på dens territorium de udlændinge, for hvem det konstateres, efter passende verifikation foretaget af den anmodende Aftalepart, at de ikke opfyldte betingelserne i Artikel 4 og 5 på tidspunktet for deres afrejse fra den anmodende Aftaleparts territorium.

V. TILBAGETAGELSESPROCEDURE

Artikel 7

(1) En Aftalepart skal besvare tilbagetagelsesansøgningen rettet til den uden forsinkelse og, i alle tilfælde, senest indenfor tyve dage fra ansøgningens fremsættelse i overensstemmelse med Bilag 4 eller Bilag 7. Det er muligt at fremsætte tilbagetagelsesansøgningen pr. mail, ved direkte overrækkelse til den anden Aftaleparts kompetente myndighed eller gennem elektroniske kommunikationsmidler i overensstemmelse med Bilag 3 eller Bilag 6.

(2) Den anmodende Aftalepart skal påtage sig personerne umiddelbart efter ansøgningen er blevet tiltrådt og, i alle tilfælde, senest indenfor tre måneder fra tiltrædelsen. Efter notifikation til den anmodende Aftalepart skal denne tidsfrist forlænges med den nødvendige tid til at afklare hindringer af juridisk eller faktisk karakter.

Artikel 8

Den anmodende Aftalepart skal udstede en notifikation om tilbagetagelse til den anmodende Aftalepart, indeholdende identitetsdata og oplysninger om eventuelle dokumenter for den person, der er anmodet om tilbagetagelse af. Når tilbagetagelsen udføres uden eskorte, bør den anmodende Aftalepart skriftligt informeres i overensstemmelse med Bilag 5 eller Bilag 8.

Artikel 9

(1) Den Aftalepart, der anmoder om tilbagetagelse, afholder transportudgifterne til destinationslandet for den tilbagesendte person og ledsagende personer. Dette skal kun angå Aftaleparternes indbyrdes forhold.

(2) Den samme Aftalepart afholder på samme måde transportudgifter affødt af den gensidige forpligtelse til at modtage den pågældende person, i overensstemmelse med Artikel 2, stk. 2 og Artikel 6.

VI. MODTAGELSE I TRANSIT

Artikel 10

- (1) Aftaleparterne skal tillade en udlændig at passere gennem deres territorium i transit i tilfælde af udsendelse på anmodning fra den anden Aftalepart. Den anmodende Aftalepart kan anmode den anmodede Aftalepart om at sikre eskorte under transitten på sit territorium.
- (2) Den anmodende Aftalepart skal garantere den anmodede Aftalepart, at personen i transit besidder de nødvendige rejsedokumenter for at indrejse i destinationslandet og passere gennem andre transitlande.
- (3) Den anmodede Aftalepart skal udstede transitvisum uden beregning til den eskorterede person og til de personer, som sikrer eskorten, i henhold til dens nationale lovgivning.
- (4) Ansvar og udgifterne for transiteringen af udlændingen såvel som for den pågældendes eventuelle tilbagetagelse, hvis den første transit ikke kan gennemføres, påhviler den anmodende Aftalepart.

Artikel 11

- (1) Anmodningen om transit skal udveksles direkte mellem Aftaleparternes kompetente myndigheder. Anmodningen bør indeholde alle data angående identitet og nationalitet, såvel som angående personens rejsedokument, rejse data, tid og sted for ankomst til transitlandet og tid og sted for afrejse fra transitlandet til det endelige destinationsland og inkludere alle data angående identitet og nationalitet og rejsedokumenter for de ledsagende embedsmænd i overensstemmelse med Bilag 9 og Bilag 11. Den anmodede Aftalepart skal besvare transitanmodningen fremsat af den anmodende Aftalepart indenfor en periode på tre arbejdsdage fra dagen for modtagelsen af en sådan anmodning i overensstemmelse med Bilag 10.
- (2) Transitanmodningen kan afslås, hvis betingelserne anført i Artikel 10, stk. 2, ikke er opfyldt.

VII GENERELLE BESTEMMELSER

Artikel 12

- (1) De kompetente myndigheder for gennemførelsen af denne Aftale er opregnet i Bilag 1.
- (2) Grænseovergangene, som skal anvendes ved tilbagesendelser efter denne Aftale, er opregnet i Bilag 2.

Artikel 13

(1) I det omfang, at oplysninger i konkrete sager må tilvejebringes til den anden Aftalepart for at gennemføre denne Aftale, kan sådanne oplysninger indeholde følgende:

a) detaljer om personen som skal overføres og, hvis nødvendigt, om medlemmerne af personens familie, som f.eks.: efternavn, fornavn, tidligere navne, kælenavne eller pseudonymer, aliaser, fødselsdato og sted, køn, nuværende og tidligere nationalitet/statsborgerskab;

b) pas, rejsedokument, laissez-passer eller andet identitetsdokument (nummer, udstedelsesdato, udstedende myndighed, udstedelsessted, gyldighedsperiode, gyldighedsområde);

c) andre detaljer nødvendige for identifikation af personerne;

d) opholdstilladelser og visa udstedt af Aftaleparterne eller af tredjelande, rejserute, steder med ophold, rejsebilletter og andre mulige rejseforanstaltninger;

e) enhver information som kan bevise eller tilstrækkeligt sandsynliggøre, at den pågældende person har befundet sig på Aftaleparternes territorium;

f) hvis nødvendigt, bør behovet for særlig assistance til ældre eller syge personer oplyses.

(2) Personlige data kan alene udveksles i overensstemmelse med principperne i Konventionen af 28. januar 1981 om Beskyttelse af Individier vedrørende Automatisk Håndtering af Personlige Data og i overensstemmelse med den nationale lovgivning.

Artikel 14

Enhver uenighed om fortolkningen eller anvendelsen af denne Aftale skal afklares gennem diplomatiske kanaler.

Artikel 15

Den anmodende Aftalepart skal tillade personen, der skal sendes tilbage, at medbringe alle den pågældendes retmæssigt erhvervede ejendele til destinationslandet i overensstemmelse med den nationale lovgivning. Aftaleparten, som anmoder om tilbagetagelse, er ikke forpligtet til at afholde udgifterne til transport af ejendelene.

VII. INDVIRKNING PÅ ANDRE INTERNATIONALE AFTALER

Artikel 16

(1) Bestemmelserne i nærværende Aftale skal ikke indvirke på forpligtelser til tilbagetagelse eller returnering af personer, der følger af andre gældende internationale aftaler for Aftaleparterne, herunder:

1. Konventionen af den 28. juli 1951 om Flygtninge Status og Protokollen af den 31. januar 1967 om Flygtninge Status;
2. Internationale konventioner om udlevering og transit;
3. Konventionen af den 4. november 1950 om Beskyttelse af Menneskerettigheder og Grundlæggende Friheder;
4. Konventionen af 28. september 1954 om Statsløse Personers status;
5. Internationale konventioner om asyl, særligt Dublin Konventionen af 15. juni 1990 om fastlæggelse af, hvilket land der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om asyl indgivet i en medlemsstat i det Europæiske Fællesskab;
6. Det Europæiske Fællesskabs traktater;
7. Schengen Konventionen af 19. juni 1990;
8. internationale konventioner og aftaler om tilbagetagelse af udenlandske statsborgere.

IX. AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 17

(1) Denne Aftale træder i kraft på datoen for modtagelsen af sidst modtagne note, hvorved Aftaleparterne meddeler hinanden, at alle interne juridiske procedurer nødvendige for aftalens ikrafttræden er gennemført.

(2) Hver Aftalepart kan midlertidigt suspendere denne Aftale helt eller delvist under henvisning til beskyttelse af landets sikkerhed, samfundsorden eller offentlige sundhed gennem skriftlig notifikation til den anden aftalepart. Suspenderingen vil træde i kraft øjeblikkeligt.

(3) Denne Aftale vil være i kraft i en ubegrænset tidsperiode. Hver Aftalepart kan opsige denne Aftale ved notifikation af den anden Aftalepart. Denne Aftale skal ophøre med at finde anvendelse tre måneder efter datoen for sådan en notifikation.

(4) Denne Aftale skal gælde for alle personer, der opholder sig på Aftaleparternes territorier på tidspunktet for Aftalens ikrafttrædelse eller derefter.

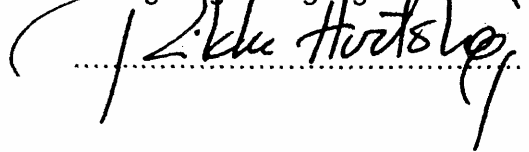
Til bekræftelse af det overstående, har repræsentanter fra begge Aftaleparter, behørigt bemyndiget hertil med dette formål, underskrevet denne Aftale.

Udfærdiget i København den 23. juni 2006 i to originaler, hver enkelt på makedonsk, dansk og engelsk. I tilfælde af forskel i fortolkning er den engelske version gældende.

For den makedonske regering

For regering i Kongeriget Danmark

Bilag 1

KOMPETENTE MYNDIGHEDER FOR GENNEMFØRELSEN AF AFTALEN MELLEM DEN MAKEDONSKE REGERING OG REGERINGEN FOR DET DANSKE KONGERIGE VEDRØRENDE TILBAGETAGELSE AF EGNE STATSBOGGERE OG UDLÆNDINGE, DER OPHOLDER SIG ILLEGALT PÅ AFTALEPARTERNES TERRITORIER (ARTIKEL 12 OG ARTIKEL 17, STYKKE 1)

Den kompetente myndighed for gennemførelsen af aftalen på den makedonske side er XX.

Adresse: The Ministry of Internal Affairs, Section for Foreigners
"Dimce Mircev" bb
1000 Skopje

Telefon nr.: +389 2 116 731

Fax nr.: +389 2 112 468

E-mail adresse:

Den kompetente myndighed for gennemførelsen af aftalen på den danske side er Rigspolitiet, Udlændingeafdelingen.

Adresse: Rigspolitiet, Udlændingeafdelingen.

Anker Heegaards gade 5,3

1780 København V

Telefon nr.: + 45 33 91 09 10 – 6248

+ 45 33 14 88 88 – 6203

Fax nr. : + 45 33 43 00 39

+ 45 33 43 00 40

E-Mail Adresse: rpche@politi.dk

Bilag 2**GRÆNSEOVERGANGE****(ARTIKEL 12)**

Grænseovergange defineret for gennemførelsen af denne aftale er:

a) på den makedonske regerings territorium:

- den internationale grænseovergang for luft transport: lufthavnen.

b) i Kongeriget Danmark:

- den internationale grænseovergang for luft transport: Københavns Lufthavn, Kastrup.

Bilag 3

(plads reserveret til billede)

.....

.....

(navn og adresse på den kompetente myndighed)

telefon nr. .... fax nr. ....

Nr.: .....

Dato: .....

.....

.....

(navn og adresse på den kompetente anmodede myndighed)

VEDRØRENDE: ANMODNING OM TILBAGETAGELSE AF EGNE STATSBORGERE

.....

(efternavn og navn på den person, der skal tilbagesendes)

I

Der anmodes hermed om, at personen, som velbegrunder er antaget at være omfattet af tilbagetagelsesforpligtelsen efter Artikel 2 i aftalen, tilbagetages til territoriet af .....

Med dette formål fremsendes følgende information:

1. personlige data

- Efternavn og navn.....
- Fødselsdato.....
- Fødselssted, kommune og land .....
- Sidste opholdssted i den anmodede Aftalepart.....

2. Andre tilgængelige data (for eksempel: navnet på faderen og moderen, tidligere efternavne, pseudonym, kælenavn, osv.).....
.....**3. Tilgængelige dokumenter (original eller kopi) er vedlagt som bevis på identitet og statsborgerskab:**.....
.....

II

Der anmodes om, at følgende børn under 18 år, som er antaget at være omfattet af tilbagetagelsesforpligtelsen i artikel 2 i aftalen, tilbagetages til territoriet af ..... sammen med en af forældrene for hvem denne anmodning er blevet præsenteret*

	Efternavn og navn	Slægtskab	Dag, måned, år og fødselssted
1.	.....		
2.	.....		
3.	.....		
4.	.....		
5.	.....		

Følgende udskrifter fra Fødselsregistret er vedlagt:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

L.S

.....
(Repræsentanten fra den kompetente myndigheds underskrift)

_____

*For børn født på den anmodende Aftaleparts territorium og for børn født på et tredjeland's territorium, er det nødvendigt at fremlægge en udskrift fra Fødselsregistret på en internationale blanket.

Bilag 4

.....

.....

(navn og adresse på den kompetente myndighed)

Telefon nr.: ..... Fax nr.: .....

Nr.: .....

Dato: .....

.....

.....

(navn og adresse på den anmodende Aftaleparts kompetente myndighed)

VEDRØRENDE: SVAR PÅ ANMODNINGEN OM TILBAGETAGELSE AF EGNE STATSBORGERE

Deres anmodning nr. .... af .....

Vedrørende Deres anmodning om tilbagetagelse af .....
(efternavn og navn)

født ..... i .....
(dag, måned, år og fødselssted) (fødselssted, kommune og land)

Proceduren er blevet gennemført, og det er blevet fastslået, at der eksisterer en tilbagetagelsesforpligtelse vedrørende den omtalte person efter artikel 2 i aftalen. Den omtalte person skal derfor have udstedt et rejsedokument med det formål at vende tilbage til.....

I tilfælde af negativt svar skal en forklaring gives

.....
.....
.....

(information som bekræfter en ikke-eksisterende forpligtelse til tilbagetagelse efter artikel 2 skal anføres)

L.S.

.....

(Repræsentanten fra den kompetente
myndigheds underskrift)

Bilag 5

.....
 .....
 (navn og adresse på den kompetente myndighed)

Telefon nr.: ..... Fax nr.: .....

Nr.: .....

Dato: .....

.....
 .....
 (navn og adresse på den kompetente myndighed,
 som skal tilbagetage den tilbagevendende person)

VEDRØRENDE: NOTIFIKATION OM TILBAGESENDELSE AF STATSBOGGERE FRA DEN ANMODEDE AFTALEPART

I

Herved notificeres, at den ..... på den internationale grænseovergang .....
 (dag, måned og år)

vil den nedenfor anførte person blive tilbagesendt til.....

fra lufthavn ....., fly nr. ...., afgår kl. ...., ankomende kl..... til

lufthavn ..... kl. ....

Serie nr.	efternavn og navn	dato og fødselssted	nr. og dato for anmodningens besvarelse
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

II

Data vedrørende personer, som behøver særlig hjælp eller pleje på grund af sygdom eller alder:

Serie nr.	efternavn og navn	årsag
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

L.S.

.....
 (Repræsentanten for den kompetente myndigheds underskrift)

Bilag 6

.....
.....
(navn og adresse på den kompetente myndighed)

telefon nr.: ..... Fax nr.: .....

Nr.: .....

Dato: .....

.....
.....
(navn og adresse på den kompetente anmodede myndighed)

VEDRØRENDE: ANMODNING OM TILBAGETAGELSE AF UDLÆNDINGE

.....
(efternavn og navn på personen, der skal tilbagesendes)

Der anmodes hermed om, at personen, som velbegrundet er antaget at være omfattet af tilbagetagelsesforpligtelsen i Artikel 4 i aftalen, tilbagesendes til territoriet af .....

Med dette formål fremsendes følgende oplysninger:

1. Personlige data
  - efternavn og navn.....
  - fader eller moders navn.....
  - Fødselsdato.....
  - Fødselssted og land.....
2. Andre tilgængelige dokumenter er vedlagt: pas, bevis for ophold på den anmodede Aftaleparts territorium, det vil sige bevis for direkte indrejse fra den anmodede Aftaleparts territorium, osv.:

.....
.....
L.S.

.....
(Repræsentanten for den kompetente myndigheds underskrift)

Bilag 7

.....
.....
(navn og adresse på den kompetente myndighed)

telefon nr.: ..... Fax nr.: .....

Nr.: .....

Dato: .....

.....
.....
(navn og adresse på den kompetente anmodende myndighed)

VEDRØRENDE: SVAR PÅ ANMODNINGEN OM TILBAGETAGELSE AF UDLÆNDINGE

Deres anmodning nr. .... af .....

Vedrørende Deres anmodning om tilbagetagelse af .....
(efternavn og navn)

født ..... i .....
(dag, måned og år) (sted og land)

Proceduren er blevet gennemført, og det er blevet fastslået, at der eksisterer en tilbagetagelsesforpligtelse vedrørende den omtalte person efter artikel 4 i aftalen.

I tilfælde af negativt svar skal en forklaring gives

.....
.....

(information som bekræfter en ikke-eksisterende tilbagetagelsesforpligtelse efter artikel 4 eller Artikel 5 skal anføres)

L.S

.....
(Repræsentanten for den kompetente myndigheds underskrift)

Bilag 8

.....
.....
(navn og adresse på den kompetente myndighed)
telefon nr.: ..... Fax nr.: .....
Nr.: .....
Dato: .....

.....
.....
(navn og adresse på den kompetente myndighed,
som skal tilbagetage statsborgere fra tredjelande
eller statsløse personer)

VEDRØRENDE: NOTIFIKATION OM TILBAGESENDELSE AF UDLÆNDINGE**I**

Herved notificeres, at den ..... på den internationale grænseovergang .....
(dag, måned og år)

vil den nedenfor anførte person blive tilbagesendt til.....

fra lufthavn ....., fly nr. ...., afgår kl. ...., ankomende kl. .... til

lufthavn ..... kl. ....

Serie nr.	efternavn og navn	dato og fødselssted	nummer og dato for Besvarelse af anmodningen

.....
.....
.....
.....

II

Data vedrørende personer, som behøver særlig hjælp eller pleje på grund af sygdom eller alder:

Serie nr.	efternavn og navn	årsag

.....
.....
.....

L.S.

.....
(Repræsentanten for den kompetente myndigheds underskrift)

Bilag 9

.....
 .....
 (navn og adresse på den kompetente myndighed)

telefon nr.: ..... Fax nr.: .....

Nr.: .....

Dato: .....

.....
 .....
 (navn og adresse på den kompetente anmodede myndighed)

VEDRØRENDE: ANMODNING OM MODTAGELSE AF UDLÆNDINGE I TRANSIT

.....
 (efternavn og navn på den returnerede person)

I
 Der anmodes hermed om, at personen med de følgende data i overensstemmelse med Artikel 10 i aftalen, vil blive modtaget i transit på territoriet i ..... :

I
 -efternavn og navn.....
 -navn på fader eller moder .....
 -fødselsdato.....
 -fødselssted og land .....
 -statsborgerskab .....
 -kategori og nr. på rejsedokument .....
 -ankomst på grænseovergang .....
 den ..... og tidspunkt .....

II
 Som bevis for at ..... vil blive modtaget i landet, som den pågældende ankommer til fra den anmodede Aftaleparts territorium anføres:

III
 Data vedrørende personer, som behøver særlig hjælp eller pleje på grund af sygdom eller alder:

Serie nr.	efternavn og navn	årsag
.....	.....	.....
.....	.....	.....

L.S.

.....
 (Repræsentanten for den kompetente myndigheds underskrift)

Bilag 10

.....
.....
(navn og adresse på den kompetente myndighed)

telefon nr.: ..... Fax nr.: .....

Nr.: .....

Dato: .....

.....
.....
(navn og adresse på den kompetente anmodende myndighed)

VEDRØRENDE: SVAR PÅ ANMODNINGEN OM MODTAGELSE AF UDLÆNDINGE I TRANSIT

Deres anmodning nr. .... af .....

Vedrørende Deres anmodning om modtagelse af .....
(efternavn og navn)

født ..... i .....
(dag, måned og år) (fødselssted og land)

Proceduren er blevet gennemført, og det er blevet fastslået, at den anførte person skal modtages i transit efter artikel 10 i aftalen.

I tilfælde af negativt svar skal en forklaring gives

.....
.....
.....

L.S.

.....
(Repræsentanten for den kompetente myndigheds underskrift)

Bilag 11

.....
 .....
 (navn og adresse på den kompetente myndighed)

telefon nr.: ..... Fax nr.: .....

Nr.: .....

Dato: .....

.....
 .....
 (navn og adresse på den kompetente myndighed,
 som skal modtage udlændige i transit)

VEDRØRENDE: NOTIFIKATION AF TRANSIT AF UDLÆNDINGE**I**

Herved notificeres, at den ..... på den internationale grænseovergang .....
 (dag, måned og år)

vil den nedenfor anførte person blive transiteret til.....

fra lufthavn ....., fly nr. ...., afgår kl. ...., ankomende

til lufthavn ..... kl. ....

afgår kl. ...., ankomende kl. ....

lufthavn..... kl.....

Serie nr.	efternavn og navn	dato og fødselssted	nummer og dato for besvarelse af anmodningen

.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

II

Data vedrørende personer, som behøver særlig hjælp eller pleje på grund af sygdom eller alder:

Serie nr.	efternavn og navn	årsag

.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

L.S.

.....
 (Repræsentanten for den kompetente myndigheds underskrift)

**AGREEMENT
BETWEEN
THE MACEDONIAN GOVERNMENT
AND
THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF DENMARK
REGARDING READMISSION OF OWN CITIZENS AND ALIENS STAYING
ILLEGALLY IN THE TERRITORIES OF THE CONTRACTING PARTIES**

The Macedonian Government and the Government of the Kingdom of Denmark, hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

in order to further improve and develop the relations between the two states and their citizens and with the purpose of struggling against illegal migration,

in conformity with the legislation in force of the two states,

with respect for the treaties and conventions to which the Contracting Parties are parties and

in the light of the international practice in the area,

have agreed as follows:

I. CONCEPTS

Article 1

In this Agreement the following concepts have the following meaning:

1. an alien - a citizen of a third country or a stateless person;
2. a visa - a valid permission issued by a competent authority of the Contracting Party for one or more entries, entitling the alien to stay within a specified period;
3. a residence permit – is a valid permission issued by a competent authority of the Contracting Party, entitling the person to reside in the country. Residence permit does not mean a visa, nor a possibility to stay in the territory of a Contracting Party during the consideration of an application for asylum or during an expulsion procedure.

II. READMISSION OF OWN CITIZENS

Article 2

(1) Each Contracting Party shall, upon request of the other Contracting Party and without any formality, readmit to its territory any person, who does not or does not any longer comply with the conditions for entry or stay, applicable on the territory of the requesting Contracting Party, if it is ascertained that such person has the citizenship of the requested Contracting Party.

(2) A requesting Contracting Party shall readmit such persons again under the same conditions if checks reveal that they did not fulfil the conditions in section 1.

(3) Upon application by the requesting Contracting Party the requested Contracting Party shall without delay issue the persons to be readmitted with the travel document required for their repatriation.

(4) The provisions of this Article shall also apply in case of a person who has lost the citizenship of the requested Contracting Party since entering the territory of the requesting Contracting Party without at least having been promised naturalization by the requesting Contracting Party.

III. PROOF OR PRESUMPTION OF CITIZENSHIP

Article 3

(1) Documents by which citizenship is proved:

a) Documents by which Macedonian citizenship is proved are:

- valid passport: nationality passport, diplomatic passport, service passport and emergency passport;
- ID-card;
- citizenship certificate plus another identity document containing a photo.

b) Documents by which citizenship of the Kingdom of Denmark is proved are:

- valid passport: nationality passport, diplomatic passport and provisional passport;
- citizenship certificate plus another identity document containing a photo.

(2) Documents by which citizenship is presumed:

a) Documents by which Macedonian citizenship is presumed are:

- any of the documents under section 1, whose validity has expired;
- a copy of any document under section 1;
- a statement of the person concerned or authentic witnesses contained in minutes made by administrative or judicial authorities of the Contracting Party.

b) Documents by which citizenship the Kingdom of Denmark is presumed are:

- any of the documents under section 1, whose validity has expired;
- a copy of any document under section 1;
- a statement of the person concerned or authentic witnesses contained in minutes made by administrative or judicial authorities of the Contracting Party.

(3) Citizenship is also presumed if this, after an investigation, is rendered probable in any other way.

(4) If a person does not possess a proof of citizenship according to section 1 of this Article, but is presumed to be a citizen of one of the Contracting Parties, the citizenship of that person can, on the request of the requesting Contracting Party, be established by interviewing the person by the Diplomatic and Consular Representative of the requested Contracting Party. The person will be interviewed within three days after the request. The interview will be organised by the requesting Contracting Party, in agreement with the competent Diplomatic and Consular Representative of the requested Contracting Party.

(5) If the Diplomatic and Consular Representative of the requested Contracting Party finds that the person is a citizen of that country, according to section 1 of this Article, the requested Contracting Party will within 14 days issue the necessary documents needed for the return of the person to the country of the requested Contracting Party.

IV. READMISSION OF ALIENS

Article 4

(1) If an alien who has arrived in the territory of the requesting Contracting Party does not fulfil the conditions in force for entry or residence and if that person is in possession of a valid visa issued by the other Contracting Party or a valid residence permit issued by the requested party, that Contracting Party shall readmit the person without any formality upon application by the requesting Contracting Party.

(2) The readmission obligation pursuant to section 1 shall not apply in case the visa is only valid for transit.

(3) The Contracting Party via whose frontier an alien can be proved to have entered and who does not meet or who no longer meets the conditions in force for entry or residence on the territory of the requesting Contracting Party shall readmit the alien who has entered the territory of the other Contracting Party directly from its territory at the request of that Contracting Party without any formality.

(4) The readmission obligation pursuant to section 3 shall not apply in respect of an alien who was in possession of a valid residence permit issued by the requesting Contracting Party when the person entered the territory of that Contracting Party or who was issued with a residence permit by that Contracting Party after entering its territory.

Article 5

The obligation of readmission as provided in Article 4 shall not apply:

- a) for nationals of third states that have a common state border with the requesting Contracting Party,
- b) for aliens, actually returned by the requested Contracting Party to their state of origin or to any other third state to which he may be permitted entry.
- c) if the application for readmission is not submitted to the competent authority of the requested Contracting Party within a maximum of one year after the requesting authority has gained knowledge that a person of another jurisdiction does not, or does no longer, fulfil the conditions in force for entry, presence or residence. Where there are legal or factual obstacles to the application being submitted in time, the time limit shall, upon request, be extended but only until the obstacles have ceased to exist.

Article 6

The requesting Contracting Party agrees to readmit to its territory those aliens for whom it may be ascertained, after adequate verification carried out by the requested Contracting Party, that they did not comply with the clauses under Article 4 and 5 at the time of their departure from the territory of the requesting Contracting Party.

V. READMISSION PROCEDURE

Article 7

(1) A Contracting Party shall reply to the readmission requests addressed to it without delay and, in any event, at the latest within twenty days from the presentation of the request in accordance with Annex 4 or Annex 7. It is possible to make the readmission request by mail, by handing the request directly to the competent authority of the other Contracting Party or through electronic means of communication in accordance with Annex 3 or Annex 6.

(2) The requested Contracting Party shall take charge of persons immediately after the request has been approved and, in any event, at the latest within three months from the approval. Upon notification of

the requesting Contracting Party this time limit shall be extended by the time necessary for the clearing of legal or practical obstacles.

Article 8

The requesting Contracting Party shall issue a notification of readmission to the requested Contracting Party, including the identity data and any possible documents of the person whose readmission was requested, and, when the readmission is carried out without an escort, the requested Contracting Party should be informed in writing in accordance with Annex 5 or Annex 8.

Article 9

(1) The Contracting Party which requests a readmission, defrays the transport expenses to the country of destination for the returned person and accompanying persons. This shall only refer to the relations between the Contracting Parties.

(2) The same Contracting Party defrays likewise the transport costs, resulting from the obligation to reciprocally receive the person concerned, in pursuance of Article 2, section 2 and Article 6.

VI. ADMISSION IN TRANSIT

Article 10

(1) The Contracting Parties shall allow an alien to pass through their territories in transit in case of returning upon request of the other Contracting Party. The requesting Contracting Party may ask that the requested Contracting Party secure the escort during the transit on its territory.

(2) The requesting Contracting Party shall guarantee to the requested Contracting Party, that the person in transit possesses travel documents needed to enter his country of destination and to pass through other transit countries.

(3) The requested Contracting Party shall grant free of charge transit visa to the escorted person and to the persons who secure the escort, according to its national legislation.

(4) The responsibility and the expenses for the transit of the alien as well as for his eventual readmission, if the first transit can not be carried out, will be covered by the requesting Contracting Party.

Article 11

(1) The request for transit shall be exchanged directly between the competent authorities of the Contracting Parties. The request should contain all data pertaining to the identity and nationality, as well as to the travel document of the person, the data of travel, the time and place of the arrival to the transit state as well as the time and place of the departure from the transit state to the country of final destination and include all data pertaining to the identity and nationality, as well as to the travel document of the officials who accompany such a person in accordance with Annex 9 and Annex 11. The requested Contracting Party shall answer the request for transit submitted by the requesting Contracting Party

within the period of three working days from the day of receipt of such request in accordance with Annex 10.

(2) The request for transit can be denied if the conditions given in Article 10, section 2 are not fulfilled.

VII. GENERAL PROVISIONS

Article 12

(1) The competent authorities for the implementation of this Agreement are listed in Annex 1

(2) The border crossings to be used for returns in accordance with this Agreement are listed in Annex 2

Article 13

(1) Insofar as information on individual cases has to be provided to the other Contracting Party in order to implement this Agreement, such information may concern the following:

a) the particulars of the person to be transferred and, when necessary, of the members of the person's family, such as: surname, given name, any previous names, nicknames or pseudonyms, aliases, date and place of birth, sex, current and any previous nationality/citizenship;

b) passport, travel document, laissez-passer or any other identity document (number, date of issue, issuing authority, place of issue, period of validity, territory of validity);

c) other details needed to identify the persons;

d) residence permits and visas issued by the Contracting Parties or by third states, itinerary, stopping places, travel tickets and other possible travel arrangements;

e) any information which can prove or make it sufficiently probable that the person has stayed in the territory of the Contracting Parties;

f) if necessary, the need for special assistance to elderly or sick persons should be notified.

(2) Personal data can only be exchanged in accordance with the principles of the Convention of 28 January 1981 for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data and in accordance with national legislation.

Article 14

Any dispute concerning the interpretation or application of this Agreement shall be settled through diplomatic channels.

Article 15

The requesting Contracting Party shall allow the person to be returned to carry all his or hers legally acquired goods to the country of destination according to the national legislation. The Contracting Party which requests a readmission is not obliged to defray the transport expenses for goods.

VIII. IMPACT ON OTHER INTERNATIONAL AGREEMENTS

Article 16

(1) The provisions of the present Agreement shall not interfere with any obligations for the readmission or return of persons which derive from other international agreements in force for the Contracting Parties, including:

1. The Convention of 28 July 1951 on the Status of Refugees as amended by the Protocol of 31 January 1967 on the Status of Refugees;
2. International conventions on extradition and transit;
3. The Convention of 4 November 1950 for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms;
4. The Convention of 28 September 1954 on the Status of Stateless Persons;
5. International conventions on asylum, in particular the Dublin Convention of 15 June 1990 determining the State responsible for examining applications for asylum lodged in a Member State of the European Community;
6. The Treaties of the European Community;
7. The Schengen Convention of 19 June 1990;
8. International conventions and agreements on the readmission of foreign nationals.

IX. FINAL PROVISIONS

Article 17

(1) This Agreement shall enter into force on the date of the receipt of the latter note by which the Contracting Parties notify each other of the fulfilment of all internal legal requirements necessary for its entry into force.

(2) Each Contracting Party may temporarily suspend this Agreement in whole or in part on the grounds of the protection of State security, public order or public health by notification to the other Contracting Party in writing. The suspension shall become effective immediately.

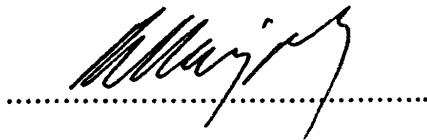
(3) This Agreement shall be in force for an indefinite period of time. Each Contracting Party may denounce this Agreement by notifying the other Contracting Party. This Agreement shall cease to apply three months after the date of such notification.

(4) This Agreement shall apply to all persons who are staying in the territory of the Contracting Parties at the time of the entry into force of this Agreement or after.

In confirmation of the above, the representatives of both Contracting Parties, duly authorised for this purpose, have signed the present Agreement.

Done in Copenhagen on the 23 June 2006 in two originals, each one in Macedonian, Danish and English. In case of difference of interpretation the English version shall prevail.

For the Macedonian Government

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Mazir', written over a horizontal dotted line.

**For the Government of the Kingdom of
Denmark**

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Rikke Hvidberg', written over a horizontal dotted line.

Annex 1

**COMPETENT AUTHORITIES
FOR THE IMPLEMENTATION OF THE AGREEMENT
BETWEEN THE MACEDONIAN GOVERNMENT AND THE GOVERNMENT OF
THE KINGDOM OF DENMARK REGARDING READMISSION OF OWN
CITIZENS AND ALIENS STAYING ILLEGALLY IN THE TERRITORIES OF THE
CONTRACTING PARTIES (ARTICLE 12 AND ARTICLE 17, SECTION 1)**

The Competent authority for the implementation of the Agreement on the Macedonian side is The Ministry of Internal Affairs, Section for Foreigners.

Address: The Ministry of Internal Affairs, Section for Foreigners
"Dimce Mircev" bb
1000 Skopje

Telephone: +389 2 116 731
Telefax: +389 2 112 468
E-mailaddress:

The competent authority for the implementation of the Agreement on the Danish side is the National Commissioner of the Danish Police, the Aliens Department.

Address: The National Commissioner of the Danish Police, the Aliens Department
Anker Heegaards Gade 5, 3
1780 Copenhagen V

Telephone: + 45 33 91 09 10 - 6248
+ 45 33 14 88 88 - 6203
Telefax: + 45 33 43 00 39
+ 45 33 43 00 40

E-mailaddress: rpche@politi.dk

Annex 2**BORDER CROSSING POINTS
(ARTICLE 12)**

Border crossing points defined for the implementation of this Agreement are:

a) in the territory of the Macedonian Government:

- the international border crossing point for air transportation: the airport

b) in the Kingdom of Denmark:

- the international border crossing point for air transportation: the 'Copenhagen Airport' in Kastrup.

Annex 3

(space reserved for photograph)

.....
.....
(name and address of the competent authority)

Telephone: ..... Fax: .....
No.: .....
Date: .....

.....
.....
(name and address of the competent requested authority)

SUBJECT: REQUEST FOR READMISSION OF OWN CITIZENS

.....
(surname and name of the person to be returned)

I

It is hereby requested that the person, who is validly assumed to fall within the readmission obligation in accordance with Article 2 of the Agreement, be readmitted to the territory of .....

For that purpose the following information is forwarded:

1. Personal data

- surname and name .....
- date of birth .....
- place, municipality and country of birth .....
- last place of residence in the state of the requested Contracting Party .....

2. Other data available (for example: the name of the father and mother, earlier surname, pseudonym, nickname etc.):

.....
.....

3. Available documents (original or copy) are enclosed for proof of identity and citizenship:

.....
.....

II

It is requested that the following children under 18 who are assumed to fall within the readmission obligation in accordance with Article 2 of the Agreement, be readmitted to the territory of .....together with one of the parents for whom this request has been submitted*.

Surname and name	Relationship	Date, month, year and place of birth
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Following excerpts from the Register of Births are enclosed:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

L.S.

.....

(Signature of the representative of
the competent authority)

* For children born in the territory of the requesting Contracting Party and for children born on the territory of a third State, it is necessary to submit an excerpt from the Register of Births on an international form.

Annex 4

.....
.....
(name and address of the competent authority)

Telephone: ..... Fax: .....
No.: .....
Date: .....

.....
.....
(name and address of the competent authority of the requesting Contracting Party)

SUBJECT: REPLY TO THE REQUEST FOR READMISSION OF OWN CITIZENS

Re: Your request no. .... of .....

In regard to your Request for Readmission of .....
(surname and name)

born ..... in .....
(date, month and year of birth) (place, municipality and country of birth)

the procedure has been completed and it has been established that there exists a readmission obligation concerning the mentioned person, in accordance with Article 2 of the Agreement. The said person shall therefore be issued a travel document for the purpose of his/her return to .....

In case of a negative reply an explanation shall be given

.....
.....
.....
(Information confirming the non-existence of readmission obligation in accordance with Article 2 of the Agreement shall be stated)

L.S.

.....
(Signature of the representative of the competent authority)

Annex 5

.....
 .....
 (name and address of the competent authority)

Telephone: ..... Fax: .....
 No.: .....
 Date: .....

.....
 .....
 (name and address of the competent authority,
 who shall readmit the person returning)

**SUBJECT: NOTIFICATION ON THE RETURN OF CITIZENS OF THE REQUESTED
 CONTRACTING PARTY**

I

Please be notified that on the ..... on the international border crossing point .....
 (date, month and year)

the below described person will be returned to.....

from airport....., flight number ....., departing at ....., arriving at .....
 (time)
 airport.....at.....
 (time)

serial number	surname and name	date and place of birth	number and date of the Reply to the Request
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

II

Data concerning persons needing special help or care due to illness or age:

serial number	surname and name	reason
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

L.S.

.....
 (Signature of the representative of the competent authority)

Annex 6

.....
.....
(name and address of the competent authority)

Telephone: ..... Fax: .....
No.: .....
Date: .....

.....
.....
(name and address of the competent requested authority)

SUBJECT: REQUEST FOR READMISSION OF ALIENS

.....
(surname and name of the person to be returned)

It is hereby requested that the person, who is validly assumed to fall within the readmission obligation in accordance with Article 4 of the Agreement, be readmitted to the territory of .....

For that purpose the following information is forwarded:

1. Personal data

- surname and name .....
- name of father or mother .....
- date of birth .....
- place and country of birth .....

2. Other available documents are enclosed: passport, evidence of residence on the territory of the requested Contracting Party, i.e. evidence of the direct entry from the territory of the requested Contracting Party etc.:

.....
.....

L.S.

.....
(Signature of the representative of the competent authority)

Annex 7

.....
.....
(name and address of the competent authority)

Telephone: ..... Fax: .....
No.: .....
Date: .....

.....
.....
(name and address of the competent authority
of the requesting Contracting Party)

SUBJECT: REPLY TO THE REQUEST FOR READMISSION OF ALIENS

Re: Your request no. .... of .....

In regard to your Request for Readmission of .....
(surname and name)

born ..... in .....
(date, month and year of birth) (place and country of birth)

the procedure has been completed and it has been established that there exists a readmission obligation concerning the mentioned person, in accordance with Article 4 of the Agreement.

In case of a negative reply an explanation shall be given

.....
.....
(Information confirming the non-existence of readmission obligation in accordance with Article 4 or Article 5 of the Agreement shall be stated)

L.S.

.....
(Signature of the representative of
the competent authority)

Annex 8

.....
 .....
 (name and address of the competent authority)

Telephone: ..... Fax: .....

No.: .....

Date: .....

.....
 .....
 (name and address of the competent authority, who
 shall readmit citizens of third countries or stateless persons)

SUBJECT: NOTIFICATION ON THE RETURN OF ALIENS**I**

Please be notified that on the ..... on the international border crossing point .....
 (date, month and year)

the below described person will be returned to .....

from airport ....., flight number ....., departing at ....., arriving at
 (time)

airport ..... at .....
 (time)

serial number

surname and name

date and place
of birth

number and date of
the Reply to the Request

.....
 .....
 .....
 .....

II

Data concerning persons needing special help or care due to illness or age:

serial number

surname and name

reason

.....
 .....
 .....

L.S.

.....
 (Signature of the representative of the competent authority)

Annex 9

.....
.....
(name and address of the competent authority)

Telephone: ..... Fax: .....

No.: .....

Date: .....

.....
.....
(name and address of the competent requested authority)

SUBJECT: REQUEST FOR ADMISSION OF ALIENS IN TRANSIT

.....
(surname and name of the person to be returned)

I

It is hereby requested that in accordance with Article 10 of the Agreement that the person with the following data be admitted for transit over the territory of .....

I

- surname and name .....
- name of father or mother .....
- date of birth .....
- place and country of birth .....
- citizenship .....
- category and number of the travel document .....
- arrival on the border crossing point .....
- on the date ..... and time .....

II

Evidence that ..... will be received in the state he/she enters from the territory of the requested Contracting Party is stated:

.....
.....

III

Data concerning persons needing special help or care due to illness or age:

serial number	surname and name	reason
.....	.....	.....
.....	.....	.....

L.S

.....
(Signature of the representative of
the competent authority)

Annex 10

.....
.....
(name and address of the competent authority)

Telephone: ..... Fax: .....
No.: .....
Date: .....

.....
.....
(name and address of the competent authority of the Requesting Party)

SUBJECT: REPLY TO THE REQUEST FOR ADMISSION OF ALIENS IN TRANSIT

Re: Your request no. .... of .....

In regard to your Request for admission for transit of .....
(surname and name)

born ..... in .....
(date, month and year of birth) (place and country of birth)

the procedure has been completed and it has been established that the mentioned person shall be admitted for transit, in accordance with Article 10 of the Agreement.

In case of a negative reply an explanation shall be given

.....
.....
.....

L.S.

.....
(Signature of the representative of
the competent authority)

Annex 11

.....
 .....
 (name and address of the competent authority)

Telephone: ..... Fax: .....
 No.: .....
 Date: .....

.....
 .....
 (name and address of the competent authority, which shall admit aliens in transit)

SUBJECT: NOTIFICATION ON TRANSIT OF ALIENS**I**

Please be notified that on the ..... on the international border crossing point .....
 (date, month and year)

the below described person will be transited through.....

from airport....., flight number ....., departing at ....., arriving at .....
 (time)
 airport.....at.....
 (time)
 departing at ....., arriving at .....
 (time)
 airport.....at.....
 (time)

serial number	surname and name	date and place of birth	number and date of the Reply to the Request
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

II

Data concerning persons needing special help or care due to illness or age:

serial number	surname and name	reason
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

L.S.

.....
 (Signature of the representative of the competent authority)

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J**PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET QEVERISË MAQEDONASE DHE QEVERISË SË MBRETËRISË SË DANIMARKËS PËR MARRJEN E SHTETASVE TË VET DHE TË TË HUAJVE TË CILËT QËNDROJNË NË MËNYRË TË PALIGJSHME NË TERRITORET E PALËVE NË MARRËVESHJE****Neni 1**

Ratifikohet Marrëveshja ndërmjet Qeverisë Maqedonase dhe Qeverisë së Mbretërisë së Danimarkës për marrjen e shtetasve të vet dhe të të huajve të cilët qëndrojnë në mënyrë të paligjshme në territoret e palëve në marrëveshje, e lidhur në Kopenhagë, më 23 qershor 2006.

Neni 2

Marrëveshja në original, në gjuhën maqedonase, daneze dhe angleze, është si vijon:

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

6.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО НОРВЕШКА ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА ЛИЦА СО НЕЗАКОНСКИ ПРЕСТОЈ НА НИВНИТЕ ТЕРИТОРИИ**

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Кралството Норвешка за преземање на лица со незаконски престој на нивните територии,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 26 февруари 2007 година.

Бр. 07-895/1
26 февруари 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

З А К О Н**ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО НОРВЕШКА ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА ЛИЦА СО НЕЗАКОНСКИ ПРЕСТОЈ НА НИВНИТЕ ТЕРИТОРИИ****Член 1**

Се ратификува Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Кралството Норвешка за преземање на лица со незаконски престој на нивните територии, склучен во Скопје, на 25 септември 2006 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски јазик, норвешки јазик, и на англиски јазик гласи:

**ДОГОВОР
ПОМЕЃУ
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
И
ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО НОРВЕШКА ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА
ЛИЦА СО НЕЗАКОНСКИ ПРЕСТОЈ НА
НИВНИТЕ ТЕРИТОРИИ**

Владата на Република Македонија и Владата на Кралството Норвешка во натамошниот текст наречени "Договорни страни",

Со желба за натамошен развој на соработката помеѓу своите држави со цел подобро спроведување на одредбите за контрола на движење на лица,

Свесни за потребата од борба против илегална имиграција и заради олеснување, врз основа на реципроцитет, на преземање на лица со незаконски влез или престој на териториите на државите на двете Договорни страни,

Во согласност со меѓународните договори и конвенции со кои се обврзани нивните држави.

Се договорија за следното:

ЧЛЕН 1

Дефиниции

За целта на овој Договор, долунаведените поими го имаат следното значење:

- а) "Државјанин на трета држава" е лице кое не поседува државјанство на државата на ниту една Договорна страна;
- б) "Лице без државјанство" е лице без државјанство во било која држава;
- в) "Виза" е важечко одобрение издадено од надлежните органи на државата на една Договорна страна со која лицето има право на влез и престој на територијата на нејзината држава, без прекин, за определен период според важечкото законодавство на таа држава;

- г) "Транзитна виза" е важечко одобрение издадено од надлежните органи на државата на Договорна страна со која лицето има право да транзитира преку територијата на нејзината држава без прекин.
- д) "Дозвола за престој" е важечка дозвола издадена од надлежните органи на државата на едната Договорна страна со која носителот има право на повеќекратен влез и престој на територијата на таа држава. Дозволата за престој не претставува виза и не може да биде поистоветена со дозволата за привремен престој со која на лицето му се дозволува престој на територијата на една Договорна страна заради решавање на барање за азил или извршување на постапка за протерување.

ЧЛЕН 2

Преземање на државјани на државите на Договорните страни

1. Секоја Договорна страна ќе го преземе, на барање на другата Договорна страна и без натамошни формалности, секое лице кое не ги исполнува или повеќе не ги исполнува законските услови за влез или престој на територијата на државата на Договорната страна-барател, доколку се докаже или може основано да се претпостави дека лицето поседува државјанство на државата на Договорната страна-преземач. Оваа обврска се однесува и на преземање на деца кои се државјани на Договорната страна-преземач ако детето (под 18 години) е напуштено од своите родители на територијата на Договорната страна-барател.
2. Обврската од став 1 од овој член ќе важи и за лице на кое по влегувањето на територијата на Договорната страна-барател му престанало државјанство на државата на Договорната страна-преземач, без да му било гарантирано добивање на државјанство од страна на надлежните органи на државата на Договорната страна-барател.

3. Договорната страна-барател ќе ги преземе таквите лица назад под истите услови, ако со дополнителни проверки во рок од шест месеци од датумот на преземањето, се утврди дека во моментот на преземањето тие лица не ги исполниле условите од став 1 или 2 од овој член.

4. По барање на Договорната страна-барател, Договорната страна-преземач ќе издаде во рок од седум работни дена, патен документ за враќање на лицето кое се презема согласно одредбите од став 1 од овој член.

ЧЛЕН 3

Докажување или претпоставување на државјанство

1. Државјанството на лице кое се презема се утврдува врз основа на важечки документи:

а) За државјаните на Република Македонија:

- патни исправи (личен пасош, дипломатски пасош, службен пасош и патен лист)
- лична карта,
- уверение за државјанство заедно со друга документ за идентификација што содржи фотографија.

б) За државјаните на Кралството Норвешка:

- уверение за државјанство;
- патна исправа од било кој вид (национален пасош, заеднички пасош, дипломатски пасош, службен пасош и патен лист);
- службени документи на кои е наведено државјанството на лицето што се презема;
- поморска книшка и капетанска службена книшка,
- недвосмислени податоци и информации добиени од надлежните органи на една од Договорните страни.

3. Ако доказот за државјанство е обезбеден согласно став 2 од овој член, Договорните страни заедно ќе сметаат дека државјанството е утврдено, освен ако Договорната страна-преземач не го оспорила таквиот доказ.

4. Документите наведени во став 1 и 2 од овој член ќе бидат доволни како доказ за државјанство дури и ако се со истечен рок на важност.

5. Ако доказите наведени во став 1 или 2 од овој член не се доволни за докажување или основано претпоставување на државјанството, надлежното дипломатско или конзуларно претставништво на Договорната страна-преземач ќе го сослуша лицето што се презема во рок од седум работни дена заради утврдување на неговото државјанство.

ЧЛЕН 4

Преземање на државјани на трети држави

1. На барање на едната Договорна страна, другата Договорна страна ќе преземе, без натамошни формалности, државјанин на трета држава кој пристигнал на територијата на државата на Договорната страна-барател директно од територијата на државата на Договорната страна-преземач и кој не ги исполнува важечките услови за влез и престој.

2. На барање на едната Договорна страна, другата Договорна страна ќе преземе, без натамошни формалности, државјанин на трета држава кој незаконски престојува на територијата на државата на Договорната страна-барател и кој поседува важечка дозвола за престој, важечка виза или друг важечки документ издаден од надлежните органи на државата на Договорната страна-преземач со кој лицето има право на влез и престој на територијата на таа држава.

2. Државјанството на лицето што се презема согласно член 2 може да се претпостави на следните начини:

а) За државјани на Република Македонија:

- копија на еден од документите наведени во став 1(а) од овој член;
- писмена изјава на лицето кое се презема заверена кај надлежни управни или судски органи на Договорната страна-барател
- писмена изјава на сведоци заверена кај надлежни управни или судски органи на Договорната страна-барател;
- службени документи во кои е наведено државјанството на лицето кое се презема;
- недвосмислени податоци и информации добиени од надлежните органи на една од Договорните страни;

б) За државјаните на Кралството Норвешка:

- фотокопии на еден од документите наведени во став 1(б) на овој член;
- возачки дозволи;
- лични карти на фирми, службени книшки и воени лични карти;
- извод од матична книга на родени;
- писмена изјава на сведоци;
- писмена изјава на лицето што се презема;
- јазикот на кој говори лицето што се презема само ако се користи во врска со една од точките наведени во став 1(б);
- секој друг документ со кој може да се утврди државјанството на лицето што се презема;
- фотокопии на горенаведените документи во 2 (б) на овој член;

3. Договорната страна-барател ќе ги преземе назад лицата под истите услови, доколку со дополнителни проверки во рок од триесет дена од денот на преземањето, се утврди дека во моментот на преземањето тие лица не ги исполниле условите од став 1 или 2 од овој член.

ЧЛЕН 5

Изземање од обврската за преземање на државјани на трети држави

1. Обврската за преземање наведена во член 4 нема да постои во случај кога државјанин на трета држава кој по заминувањето од територијата на државата на Договорната страна-преземач или по влегувањето на територијата на државата на Договорната страна-барател добил важечка виза или дозвола за престој од страна на Договорната страна-барател.

2. Доколку двете Договорни страни му издале на државјанин на трета држава што се презема, влезна виза или дозвола за престој, Договорната страна чија влезна виза или дозвола за престој е со подолг рок на важност, ќе го преземе државјанинот на трета држава.

3. Обврската за преземање од член 4 нема да постои доколку државјанинот на трета држава е државјанин на држава со која Договорната страна-барател има заедничка граница.

ЧЛЕН 6

Транзитирање

1. Секоја Договорна страна ќе овозможи државјанин на трета држава да транзитира преку територијата на нејзината држава во случај кога се врши враќање по барање на другата Договорна страна. Договорната страна-барател може да побара од Договорната страна-преземач да обезбеди

придружба за време на транзитирањето на територијата на нејзината држава.

2. Договорната страна-преземач ќе одобри бесплатна транзитна виза за лицето што се придружува и за членовите на придружбата.

3. Ако на странец што се презема не му е дозволен влез на територијата на трета држава, или ако, без разлика од која причина, продолжувањето на патувањето е оневозможено, Договорната страна-барател ќе преземе без одлагање, целосна одговорност за преземање на странецот назад и негово враќање на нејзината територија.

4. Ако постојат очигледни индикации дека лицето за кое е поднесено барање за транзитирање може да претставува опасност за јавниот ред, државната безбедност или јавното здравје и ако гаранциите дадени согласно овој член не се сметаат за доволни, Договорната страна-преземач ќе го зачува правото да го одбие таквото барање.

ЧЛЕН 7

Рокови

1. Секоја Договорна страна ќе достави, без одлагање, писмен одговор на барањето за преземање доставено до неа, а во секој случај, најдоцна во рок од четиринаесет дена од датумот на приемот на таквото барање. Барањето за преземање може да се достави до надлежните органи на Договорната страна-преземач по пошта, со директно доставување или секој вид на комуникација како и доставување до надлежното дипломатско-конзуларно претставништво на Договорната страна-преземач. Во случај на одбивање на таквото барање, истото ќе биде образложено.

2. Договорната страна-преземач ќе го преземе назад лицето за кое е доставено барање за преземање, веднаш по доставувањето на одобрувањето на таквото барање, а во секој случај, најдоцна во рок од три месеци по датумот на таквото одобрување. По барање на една од Договорните страни, овој рок може да се продолжи за оној период за кој е потребно да се отстранат сите правни или практични пречки кои можат да настанат.

ЧЛЕН 8

Престанок на обврска за преземање

1. Барање за преземање согласно член 4 од овој Договор ќе се поднесе до Договорната страна-преземач во рок од една година по утврдувањето од страна на Договорната страна-барател на незаконскиот влез или присуство на државјанин на трета држава на нејзината територија. По истекот на рокот, таквото барање нема да се прифати.

ЧЛЕН 9

Размена и заштита на лични податоци

1. Личните податоци коишто се потребни за спроведување на овој Договор ќе се однесуваат само на следното:

- а) лични податоци на лицето што се презема и лични податоци на членовите на неговото семејство (име, презиме, претходни имиња, прекари или псевдоними, датум и место на раѓање, пол, сегашно или претходно државјанство);
- б) податоци и информации за документи со кои се докажува идентитетот на лицето (број, важност, датум на издавање, надлежен орган што издава, место на издавање, и друго);
- в) други податоци и информации потребни за идентификување на лицето што се презема или транзитира;
- г) места на престој и распоред на патување;

- д) издадени дозволи за престој или визи;
- ѓ) други докази за идентитет кои можат да бидат од корист при проверката на условите за преземање согласно овој Договор.

2. Податоците и информациите доставени за целите на овој Договор ќе се достават во согласност со внатрешното законодавство на Договорните страни. Покрај тоа, ќе важат и следните одредби:

- а) Употребата на податоците и информациите од страна на Договорната страна-примач ќе се однесува само за целта наведена во овој Договор и согласно условите наведени од надлежните органи кои ги доставуваат таквите податоци и информации;
- б) По барање на органот што доставува податоци и информации Договорната страна-примач ќе ја извести Договорната страна-доставувач за употребата на таквите податоци и информации како и за постигнатите резултати.
- в) Личните податоци можат да се доставуваат само до надлежните органи на Договорните страни. Секое натамошно доставување на истите до други органи може да се изврши само по претходна согласност на Договорната страна-доставувач.
- г) Надлежните органи на Договорните страни се одговорни за точно и целисходно доставување на таквите податоци како и за неопходноста и сразмерноста во однос на целта за која тие се побарани. Органите ќе ги почитуваат забраните за доставување на податоците и информациите кои се применуваат согласно важечкото внатрешно законодавство на Договорните страни.
- г) Доколку се доставени неточни податоци и информации или податоци и информации кои не требало да се достават, Договорната страна-примач ќе биде веднаш известена за тоа. Договорната страна-примач е должна да ги изврши потребните исправки или да ги уништи доставените податоци и информации.

- д) Податоците и информациите што ги уништува Договорната страна-доставувач ќе бидат, исто така, уништени и од Договорната страна-примач во рок од шест месеци.
- ѓ) Договорните страни се должни ефикасно да ги заштитат доставените податоци од случајно губење, неовластен пристап, неовластена измена и објавување;
- е) Сите примени податоци и информации согласно овој Договор ќе бидат уништени согласно условите поставени од страна на Договорната страна-барател, а ако такви услови не се поставени, по престанокот на потребата на таквите податоци и информации за целта за кои истите биле доставени.

ЧЛЕН 10

Трошоци

1. Договорната страна-барател ќе ги сноси сите трошоци за превоз на лицата што се преземаат согласно овој Договор, како и за членовите на придружбата, се до границата на државата на Договорната страна-преземач, освен ако таквите трошоци не ги сноси превозникот.
2. Истата Договорна страна-барател ќе ги сноси, исто така, сите трошоци за превоз и придружба кои произлегуваат од исполнувањето на обврската за преземање согласно член 2 став 3 и член 4 став 3 од овој Договор.
3. Договорната страна-барател ќе ги сноси сите трошоци за превоз на лицата за кои е одобрено транзитирање согласно овој Договор, како и на членовите на придружбата, се до државата на дестинација, а ако, без разлика од која причина, продолжувањето на патувањето е оневозможено, таа, исто така, ќе ги сноси трошоците за враќање на тие лица до нејзината држава, освен ако таквите трошоци не ги сноси превозникот.

ЧЛЕН 11

Превоз на законски стекнати лични добра

1. Договорната страна-барател ќе овозможи лицето што се презема да ги пренесе сите свои законско стекнати лични добра согласно важечкото законодавство на Договорната страна-барател, до државата на неговата дестинација. Исполнувањето на законските услови за преносот и внесувањето на личните добра на територијата на државата на дестинација согласно внатрешното законодавство на таа држава ќе бидат одговорност на лицето што се презема.
2. Договорната страна-барател нема обврска за снесување на трошоците за превозот на личните добра наведени во став 1 од овој член.

ЧЛЕН 12

Одредби за спроведување

1. Договорните страни ќе се известат меѓусебно, по дипломатски пат, за промените кои ќе настанат во однос на органите наведени во член 14 кои се определени за спроведување на овој Договор како и за нивните адреси и други податоци и информации кои се потребни за олеснување на комуникацијата.
2. Претставниците на надлежните органи ќе се состануваат по потреба заради разгледување на начините за применување на овој Договор и ќе се договараат за практичните начини за негово спроведување.
3. Надлежните органи, исто така, ќе се договараат за други прашања што ќе бидат потребни за спроведувањето на овој Договор, како на пример:

- детали, документи кои ги поткрепуваат доказите и мерките што се потребни за извршување на преносот и транзитирањето;
- утврдување на датуми за преземање;
- услови за превоз при транзитирање за државјанин на трета држава под придружба од страна на надлежните органи;
- доказни материјали или веродостојни докази врз основа на кои може да се докаже или претпостави дека државјанинот на трета држава влегол на територијата на државата на Договорната страна директно од територијата на државата на другата Договорна страна;
- образецот и содржината на барањето за преземање, образецот на досие на одреден случај со лични податоци, евиденции за лицето што се презема, јазикот што ќе се користи и др.

ЧЛЕН 13

Поврзаност со други меѓународни договори

1. Овој Договор не влијае врз правата и обврските на Договорните страни кои произлегуваат од други меѓународни договори кои се правно обврзувачки за нивните држави.
2. Овој Договор не важи за лице кое е предмет на постапка за екстрадиција, транзитирање заради екстрадиција или пренесување на осудени лица зависно од договореното помеѓу државите на Договорните страни или помеѓу нив и трети држави.

ЧЛЕН 14**Овластени институции**

Институции кои се овластени за спроведување на овој Договор:

а) За Република Македонија

Министерство за внатрешни работи

Биро за јавна безбедност-Централни Полициски Служби

Оддел за граѓански работи-Одделение за странци

Адреса: "Димче Мирчев" бб, 1000 Скопје, Република Македонија

Тел: +389 2 311 6731

+389 2 314 2368

Телефакс: +389 2 314 3408

e-mail: zlatko_nikoloski@moi.gov.mk

б) За Кралството Норвешка:

Директорат за имиграција (The Directorate of Immigration / Utlendingsdirektoratet) во име на Министерство за локална самоуправа и регионален развој (The Ministry of Local Government and Regional Development). Adresa: P.O. Box 8108 Dep. N-0032 Oslo, Norway.

Tel: +47 23 35 15 00 Телефакс: +47 23 35 15 01

e-mail: udi@udi.no

Национална Полициска Имиграциона Служба (The National Police Immigration Service / Politiets Utlendingsenhet) во име на Министерство за правда и полиција (The Ministry of Justice and the Police). Адреса: P.O. Box 2500 Grønland N-0182, Oslo, Norway. Tel: +47 22 34 24 00
Телефакс: +47 22 34 24 80 e-mail: politiets.utlendingsenhet@politiet.no

За применување на овој Договор ќе се користат следните гранични премини:

За Република Македонија:

Меѓународен Аеродром Скопје

За Кралството Норвешка:

Аеродром Гардермоен Осло (Oslo Airport Gardermoen)

ЧЛЕН 15

Завршни одредби

1. Овој Договор се склучува на неопределен период.
2. Секоја Договорна страна писмено ќе ја извести другата Договорна страна по дипломатски пат за исполнувањето на законските постапки кои се потребни во нејзината држава за влегување во сила на овој Договор. Овој Договор влегува во сила во рок на триесетиот ден од приемот на последното писмено известување.
3. Секоја Договорна страна може привремено да го укине, со исклучок на случаи наведени во член 2, спроведувањето на овој Договор, од причини заради заштита на државната безбедност, јавниот ред или јавното здравје, со писмено известување упатено до другата Договорна страна. За привременото укинување ќе се достави писмено известување, без одлагање, до другата Договорна страна по дипломатски пат и истото ќе важи од датумот наведен во таквото писмено известување. Договорот ќе влезе повторно во сила кога едната Договорна страна ќе биде писмено известена од другата Договорна страна дека причините за привременото укинување престанале.

4. Секоја Договорна страна може, во секое време, во согласност со законските одредби од нејзиното национално законодавство, да предложи измени или дополнувања на овој Договор. По одобрувањето на таквиот предлог и потпишувањето на документите од страна на Договорните страни, измените и дополнувањата ќе влезат во сила согласно став 2 од овој член.

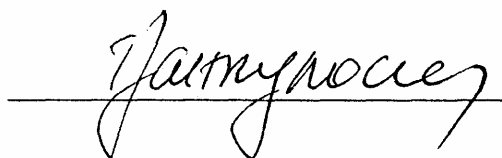
5. Секоја Договорна страна може да го раскине овој Договор со писмено известување упатено до другата Договорна страна. Раскинувањето ќе влезе во сила и овој Договор ќе престане да важи од првиот ден од месецот по приемот на таквото писмено известување од страна на другата Договорна страна.

Составено во Скопје 25.02.07 на ..... 2006 година во два оригинални примерока на македонски, норвешки и англиски јазик, при што секој од нив е подеднакво автентичен. Во случај на разлики при толкување, ќе биде меродавна англиската верзија.

ЗА

ВЛАДАТА НА

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

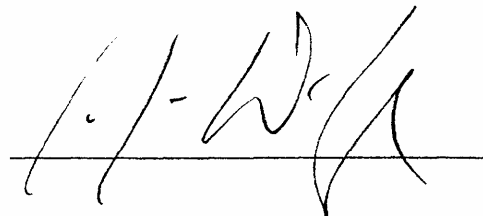

Гордана Јанкуловска
Министер за вантрешни работи

ЗА

ВЛАДАТА НА

КРАЛСТВОТО НОРВЕШКА

Н.Е Карл Шулц Вибе
Амбасадор на Кралството Норвешка
во Република Македонија

**AVTALE
MELLOM
REPUBLIKKEN MAKEDONIAS REGJERING
OG
KONGERIKET NORGES REGJERING

OM TILBAKETAKING AV PERSONER SOM
OPPHOLDER SEG ULOVLIG PÅ DERES RESPEKTIVE
TERRITORIER**

Republikken Makedonias regjering og Kongeriket Norges regjering,
heretter kalt "avtalepartene",

som ønsker å videreutvikle samarbeidet mellom sine respektive stater for å
sikre bedre gjennomføring av bestemmelsene om bevegelsesfrihet for
personer,

som er oppmerksomme på behovet for å bekjempe ulovlig migrasjon, og
som på gjensidig grunnlag ønsker å legge til rette for tilbaketaking av
personer som ulovlig reiser inn eller oppholder seg på en avtaleparts
statsterritorium,

som handler i samsvar med de internasjonale traktater og konvensjoner
som deres stater er bundet av,
har inngått følgende avtale:

ARTIKKEL 1

Definisjoner

I denne avtale gjelder følgende definisjoner:

- a) "tredjelandsborger" betyr en person som ikke er statsborger hos noen av avtalepartene,
- b) "statsløs person" betyr en person uten statsborgerskap i noe land,
- c) "visum" betyr en gyldig tillatelse utstedt av de kompetente myndigheter i en avtaleparts stat som gir en person rett til å reise inn og oppholde seg uavbrutt på dens statsterritorium i et fastsatt tidsrom i samsvar med statens gjeldende lovgivning,
- d) "transittvisum" betyr en gyldig tillatelse utstedt av de kompetente myndigheter i en avtaleparts stat som gir en person rett til å reise i direkte transitt via dens statsterritorium,
- e) "oppholdstillatelse" betyr en gyldig tillatelse utstedt av de kompetente myndigheter i en avtaleparts stat som gir innehaveren rett til gjentatte ganger å reise inn og oppholde seg på denne stats territorium. Oppholdstillatelsen er ikke et visum, og kan ikke sidestilles med en midlertidig oppholdstillatelse som en person innvilges for å kunne oppholde seg på en avtaleparts statsterritorium i forbindelse med behandling av asylsøknad eller i påvente av bortvisningssak.

ARTIKKEL 2

Tilbaketaking av avtalepartenes statsborgere

1. Hver avtalepart skal, når den annen avtalepart anmoder om det, uten videre formaliteter ta tilbake enhver person som ikke, eller ikke lenger, oppfyller de rettslige kravene til innreise og opphold på den anmodende avtaleparts statterritorium, forutsatt at det er bevist eller sannsynliggjort at vedkommende er borger av den anmodede avtaleparts stat. Denne forpliktelse omfatter tilbaketaking av barn som er den anmodede avtaleparts statsborgere, når barnet (under 18 år) er forlatt av sine foreldre på den anmodende avtaleparts territorium.
2. Forpliktelsen etter nr. 1 i denne artikkel gjelder for en person som har mistet sitt statsborgerskap hos den anmodede avtalepart etter å ha reist inn på territoriet til den anmodende avtalepart uten å ha fått garanti om å bli innvilget statsborgerskap av de kompetente myndigheter i den anmodende avtaleparts stat.
3. En anmodende avtalepart skal ta slike personer tilbake igjen på de samme vilkår dersom etterfølgende kontroller, innen seks måneder etter tilbaketakingsdatoen, viser at de på tilbaketakingstidspunktet ikke oppfylte vilkårene i nr. 1 eller 2 i denne artikkel.

4. Etter søknad fra den anmodende avtalepart skal den anmodede avtalepart innen syv arbeidsdager utstyre vedkommende som skal tas tilbake i henhold til bestemmelsene i nr. 1 i denne artikkel, med de reisedokumenter vedkommende trenger for å returnere.

ARTIKKEL 3

Påvisning eller sannsynliggjøring av statsborgerskap

1. Statsborgerskapet til den som skal tas tilbake, fastslås på grunnlag av gyldig dokumentasjon:
  - a) For borgere av Republikken Makedonia:
    - pass (personlig pass, diplomatpass, offisielt pass eller nødpass),
    - personlig identitetskort,
    - statsborgerskapsattest i kombinasjon med annet identitetspapir med fotografi.
  - b) For borgere av Kongeriket Norge:
    - statsborgerskapsattest,
    - pass av ethvert slag (nasjonalt pass, fellespass, diplomatpass, tjenestepass og nødpass),
    - offisielle dokumenter som viser vedkommendes statsborgerskap,
    - sjømenns registreringsbok og skipperes tjenestekort,
    - entydige opplysninger gitt av en avtaleparts kompetente myndigheter.

2. Statsborgerskapet til den som skal tas tilbake i henhold til artikkel 2, kan anses som sannsynliggjort på en av følgende måter:

a) For borgere av Republikken Makedonia:

- kopi av ett av dokumentene som er nevnt i nr. 1a) i denne artikkel,
- skriftlig erklæring som den som skal tas tilbake har avgitt og som er protokollført av kompetente administrative eller rettslige instanser hos den anmodende avtalepart,
- skriftlig erklæring som vitner har avgitt og som er protokollført av kompetente administrative eller rettslige instanser hos den anmodende avtalepart,
- offisielle dokumenter som viser vedkommendes statsborgerskap,
- entydige opplysninger gitt av en avtaleparts kompetente myndigheter.

b) For borgere av Kongeriket Norge:

- fotokopi av ethvert dokument som er nevnt i nr. 1b) i denne artikkel,
- førerkort,
- bedriftsidentitetskort, tjenestebøker og militære identitetskort,
- fødselsattester,
- skriftlige erklæringer avgitt av vitner,
- skriftlig erklæring avgitt av vedkommende selv,
- språket vedkommende snakker, men bare i kombinasjon med ett av de punkter som er nevnt i artikkel 1 b),
- ethvert annet dokument som kan bidra til å fastslå vedkommendes statsborgerskap,

- fotokopier av dokumenter nevnt i nr. 2b) i denne artikkel.
3. Når dokumentasjon på statsborgerskap er forelagt i samsvar med nr. 2 i denne artikkel, skal avtalepartene gjensidig anse statsborgerskapet som fastslått med mindre den anmodede avtalepart har gjendrevet slik dokumentasjon.
  4. Dokumentene som er nevnt i nr. 1 og 2 i denne artikkel, skal være tilstrekkelige til å bevise eller sannsynliggjøre statsborgerskap selv om gyldighetstiden er utløpt.
  5. Dersom materialet som er nevnt i nr. 1 og 2 i denne artikkel ikke er tilstrekkelige til å bevise eller sannsynliggjøre statsborgerskapet, skal den anmodede avtaleparts kompetente diplomatiske stasjon eller konsulære kontor innen syv arbeidsdager intervju angjeldende person for å fastslå vedkommendes statsborgerskap.

ARTIKKEL 4

Tilbaketaking av tredjelandsborgere

1. Når en avtalepart anmoder om det, skal den annen avtalepart uten videre formaliteter ta tilbake en tredjelandsborger som er ankommet den anmodende avtaleparts statsterritorium direkte fra den

anmodede avtaleparts statsterritorium og som ikke oppfyller gjeldende vilkår for innreise eller opphold.

2. Når en avtalepart anmoder om det, skal den annen avtalepart uten videre formaliteter ta tilbake en tredjelandsborger som oppholder seg ulovlig på den anmodende avtaleparts statsterritorium og som er i besittelse av gyldig oppholdstillatelse, gyldig visum eller annet gyldig dokument utstedt av de kompetente myndigheter i den anmodede avtaleparts stat som gir vedkommende rett til å reise inn og oppholde seg på sistnevnte stats territorium.
3. En anmodende avtalepart skal ta slike personer tilbake igjen på de samme vilkår dersom etterfølgende kontroller, innen et tidsrom på tretti dager fra tilbaketakingsdatoen, viser at de på tilbaketakingstidspunktet ikke oppfyllte vilkårene i nr. 1 og 2 i denne artikkel.

ARTIKKEL 5

Unntak fra plikten til å ta tilbake tredjelandsborgere

1. Tilbaketakingsplikten som er fastsatt i artikkel 4, gjelder ikke for tredjelandsborgere som etter å ha reist ut fra den anmodede avtaleparts statsterritorium eller ved innreise på den anmodende

avtaleparts statsterritorium har mottatt gyldig visum eller oppholdstillatelse fra den anmodende avtalepart.

2. Skulle begge avtaleparter ha utstedt innreisevisum eller oppholdstillatelse til en tredjelandsborger som kreves tatt tilbake, skal den avtaleparten som har utstedt det innreisevisumet eller den oppholdstillatelsen som utløper sist, ta vedkommende tredjelandsborger tilbake.
3. Tilbaketakingsplikten i henhold til artikkel 4 gjelder ikke når tredjelandsborgeren er borger av et land som har felles grense med den anmodende avtalepart.

ARTIKKEL 6

Transitt

1. Hver avtalepart skal tillate en tredjelandsborger å reise i transitt via dens statsterritorium ved tilbakereise etter anmodning fra den annen avtalepart. Den anmodende avtalepart kan be den anmodede avtalepart sørge for eskorte under transitten via dens statsterritorium.
2. Den anmodede avtalepart skal gratis gi transittvisum til den eskorterte og til eskortene.

3. Dersom tredjelandetsborgeren som kreves tatt tilbake, ikke tillates innreise på en tredjestats territorium, eller dersom reisen ikke kan fortsette, uansett av hvilken grunn, skal den anmodende avtalepart ta det fulle ansvar for å overta slik tredjelandetsborger og omgående å bringe vedkommende tilbake til sin stats territorium.
4. Dersom det synes åpenbart at den det anmodes om transitt for, kan utgjøre en trussel mot den offentlig orden, den nasjonale sikkerhet eller folkehelsen, og dersom garantiene som det er gitt bestemmelser om i denne artikkel ikke anses som tilfredsstillende, har den anmodede avtalepart rett til å avslå slik anmodning.

ARTIKKEL 7

Frister

1. En avtalepart skal omgående svare skriftlig på en tilbaketakingsanmodning som rettes til den, og senest fjorten dager etter datoen da slik anmodning er mottatt. Tilbaketakingsanmodningen kan overbringes til den anmodede avtaleparts kompetente myndigheter via post, ved direkte overlevering eller ved bruk av enhver annen overføringsmetode, også ved at anmodningen deponeres hos den anmodede avtaleparts

kompetente diplomatiske stasjon eller konsulære kontor. Avslag på slik anmodning skal grunngis.

2. Umiddelbart etter at det er meddelt at tilbaketakingsanmodningen er godkjent, og senest tre måneder etter godkjenningsdatoen, skal den anmodede avtalepart overta vedkommende som kreves tatt tilbake. På anmodning fra en av avtalepartene kan denne fristen forlenges med den tiden det tar å fjerne eventuelle rettslige eller praktiske hindringer.

ARTIKKEL 8

Bortfall av tilbaketakingsplikt

1. En anmodning om tilbaketaking etter artikkel 4 i denne avtale skal forelegges den anmodede avtalepart innen en frist på ett år etter at den anmodende avtalepart har fastslått at tredjelandsborgeren ulovlig har reist inn eller oppholder seg på dens territorium. Etter fristens utløp vil anmodningen ikke lenger bli etterkommet.

ARTIKKEL 9

Utteksling og beskyttelse av personopplysninger

1. Personopplysninger som kreves for å gjennomføre denne avtale, skal bare omfatte følgende:

- a) personopplysninger om den som kreves tatt tilbake og opplysninger om medlemmer av vedkommendes familie (fornavn, etternavn, eventuelle tidligere navn, kallenavn eller alias, fødselsdato eller fødested, kjønn, nåværende eller tidligere statsborgerskap),
  - b) opplysninger om dokumenter som viser vedkommendes identitet (nummer, gyldighet, utstedelsesdato, kompetent utstedende myndighet, utstedelsessted og annet),
  - c) andre opplysninger som er nødvendige for å identifisere den som skal tas tilbake eller tillates å reise i transitt,
  - d) oppholdssteder og reiserute,
  - e) utstedte oppholdstillatelser eller visa,
  - f) annen identifikasjon som kan tjene til å fastslå at tilbaketakingsvilkårene i henhold til denne avtale er oppfylt.
2. Opplysninger som blir gitt i forbindelse med denne avtale, skal overføres i samsvar med de respektive avtaleparters nasjonale lovgivning. I tillegg gjelder følgende bestemmelser:
- a) avtaleparten som mottar opplysningene, skal bare bruke dem til det formål som er fastsatt i denne avtale og på de vilkår som er beskrevet av den kompetente myndighet som gir opplysningene,
  - b) på anmodning fra myndigheten som gir opplysningene, skal avtaleparten som mottar dem, orientere avtaleparten som har gitt opplysningene om bruken av slike opplysninger og om de resultater som oppnås,
  - c) personopplysninger kan bare gis til avtalepartenes kompetente myndigheter; utlevering til andre myndigheter må bare skje etter samtykke fra avtaleparten som gir slike opplysninger,

- d) avtalepartenes kompetente myndigheter er ansvarlige for at slike opplysninger er nøyaktige og relevante, og at de er nødvendige og tjener sitt formål. Myndighetene skal respektere de forbud mot utlevering av opplysninger som følger av avtalepartenes gjeldende lovgivning,
- e) dersom det sendes uriktige opplysninger eller opplysninger som ikke skulle ha vært utlevert, skal avtaleparten som har mottatt opplysningene omgående varsles. Avtaleparten som mottar opplysningene, er forpliktet til å foreta de nødvendige rettelser eller tilintetgjøre de mottatte opplysningene,
- f) opplysninger som blir tilintetgjort av avtaleparten som har utlevert dem, skal innen seks måneder også tilintetgjøres av avtaleparten som har mottatt dem,
- g) avtalepartene plikter å beskytte de utleverte opplysningene effektivt mot tap, ulovlig tilgang, ulovlig endring og offentliggjøring,
- h) opplysninger som mottas i henhold til denne avtale, skal tilintetgjøres i samsvar med de vilkår den anmodende avtalepart måtte fastsette, og i fravær av slike vilkår så snart opplysningene ikke lenger trengs til det opprinnelige formål.

ARTIKKEL 10

Utgifter

1. Den anmodende avtalepart skal dekke alle utgifter til transport av personer som skal tas tilbake i samsvar med denne avtale, og for deres eskorte, fram til den anmodede avtaleparts statsgrense, med mindre utgiftene skal dekkes av et transportselskap.

2. Den anmodende avtalepart skal også dekke alle transport- og eskorteutgifter som kan henføres til oppfyllelsen av tilbaketakingsplikten etter artikkel 2 nr. 3 og artikkel 4 nr. 3 i denne avtale.
3. Den anmodende avtalepart skal dekke utgiftene til transport av personer som skal mottas i transitt i henhold til denne avtale, og for deres eskorte, fram til bestemmelsesstaten; dersom reisen ikke kan fortsette, uansett av hvilken grunn, skal den også dekke utgiftene med å bringe disse personene tilbake til sin stat, med mindre kostnadene skal dekkes av et transportselskap.

ARTIKKEL 11

Transport av lovlig anskaffede eiendeler

1. Den anmodende avtalepart skal tillate den som kreves tatt tilbake å transportere til sin bestemmelsesstat alle eiendeler som er lovlig anskaffet ifølge den anmodende avtaleparts gjeldende lovgivning. Den som skal tas tilbake, er ansvarlig for å oppfylle de rettslige kravene til overføring og frakt av personlige eiendeler til destinasjonslandets territorium i samsvar med dette lands nasjonale lovgivning.
2. Avtalepartene har ingen plikt til å dekke utgiftene til frakt av slike eiendeler som nevnt i nr. 1 i denne artikkel.

ARTIKKEL 12

Gjennomføringsbestemmelser

1. Avtalepartene skal via diplomatiske kanaler informere hverandre om endringer som skjer med hensyn til de myndigheter, som nevnt i

artikkel 14, som er utpekt til å gjennomføre denne avtale, og om deres adresser eller annet som er nødvendig for å lette kommunikasjonen.

2. Representantene for de kompetente myndigheter skal møtes etter behov for å analysere de nærmere regler for anvendelsen av denne avtale, og skal bli enige om de praktiske ordningene for gjennomføringen av avtalen.
3. De kompetente myndigheter skal også bli enige om andre ordninger som måtte være nødvendige for å gjennomføre denne avtale, blant annet:
  - a) enkeltheter, dokumenter som underbygger bevismateriale og tiltak som er nødvendige for å utføre overførings- og transittprosedyrer,
  - b) fastsettelse av datoer for tilbaketaking,
  - c) transportvilkår ved transitt av borger av tredjeland som eskorteres av de kompetente myndigheter,
  - d) bevis eller *prima facie*-bevis som kan danne grunnlag for å påvise eller sannsynliggjøre at tredjelandsborgeren har reist inn på avtalepartens statsterritorium direkte fra den annen avtaleparts statsterritorium,
  - e) tilbaketakingsanmodningens format og innhold, format på det individuelle mikrokortet med personopplysninger, register over personer som kreves tatt tilbake, arbeidsspråk osv.

ARTIKKEL 13

Forhold til andre internasjonale avtaler

1. Intet i denne avtale skal røre ved avtalepartenes plikter og rettigheter etter andre internasjonale avtaler som deres stater er rettslig bundet av.
2. Denne avtale gjelder ikke for personer som er gjenstand for prosedyrer som relaterer seg til utlevering, utlevering i transitt eller overføring av domfelte slik dette er avtalt mellom avtalepartenes stater eller mellom disse og tredjestater.

ARTIKKEL 14

Bemyndigede institusjoner

Institusjoner med myndighet til å gjennomføre denne avtale:

For Republikken Makedonia:

Innenriksministeriet:

Byrå for offentlig sikkerhet – sentrale polititjenester,

avdeling for sivile saker – utlendingsavsnittet

Adresse: Dimce Mircev bb, 1000 Skopje, Republikken Makedonia

Tel: + 389 2 311 6731 + 389 2 314 2368

Telefaks: + 389 2 314 3408

E-post: zlatko_nikoloski@moi.gov.mk

For Kongeriket Norge:

Utlendingsdirektoratet på vegne av Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Adresse: Postboks 8108 Dep, 0032

Oslo. Tel: 23 35 15 00 Telefaks: 23 35 15 01. E-post: udi@udi.no

Politiets Utlendingsenhet på vegne av Justis- og politidepartementet. Adresse: Postboks 9277 Grønland, 0134 Oslo. Tel: 22 34 24 00 Telefaks: 22 34 24 80. E-post: politiets.utlendingsenhet@politiet.no

Følgende grensekryssingspunkter skal brukes ved gjennomføringen av denne avtale: For Republikken Makedonia - Skopje internasjonale lufthavn

For Kongeriket Norge: Oslo lufthavn Gardermoen

ARTIKKEL 15

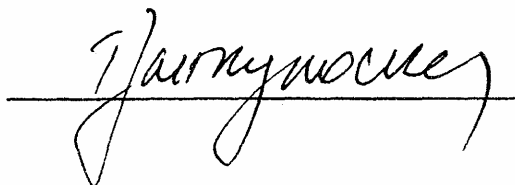
Sluttbestemmelser

1. Denne avtale gjelder på ubestemt tid.
2. Hver avtalepart skal skriftlig via diplomatiske kanaler underrette den annen avtalepart om at de rettslige prosedyrer som er nødvendige i dens stat for at denne avtale skal tre i kraft, er fullført. Avtalen trer i kraft den trettiende dagen etter at siste underretning er mottatt.
3. Hver avtalepart kan, med unntak av de saker som faller inn under artikkel 2, ved skriftlig underretning til den andre avtalepart suspendere gjennomføringen av denne avtale av hensyn til den nasjonale sikkerhet, den offentlig orden eller folkehelsen. Den annen avtalepart skal omgående underrettes om suspensjonen via diplomatiske kanaler, og suspensjonen får virkning fra og med underretningsdatoen. Avtalen skal tre i kraft på ny når en av partene er blitt underrettet av den annen avtalepart om at grunnlaget for suspensjonen ikke lenger er til stede.

4. Hver avtalepart kan når som helst, i samsvar med rettslige bestemmelser som omfattes av dens nasjonale lovgivning, foreslå endringer eller tilføyelser i denne avtale. Etter at avtalepartene er blitt enige om slikt forslag og har undertegnet dokumentene, trer endringene eller tilføyelsene i kraft i samsvar med nr. 2 i denne artikkel.
5. Hver avtalepart kan si opp denne avtale ved skriftlig underretning til den annen avtalepart. Oppsigelsen får virkning og avtalen opphører å gjelde fra og med første dag i måneden som følger etter måneden da slik skriftlig underretning er mottatt av den annen avtalepart.

Utferdiget i Skopje den 25.09. 2006 i to originaleksemplarer, hvert på makedonsk, norsk og engelsk, hvorav alle tekster har samme gyldighet. Ved avvikende tolkning har engelsk tekst forrang.

FOR REPUBLIKKEN
MAKEDONIAS REGJERING

FOR KONGERIKET
NORGES REGJERING

A G R E E M E N T
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
MACEDONIA
AND
THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF NORWAY
REGARDING READMISSION OF PERSONS STAYING
ILLEGALLY ON THEIR RESPECTIVE TERRITORIES

The Government of the Republic of Macedonia and the Government of the Kingdom of Norway hereinafter referred to as the “Contracting Parties”,

Desiring to further develop the cooperation between their respective States with a view to ensuring better implementation of the dispositions on control of the movement of persons,

Being aware of the need to combat illegal migration and with a view to facilitating, on the basis of reciprocity, the readmission of persons illegally entering or residing on the territory of the State of either Contracting Party,

In accordance with the international treaties and conventions by which their States are bound,

Have agreed as follows:

ARTICLE 1

Definitions

For the purpose of this Agreement, the terms listed below shall have the following meanings:

- a) “Third country national” means a person who does not have citizenship of the State of either Contracting Party;
- b) “Stateless person” means a person without citizenship in any country;
- c) “Visa” means a valid permit issued by the competent authorities of the State of a Contracting Party, entitling a person to entry and stay on the territory of its State, without interruption, for a determined period of time according to the applicable legislation of that State;

- d) "Transit visa" means a valid permit issued by the competent authorities of the State of a Contracting Party, entitling a person to transit through the territory of its State without interruption.
- e) "Residence permit" means a valid permit issued by the competent authorities of the State of a Contracting Party, entitling the person bearing it to repeatedly enter and reside on the territory of that State. The residence permit does not represent a visa and cannot be assimilated with a temporary residence permit granted to a person to allow his/ her staying on the territory of the State of a Contracting Party in relation with the examination of an asylum application or pending an expulsion procedure.

ARTICLE 2

Readmission of citizens of the States of the Contracting Parties

1. Each Contracting Party shall readmit, upon request by the other Contracting Party and without further formalities, any person who does not meet or who no longer meets the legal requirements for his/ her entrance and stay on the territory of the State of the Requesting Contracting Party, provided that it is proved or may be validly assumed that such person has the citizenship of the State of the Requested Contracting Party. This obligation includes readmission of children who are citizens of the Requested Contracting Party when the child (under the age of 18 years) is abandoned by its parents in the territory of the Requesting Contracting Party.
2. The obligation in accordance with paragraph one of this article shall apply to a person who has lost the citizenship of the State of the Requested Contracting Party since entering the territory of the State of the Requesting Contracting

Party, without that person having been guaranteed the granting of citizenship by the competent authorities of the State of the Requesting Contracting Party.

3. A requesting Contracting Party shall readmit such persons again under the same conditions if subsequent checks, within a six month period from the date of the readmission, verify that at the moment of readmission they did not fulfil the conditions in paragraph 1 or 2 of this article.
4. Upon application by the Requesting Contracting Party, the Requested Contracting Party shall, within seven working days, issue to the person subject to readmission under the provisions of paragraph 1 of this article the travel documents required for his/ her return.

ARTICLE 3

Proving or assuming citizenship

1. The citizenship of the person being readmitted is determined according to valid documentation:
  - a) For citizens of the Republic of Macedonia:
    - passport (personal passport, diplomatic passport, official passport and emergency passport);
    - personal identification card;
    - certificate of nationality combined with other identification documentation which includes a photograph.
  - b) For citizens of the Kingdom of Norway:
    - citizenship certificates;
    - passports of any kind (national passports, collective passports, diplomatic passports, service passports and emergency passports);

- official documents indicating the citizenship of the person concerned;
  - seamen's registration books and skippers' service cards;
  - unequivocal information provided by the competent authorities of either Contracting Parties.
2. The citizenship of the person to be readmitted in accordance with Article 2 may be assumed in one of the following manners:
- a) For the citizens of the Republic of Macedonia:
- copy of one of the documents stated in paragraph 1a of this Article;
  - written statement made by the person to be readmitted, which is registered with competent administrative or judicial bodies of the requesting Contracting Party;
  - written statement made by witnesses which is registered with competent administrative or judicial bodies of the requesting Contracting Party;
  - official documents indicating the citizenship of the person concerned;
  - unequivocal information provided by the competent authorities of either Contracting Parties.
- b) For the citizens of the Kingdom of Norway:
- photocopies of any of the documents listed in paragraph 1b of this article;
  - driving licences;
  - company identity cards, service books and military identity cards;
  - birth certificates;
  - written statements made by witnesses;
  - written statement made by the person concerned;
  - language spoken by the person concerned only if used in conjunction with any of all the items listed in paragraph 1 b);
  - any other documents which may help to establish the citizenship of the person concerned;
  - photocopies of the mentioned documents in 2 (b) of this article.

3. Where evidence of citizenship is provided according to paragraph 2 of this article, the Contracting Parties shall mutually deem the citizenship to be established, unless the Requested Contracting Party has disproved such evidence.
4. The documents listed in paragraph 1 and 2 of this Article shall suffice as evidence of citizenship or indication of citizenship even if their period of validity has lapsed.
5. If the evidence referred to under paragraph 1 or 2 of this article is not sufficient to prove or validly assume citizenship, the competent Diplomatic Mission or Consular Office of the Requested Contracting Party shall, within seven working days, interview the person concerned in order to determine his/ her citizenship.

ARTICLE 4

Readmission of third country nationals

1. Upon request by a Contracting Party, the other Contracting Party shall, without further formalities, readmit a third country national who has arrived on the territory of the State of the Requesting Contracting Party directly from the territory of the State of the Requested Contracting Party and who does not fulfil the conditions in force for entry or residence.
2. Upon request by a Contracting Party, the other Contracting Party shall, without further formalities, readmit a third country national illegally residing on the territory of the State of the Requesting Contracting Party and who holds a valid

residence permit, a valid visa or other valid document issued by the competent authorities of the State of the Requested Contracting Party, entitling the respective person to enter and reside on the territory of that State.

3. A requesting Contracting Party shall readmit such persons again under the same conditions if subsequent checks, within a thirty day period from the date of the readmission, verify that at the moment of readmission they did not fulfil the conditions in paragraph 1 or 2 of this article.

ARTICLE 5

Exemptions from the obligation to readmit third country nationals

1. The readmission obligation provided under Article 4 shall not exist in the case of third country nationals who upon departing from the territory of the State of the Requested Contracting Party or upon entering the territory of the State of the Requesting Contracting Party have received a valid visa or a residence permit from the requesting Contracting Party.
2. Should both Contracting Parties have issued a third country national subject to a request for readmission an entry visa or a residence permit, the Contracting Party whose entry visa or residence permit validity expires the latest, shall readmit that third country national.
3. The obligation to readmit as stated in article 4 shall not exist when the third country national is the national of a country which shares a common border with the Requesting Contracting Party.

ARTICLE 6

Transit

1. Each Contracting Party shall allow a third country national to pass through the territory of its State in transit in case of returning upon request of the other Contracting Party. The Requesting Contracting Party may ask the Requested Contracting Party to secure the escort during the transit on the territory of its State.
2. The Requested Contracting Party shall grant free of charge transit visa to the escorted person and their escorts.
3. If the third country national subject to a readmission procedure is not allowed to enter the territory of a third state, or if, irrespective of the reason, the continuation of the journey is no longer possible, the Requesting Contracting Party shall assume full responsibility for taking over such third country national and returning him/ her, without delay, to the territory of its State.
4. If there are obvious indications that the person subject to a transit request may represent a threat for the public order, national security or public health, as well as if the guarantees provided under this Article are not deemed satisfactory, the Requested Contracting Party reserves its right to refuse such request.

ARTICLE 7

Time limits

1. A Contracting Party shall, without delay, provide a written reply to the readmission request submitted to it and, in any case, no later than fourteen working days from the date such request has been received. The readmission request can be forwarded to the competent authorities of the Requested Contracting Party by mail, by direct handing over or by any means of communication, including by depositing it to the competent Diplomatic Mission or Consular Office of the Requested Contracting Party. Any rejection of such request shall be grounded.
2. The Requested Contracting Party shall take over the person subject to the readmission procedure immediately after the communication of the approval of the readmission request and, in any case, no later than three months after the date of approval. Upon request by either Contracting Party, this time limit may be extended with the time taken to clarify any legal or practical impediments that can occur.

ARTICLE 8

Lapse of obligation to readmit

1. A request for readmission under Article 4 of this agreement shall be submitted to the Requested Contracting Party within a period of one year after the Requesting Contracting Party has established the unauthorised entry or presence by the third country national on its territory. Upon expiry such a request will no longer be admissible.

ARTICLE 9

Exchange and Protection of personal data

1. Personal data necessary for implementation of this agreement shall only refer to the following:
  - a) personal data of the person to be readmitted as well as data relating to his or her family members (name, surname, any previous names, nicknames or pseudonyms, date or place of birth, sex, current or previous citizenships);
  - b) information on documents proving identity of the person concerned (number, validity, date of issue, competent issuing authority, place of issue and other);
  - c) other information necessary for identification of the person to be readmitted or admitted in transit;
  - d) places of stay and itinerary;
  - e) residence permits or visas issued;
  - f) other proof of identity which might be useful in verification of the readmission conditions according to this agreement.
2. The information submitted for the purposes of this agreement, shall be transmitted in compliance with the domestic legislation of the respective Contracting Parties. In addition the following provisions shall also apply:
  - a) the use of information by the Contracting Party receiving the information shall only be for the purpose stated in this agreement and under conditions described by the competent authority which submits such information;
  - b) upon request of the authority submitting information the Contracting Party that has received the information shall inform the Contracting Party that has submitted the information on the use of such information as well as the results achieved;

- c) personal data may only be submitted to the competent authorities of the Contracting Parties. Further submission to other authorities may only take place with the prior consent of the Contracting Party that submits such information;
- d) the competent authorities of the Contracting Parties are responsible for accurate and purposeful submission of such information as well as the necessity and correspondence to the purpose for which they are required. The authorities shall respect the prohibitions of submission of information which are applicable in accordance with the applicable domestic legislation of the Contracting Parties;
- e) if incorrect information or information that should not have been submitted is dispatched the Contracting Party that has received information shall be immediately informed about it. The Contracting Party receiving the information is obliged to make the required corrections or destroy the information submitted;
- f) the information which is destroyed by the Contracting Party that has submitted the information shall also be destroyed by the Contracting Party that has received the information within six months;
- g) the Contracting Parties are obliged to efficiently protect the submitted information from accidental loss, unauthorized access, unauthorized alteration and publication;
- h) any information received in accordance with this agreement shall be destroyed in compliance with any conditions as set forth by the Requesting Contracting Party and if there are no such conditions laid down as soon as the information is no longer required for the purpose for which it has been delivered for.

ARTICLE 10

Expenses

1. The Requesting Contracting Party shall bear all the expenses for the transportation of persons to be readmitted under this Agreement, including their escorts, as far as to the border of the State of the Requested Contracting Party, unless the costs shall be borne by a transporting company.
2. The same requesting Contracting Party shall also bear all transportation and escort expenses deriving from the fulfilment of the obligation to readmit according to Article 2, paragraph 3 and Article 4 paragraph 3 of this agreement.
3. The Requesting Contracting Party shall bear all the expenses for the transportation of persons to be admitted in transit under this Agreement, including their escorts, as far as to the state of destination, and if, irrespective of the reason, the continuation of the travel is no longer possible, it shall also bear the expenses for the return of these persons to its State, unless the costs shall be borne by a transportation company.

ARTICLE 11

Transportation of legally acquired belongings

1. The Requesting Contracting Party shall allow the person subject to a readmission procedure to transport to the State of his/ her destination, all his/ her belongings, legally acquired according to the applicable legislation of the Requesting Contracting Party. Fulfilment of the legal conditions for the transfer and carriage of personal belongings to the territory of the country of destination in accordance with this country's domestic legislation shall be the responsibility of the person subject to readmission.

2. The Contracting Parties shall have no obligation whatsoever to cover the costs for the transportation of such belongings as stated in paragraph one of this article.

ARTICLE 12

Provisions on implementation

1. The Contracting Parties shall through diplomatic channels, inform each other about the changes occurred in relation with the authorities as stated in Article 14 which are designated to implement this agreement, as well as on their addresses or other information necessary to facilitate communication.
2. The representatives of the competent authorities shall meet whenever necessary to analyse the modalities of applying this Agreement and shall agree upon the practical arrangements for its implementation.
3. The competent authorities shall also agree upon other arrangements as may be required for the implementation of this Agreement, such as:
  - a) details, documents substantiating evidence and measures necessary to carry out transfer and transit procedures;
  - b) establishing dates for readmission;
  - c) conditions of transportation in transit for a national of a third state under escort by the competent authorities;
  - d) pieces of evidence or *prima facie* evidence on the basis of which it may be proven or assumed that the third country national has entered the territory of the State of the Contracting Party directly from the territory of the State of the other Contracting Party;
  - e) format and content of the readmission request, format of the individual fiche with personal data, records of persons subject to readmission procedures, working language etc.

ARTICLE 13

Relationship with other international agreements

1. Nothing in this Agreement shall prejudice the rights and obligations of the Contracting Parties arising from other international agreements legally binding for their States.
2. This Agreement shall not apply to the person subject to procedures related to extradition, extradition in transit or transfer of convicted persons as agreed upon between the States of the Contracting Parties or between these and third States.

ARTICLE 14

Authorised Institutions

Institutions authorised for implementation of this Agreement:

For the Republic of Macedonia:

The Ministry of Internal Affairs:

Bureau for Public Security-Central Police Services,

Department for Civil Affairs-Section for Foreigners

Address: Dimce Mircev bb, 1000 Skopje, Republic of Macedonia

Tel: + 389 2 311 6731

+ 389 2 314 2368

Telefax: + 389 2 314 3408

e-mail: zlatko_nikoloski@moi.gov.mk

For the Kingdom of Norway:

The Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet) on behalf of the Ministry of Labour and Social Inclusion. Address: P.O. Box 8108 Dep, N-0032 Oslo, Norway. Tel: +47 23 35 15 00 Telefax: +47 23 35 15 01 Email: udi@udi.no

The National Police Immigration Service (Politiets Utlendingsenhet) on behalf of the Ministry of Justice and the Police. Address: P.O. Box 9277 Grønland, N-0134 Oslo, Norway. Tel: +47 22 34 24 00 Telefax: +47 22 34 24 80 E-mail: politiets.utlendingsenhet@politiet.no

The following border crossing points shall be used for the implementation of this Agreement:

For the Republic of Macedonia:

International Airport Skopje

For the Kingdom of Norway:

Oslo Airport Gardermoen

ARTICLE 15

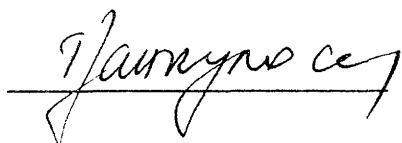
Final provisions

1. This Agreement is concluded for an indefinite period.
2. Each Contracting Party shall notify the other Contracting Party in writing, through diplomatic channels, on the fulfilment of the legal procedures necessary in its State for the entry into force of this Agreement. The Agreement shall enter into force on the thirtieth day from the receipt of the last notification.
3. Each Contracting Party may suspend, with the exception of cases falling under Article 2, the implementation of this Agreement, on grounds of protecting national security, public order or public health, by a written notification addressed to the other Contracting Party. The suspension shall be notified without delay to the other Contracting Party through diplomatic channels and become effective as of the date of the notification. The Agreement shall re- enter into force when one Contracting Party has been notified by the other Contracting Party that the grounds of suspension are no longer present.

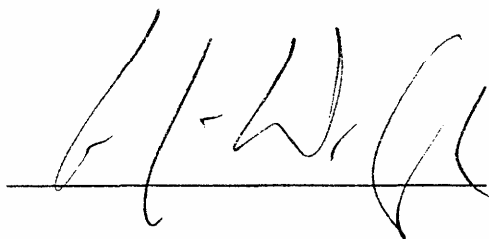
4. Each Contracting Party may, at any time, in compliance with the legal provisions covered by its national legislation, propose amendments or supplements to this Agreement. After the Contracting Parties have agreed upon such proposal and signed the documents, the amendments or supplements will come into force according to paragraph 2 of this Article.
5. Each Contracting Party may denounce this Agreement by written notification addressed to the other Contracting Party. The denunciation shall become effective and the agreement will no longer be in force as of the first day of the month following that when such written notification has been received by the other Contracting Party.

Done at Skopje on Sept, 25 2006 in two original copies, each one in Macedonian, Norwegian and English languages, all texts being equally authentic. In the case of any difference in interpretation, the English text shall prevail.

**ON BEHALF OF THE
GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF MACEDONIA**

**ON BEHALF OF THE
GOVERNMENT OF
THE KINGDOM OF NORWAY**

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J**PËR RATIFIKIMI E MARRËVESHJES NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE QEVERISË SË MBRETËRISË NORVEGJEZE PËR MARRJEN E PERSONAVE ME QËNDRIM TË PALIGJSHËM NË TERRITORET E TYRE****Neni 1**

Ratifikohet Marrëveshja ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Qeverisë së Mbretërisë Norvegjeze për marrjen e personave me qëndrim të paligjshëm në territoret e tyre, e lidhur në Shkup, më 25 shtator 2006.

Neni 2

Marrëveshja në origjinal në gjuhën maqedonase, në gjuhën norvegjeze dhe në gjuhën angleze, është si vijon:

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën zyrtare të Maqedonisë".

7.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА МУЛТИЛАТЕРАЛНАТА СПОГОДБА МЕЃУ ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА И НЕЈЗИНИТЕ ЗЕМЈИ ЧЛЕНКИ, РЕПУБЛИКА АЛБАНИЈА, БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА, РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА, РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА, РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, РЕПУБЛИКА ИСЛАНД, РЕПУБЛИКА ЦРНА ГОРА, КРАЛСТВОТО НОРВЕШКА, РОМАНИЈА, РЕПУБЛИКА СРБИЈА И МИСИЈАТА НА ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ ЗА ПРИВРЕМЕНА АДМИНИСТРАЦИЈА НА КОСОВО ЗА ОСНОВАЊЕ НА ЕВРОПСКА ЗАЕДНИЧКА ВОЗДУХОПЛОВНА ОБЛАСТ**

Се прогласува Законот за ратификација на мултилатералната Спогодба меѓу Европската заедница и нејзините земји членки, Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Бугарија, Република Хрватска, Република Македонија, Република Исланд, Република Црна Гора, Кралството Норвешка, Романија, Република Србија и Мисијата на Обединетите нации за привремена администрација на Косово за основање на Европската заедничка воздухопловна област,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 26 февруари 2007 година.

Бр. 07-907/1
26 февруари 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Цвренковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН**ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА МУЛТИЛАТЕРАЛНАТА СПОГОДБА МЕЃУ ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА И НЕЈЗИНИТЕ ЗЕМЈИ ЧЛЕНКИ, РЕПУБЛИКА АЛБАНИЈА, БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА, РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА, РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА, РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, РЕПУБЛИКА ИСЛАНД, РЕПУБЛИКА ЦРНА ГОРА, КРАЛСТВОТО НОРВЕШКА, РОМАНИЈА, РЕПУБЛИКА СРБИЈА И МИСИЈАТА НА ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ ЗА ПРИВРЕМЕНА АДМИНИСТРАЦИЈА НА КОСОВО¹ ЗА ОСНОВАЊЕ НА ЕВРОПСКА ЗАЕДНИЧКА ВОЗДУХОПЛОВНА ОБЛАСТ****Член 1**

Се ратификува мултилатералната Спогодба меѓу Европската заедница и нејзините земји членки, Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Бугарија, Република Хрватска, Република Македонија, Република Исланд, Република Црна Гора, Кралството Норвешка, Романија, Република Србија и Мисијата на Обединетите нации за привремена администрација на Косово¹ за основање на Европската заедничка воздухопловна област, склучена во Луксембург на 9 јуни 2006 година, со писмо замена за потпис.

Член 2

Спогодбата во оригинал на официјалните јазици² на институциите на Европската унија и на другите Договорни страни, кои не се Европска заедница и нејзини земји членки, гласи:

---

¹ Согласно со Резолуцијата 1244 на Советот за безбедност на ОН од 10 јуни 1999 год.

² Поради обемноста на текстот на Спогодбата, кон Предлогот на законот приложен е текстот на македонски и англиски јазик. Спогодбата во оригинал на официјалните јазици на институциите на Европската унија и на другите Договорни страни, кои не се Европска заедница и нејзини земји членки е депониран во МНР - Дирекција за меѓународно право, согласно со Законот за склучување, ратификација и извршување на меѓународните договори.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ

Луксембург, 9 јуни 2006 год.

Почитувани господа,

Со ова изјавувам дека конечниот текст од 22 мај 2006 год. на Мултилатералната спогодба за ЕЗВО е прифатлив за Владата на Република Македонија.

Со ова писмо, Владата на Република Македонија се смета себе си за потписничка на Мултилатералната спогодба помеѓу Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Бугарија, Република Хрватска, Европската заедница и нејзините земји членки, Република Исланд, Република Македонија, Кралство Норвешка, Србија и Црна Гора, Романија и Мисијата на Обединетите Нации за Привремена Администрација на Косово за основање на Европска заедничка воздухопловна област.

Меѓутоа, изјавувам дека Република Македонија не го прифаќа именувањето на мојата земја во горенаведената Спогодба, имајќи предвид дека уставното име на мојата земја е Република Македонија.

Со највисока почит,

Џемали МЕХАЗИ
Министер за транспорт
и врски

ЕВРОПСКА ЗАЕДНИЦА
И НЕЈЗИНИ ЗЕМЈИ ЧЛЕНКИ

БРИСЕЛ

**СОВЕТ НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА
И ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА**

Луксембург, 9 јуни 2006 год.

г.Џемали МЕХАЗИ,
Министер за транспорт и врски
на Поранешна Југословенска Република Македонија

Господине,

Европската заедница и нејзините земји членки го земаат предвид Вашето денешно писмо и потврдуваат дека вашето писмо и овој одговор заедно го заменуваат потписот на Мултилатералната спогодба помеѓу Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Бугарија, Република Хрватска, Европската заедница и нејзините земји членки, Република Исланд, Поранешна Југословенска Република Македонија, Кралство Норвешка, Србија и Црна Гора, Романија и Мисијата на Обединетите Нации за Приверемена Администрација на Косово за основање на Европска заедничка воздухопловна област (ЕЗВО). Меѓутоа, ова не може да се смета како прифаќање или признавање од страна на Европската заедница на именување со каква било форма или содржина поинаква од „Поранешна Југословенска Република Македонија.“

Со највисока почит,

Во име на Европската заедница
и нејзините земји членки

**REPUBLIC OF MACEDONIA
MINISTRY OF TRANSPORT AND COMMUNICATIONS**

Luxembourg, 9 June 2006

Dear Sirs,

Hereby I declare that the final text from 22 May 2006 of the Multilateral ECAA Agreement is acceptable for the Government of the Republic of Macedonia.

With this letter, the Government of the Republic of Macedonia considers itself as signatory of the Multilateral Agreement between the Republic of Albania, Bosnia and Herzegovina, the Republic of Bulgaria, the Republic of Croatia, the European Community and its Member States the Republic of, Iceland, the Republic of Macedonia, the Kingdom of Norway, Serbia and Montenegro, Romania and United Nations Interim Administration Mission in Kosovo on the Establishment of a European Common Aviation Area.

However, I declare that the Republic of Macedonia does not accept the denomination used for my country in the above-mentioned Agreement, having in view that the constitutional name of my country is Republic of Macedonia.

Please accept, Sirs, the assurances of my highest consideration.

Xhemali MEHAZI

**Minister of Transport
and Communications**

**THE EUROPEAN COMMUNITY
AND ITS MEMBER STATES**

BRUSSELS

**THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION
AND THE EUROPEAN COMMISSION**

Luxembourg, 9 June 2006

Mr. Xhemali MEHAZI,
Minister of Transport and Communications
of the former Yugoslav Republic of Macedonia.

Sir,

The European Community and its Member States take note of your letter of today's date and confirms that your letter and this reply shall together take the place of the signature of the Multilateral Agreement between the Republic of Albania, Bosnia and Herzegovina, the Republic of Bulgaria, the Republic of Croatia, the European Community and its Member States, the Republic of Iceland, the former Yugoslav Republic of Macedonia, the Kingdom of Norway, Serbia and Montenegro, Romania and the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo on the Establishment of a European Common Aviation Area (ECAA). However, this cannot be construed as acceptance or recognition by the European Community and its Member States, in whatever form or content of a denomination other than the "former Yugoslav Republic of Macedonia".

Please accept, Sir, the assurance of our highest consideration.

On behalf of the European Community
and its Member States

Two handwritten signatures are present. The one on the left is a stylized signature, possibly of a high-ranking official. The one on the right is a signature that appears to read 'B. Sant'.

МУЛТИЛАТЕРАЛНА СПОГОДБА
ПОМЕЃУ ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА И НЕЈЗИНИТЕ ЗЕМЈИ ЧЛЕНКИ,
РЕПУБЛИКА АЛБАНИЈА, БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА,
РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА, РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА,
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА,
РЕПУБЛИКА ИСЛАНД, РЕПУБЛИКА ЦРНА ГОРА,
КРАЛСТВО НОРВЕШКА, РОМАНИЈА, РЕПУБЛИКА СРБИЈА И МИСИЈАТА НА
ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ ЗА ПРИВРЕМЕНА АДМИНИСТРАЦИЈА НА КОСОВО¹
ЗА ОСНОВАЊЕ НА
ЕВРОПСКА ЗАЕДНИЧКА ВОЗДУХОПЛОВНА ОБЛАСТ

КРАЛСТВО БЕЛГИЈА,

РЕПУБЛИКА КИПАР,

ЧЕШКА РЕПУБЛИКА,

РЕПУБЛИКА ЛАТВИЈА,

КРАЛСТВО ДАНСКА,

РЕПУБЛИКА ЛИТВАНИЈА,

СОЈУЗНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЈА,

ГОЛЕМО ВОЈВОДСТВО ЛУКСЕМБУРГ,

РЕПУБЛИКА ЕСТОНИЈА,

РЕПУБЛИКА УНГАРИЈА,

РЕПУБЛИКА ГРЦИЈА,

МАЛТА,

КРАЛСТВО ШПАНИЈА,

КРАЛСТВО ХОЛАНДИЈА,

ФРАНЦУСКА РЕПУБЛИКА,

РЕПУБЛИКА АВСТРИЈА,

ИРСКА,

РЕПУБЛИКА ПОЛСКА,

ИТАЛИЈАНСКА РЕПУБЛИКА,

ПОРТУГАЛСКА РЕПУБЛИКА,

¹Согласно Резолуцијата 1244 на Советот за безбедност на ОН од 10 јуни 1999 год.

РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЈА,

СЛОВАЧКА РЕПУБЛИКА,

РЕПУБЛИКА ФИНСКА,

КРАЛСТВО ШВЕДСКА,

ОБЕДИНЕТО КРАЛСТВО НА ВЕЛИКА БРИТАНИЈА И СЕВЕРНА ИРСКА,

во понатамошниот текст наречени „земји членки на ЕЗ“ и

ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА, во понатамошниот текст наречена „Заедница“ или „Европска заедница“ и

РЕПУБЛИКА АЛБАНИЈА,

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА,

РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА,

РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА,

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА,

РЕПУБЛИКА ИСЛАНД,

РЕПУБЛИКА ЦРНА ГОРА,

КРАЛСТВО НОРВЕШКА,

РОМАНИЈА,

РЕПУБЛИКА СРБИЈА, и

МИСИЈА НА ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ ЗА ПРИВРЕМЕНА АДМИНИСТРАЦИЈА
НА КОСОВО,

сите горенаведени во понатамошниот текст заедно наречени „Договорни страни“.

ПРИЗНАВАЈЌИ ГО обединетиот карактер на меѓународната цивилна воздушна пловидба и сакајќи да создадат Европска заедничка воздухопловна област (ЕЗВО), заснована на заеднички пристап на пазарите за воздушен сообраќај на Договорните страни и на слобода на основање, со еднакви услови за конкуренција и почитување на истите правила-вклучувајќи ги и областите на безбедноста, обезбедувањето, организацијата на воздушниот сообраќај, социјалното усогласување и животната средина;

СМЕТАЈЌИ дека правилата кои се однесуваат на ЕЗВО треба да се применуваат на мултилатерална основа во рамките на ЕЗВО и затоа, од тој аспект, треба да се дефинираат посебни правила;

СОГЛАСУВАЈЌИ се дека е соодветно правилата на ЕЗВО да се засноваат на односните законски прописи кои се во сила во рамките на Европската заедница, кои се пропишани со Анекс I на оваа Спогодба, без повреда на оние правила кои се содржат во Договорот за основање на Европската заедница;

ПРИЗНАВАЈЌИ дека целосното почитување на правилата на ЕЗВО им дава право на Договорните страни да ги искористат придобивките од ЕЗВО, вклучувајќи го и пристапот на пазарот;

ИМАЈЌИ ВО ПРЕДВИД дека почитувањето на правилата на ЕЗВО, вклучувајќи го и целосниот пристап на пазарот, не може да се постигне со еден чекор, туку со премин, овозможен преку конкретни договори со ограничено траење;

НАГЛАСУВАЈЌИ дека, во согласност со преодните договори, тогаш кога е потребно, од правилата за пристап на пазарот на авиопревозници треба да се изземат ограничувањата на фреквенциите, капацитетот, воздушните линии, типот на воздухоплов или сличните ограничувања во согласност со билатералните спогодби или аранжмани за редовен воздушен сообраќај, а од авиопревозниците нема да се бара да склучуваат комерцијални спогодби или слични договори, како услов за пристап на пазарот;

НАГЛАСУВАЈЌИ дека со авиопревозниците треба правично да се постапува во однос на нивниот пристап до инфраструктурите за воздушен сообраќај, а особено онаму каде овие инфраструктури се ограничени;

ИМАЈЌИ ВО ПРЕДВИД дека Спогодбите за асоцијација помеѓу Европските заедници и нивните земји членки и некои други Договорни страни, во принцип предвидуваат дека условите за заедничкото пристапување на пазарот на воздушниот сообраќај треба да се регулираат со посебни договори, со цел да се осигура координиран развој и постепена либерализација на сообраќајот помеѓу страните на тие Спогодби, прилагодени на заемните комерцијални потреби;

ИМАЈЌИ ЈА ВО ПРЕДВИД желбата на секоја од страните пред-пристапнички да ги усогласи сопствените закони за воздушен сообраќај и сродните прашања со оние на Европската заедница, вклучително и во однос на идните промени на законските прописи во рамките на Заедницата.

ПРИЗНАВАЈЌИ ја важноста на техничката помош за овој аспект;

ПРИЗНАВАЈЌИ дека односите помеѓу Заедницата и земјите членки на ЕЗ и Норвешка и Исланд мора да продолжат да се регулираат со Спогодбата за Европската економска област;

САКАЈЌИ да овозможи дополнително проширување на Европската заедничка воздухопловна област;

ПОВИКУВАЈЌИ се на преговорите помеѓу Европската заедница и страните пред-пристапнички кои имаа за цел склучување на Спогодба за одредени аспекти на воздушниот сообраќај, со која билатералните спогодби за воздушен сообраќај помеѓу земјите членки на ЕЗ и страните пред-пристапнички ќе се усогласат со правото на Европската заедница;

ГО ДОГОВОРИЈА СЛЕДНОВО:

ЦЕЛИ И ПРИНЦИПИ

ЧЛЕН 1

1. Целта на оваа Спогодба е создавање на Европска заедничка воздухопловна област, во понатамошниот текст наречена ЕЗВО. ЕЗВО се заснова на слободен пристап на пазарот, слобода на основање, еднакви услови за конкуренција и заеднички правила, вклучувајќи ги и областите на безбедноста, обезбедувањето, организацијата на воздушниот сообраќај, социјалната и животната средина. За таа цел, оваа Спогодба ги пропишува правилата кои се применуваат помеѓу договорните страни, во согласност со условите наведени подолу. Во овие правила спаѓаат одредбите кои се пропишани со законските прописи наведени во Анекс I.
2. Одредбите од оваа Спогодба се применуваат само за воздушниот сообраќај или сродните прашања споменати во Анекс I.
3. Оваа Спогодба се состои од членови во кои е образложено општото функционирање на ЕЗВО, во понатамошниот текст наречена „Главна спогодба“, Анекси, од коишто Анекс I ги содржи законските прописи на Европската заедница кои се применуваат помеѓу Договорните страни во рамките на Главната спогодба и Протоколи, од кои најмалку еден за секоја страна пред-пристапничка ги утврдува преодните договори кои важат за неа.

ЧЛЕН 2

1. За потребите на оваа Спогодба:
  - (а) под поимот “Спогодба” се подразбира Главната спогодба, нејзините Анекси, актите на кои се упатува во Анекс I, како и нејзините Протоколи;
  - (б) под поимот “страна пред-пристапничка” се подразбира Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Бугарија, Република Хрватска, Република Македонија, Република Црна Гора, Романија, Република Србија или која било друга земја или ентитет која ќе стане страна на оваа Спогодба согласно член 32;
  - (в) под „дополнителна страна пред-пристапничка” или „УНМИК” се подразбира Мисијата на Обединетите нации за привремена администрација на Косово, согласно Резолуцијата 1244 на Советот за безбедност на ОН, од 10 јуни 1999 год.

- (г) под поимот “Договорна страна” се подразбира во однос на Заедницата и земјите членки на ЕЗ, Заедницата и земјите членки на ЕЗ или Заедницата или земјите членки на ЕЗ. Значењето кое треба да му се припише на овој израз во секој случај треба да произлезе од односните одредби од оваа Спогодба, како и од односните надлежности на Заедницата и земјите членки на ЕЗ, како што произлегуваат од Договорот за ЕЗ;
- (д) под поимот “Партнер од ЕЗВО” се подразбира страната пред-пристапничка, Норвешка или Исланд;
- (ѓ) под поимот “Договор за ЕЗ” се подразбира Договорот за основање на Европската заедница;
- (е) под поимот “Спогодба за ЕЕО” се подразбира Спогодбата за Европската економска област и нејзините Протоколи и Анекси, потпишана на 2 мај, 1992 год. и чишто страни се Европската заедница, нејзините земји членки, Исланд, Лихтенштајн и Норвешка;
- (ж) под поимот “Спогодба за асоцијација” се подразбира секоја таква Спогодба со која се воспоставува асоцијација помеѓу Европската заедница, или помеѓу Европската заедница и нејзините земји членки, од една страна и односната страна пред-пристапничка, од друга страна;
- (з) под поимот “авиопревозник на ЕЗВО” се подразбира авиопревозник кој е овластен, како што е предвидено со оваа Спогодба, согласно одредбите од односните акти, наведени во Анекс I.
- (с) под поимот “надлежен орган за цивилно воздухопловство” се подразбира владина агенција или ентитет кој го користи законското право да ја проценува усогласеноста, да издава уверенија за употребата или продажбата на производи или услуги или дозволи или да ја контролира истата, во рамките на надлежноста на Договорната страна, и може да преземе мерки за да осигура дека производите или услугите кои се рекламираат во рамките на неговата надлежност ги исполнуваат законските услови;

- (и) под поимот “Конвенција” се подразбира Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство, отворена за потпис во Чикаго, на 7 декември, 1944 год., како и нејзините измени и дополненија и Анекси;
  - (ј) под поимот “СЕСАР” се подразбира техничкото спроведување на Единственото европско небо, со кое се обезбедува координирано, синхронизирано истражување, развој и употреба на новите генерации на системи за организација на воздушниот сообраќај;
  - (к) под „Главен план за ОВС” (Главен план за организација на воздушниот сообраќај) се подразбира почетната точка на СЕСАР;
  - (л) под поимот “земја членка на ЕЗ” се подразбира земја членка на Европската заедница.
2. Употребата на поимите “земја”, “национален”, “државјани” или “територија” не врши повреда на статусот на секоја Договорна страна, согласно меѓународното право.

ЧЛЕН 3

Применливите одредби на Актите кои се споменати или содржани во Анекс I, прилагодени во согласност со Анекс II или пак во одлуките на Заедничкиот комитет се обврзувачки за Договорните страни и се или ќе станат дел од нивниот внатрешен правен поредок, на следниот начин:

- (а) актот кој одговара на Регулатива на Европската заедница ќе стане дел од внатрешниот правен поредок на Договорните страни;
- (б) надлежните органи на Договорните страни ја избираат формата и начинот на спроведување на актот кој одговара на Директива на Европската заедница.

ЧЛЕН 4

Договорните страни ги преземаат сите соодветни општи или конкретни мерки, за да осигураат дека се исполнуваат обврските кои произлегуваат од оваа Спогодба и се воздржуваат од секакви мерки кои би можеле да го нарушат исполнувањето на целите од оваа Спогодба.

ЧЛЕН 5

Одредбите од оваа Спогодба нема да влијаат врз односите помеѓу Договорните страни на Спогодбата за ЕЕО.

ПРАВИЧЕН ОДНОС

ЧЛЕН 6

Во рамките на опфатот на оваа Спогодба и без повреда на кои било посебни одредби кои се содржат во неа, се забранува секаква дискриминација врз основа на национална припадност.

ПРАВО НА ОСНОВАЊЕ

ЧЛЕН 7

Во рамките на опфатот и условите на оваа Спогодба и без повреда на одредбите од односните акти наведени во Анекс I, нема да постојат ограничувања за слободата на основање за државјани на земја членка на ЕЗ или Партнер од ЕЗВО, на територијата на која било од нив. Слободата на основање го опфаќа правото да се започнат и практикуваат активности како само-вработени лица и да се воспоставуваат и управуваат претпријатија, односно поконкретно компании или фирми, согласно условите кои се предвидени со законот на земјата каде што е извршено тоа основање, а се однесуваат на нејзините сопствени државјани. Ова исто така важи и за воспоставување на агенции, филијали или подружници од страна на државјани на која било земја членка на ЕЗ или Партнер од ЕЗВО, основани на територијата на која било од нив.

ЧЛЕН 8

1. Во рамките на опфатот на оваа Спогодба и без повреда на одредбите на односните акти наведени во Анекс I, компаниите или фирмите кои се основани или организирани согласно правото на земја членка на ЕЗ или Партнер од ЕЗВО и чиешто главно деловно седиште се наоѓа во рамките на ЕЗВО, се третираат на истиот начин како физичките лица кои се државјани на земји членки на ЕЗ или Партнери на ЕЗВО.
2. Под поимите “компаниии или фирми” се подразбираат компанииии или фирми кои се основани согласно граѓанското или трговското право, вклучувајќи и кооперативни здруженија и други правни лица кои се регулираат со јавното или приватното право, со исклучок на оние кои не остваруваат профит.

ЧЛЕН 9

1. Одредбите од членовите 7 и 8 не се применуваат за активностите кои, дури и повремено, се поврзани со извршување на службено овластување на територијата на која било договорна страна.
2. Одредбите од членовите 7 и 8 и мерките кои се преземени во согласност со нив, не вршат повреда на применливоста на одредбите предвидени со законот, регулативата или административната мерка на договорните страни, кои се однесуваат на влез, престој и вработување или кои пропишуваат посебен третман за странски државјани врз основа на јавниот интерес, јавната безбедност или јавното здравство.

ЧЛЕН 10

1. Без повреда на поповолните одредби од постоечките спогодби и во рамките на опфатот на оваа Спогодба, Договорните страни ги укинуваат квантитативните ограничувања и мерките кои имаат исто влијание врз преносите на опрема, залихи, резервни делови и други направи, тогаш кога тие се потребни за авиопревозник од ЕЗВО да продолжи да врши воздушен сообраќај согласно условите предвидени со оваа Спогодба.
2. Обврската наведена во став 1 не ги спречува договорните страни да забрануваат или наметнуваат ограничувања на тие преноси, чија оправданост се заснова на јавниот интерес или јавната безбедност, на заштитата на здравјето и животот на луѓето, животните или растенијата, или на заштитата на интелектуалната, индустриската и трговската сопственост. Меѓутоа, тие забрани или ограничувања не претставуваат средство за самоволна дискриминација или прикриено ограничување на трговијата помеѓу Договорните страни.

ВОЗДУХОПЛОВНА БЕЗБЕДНОСТ

ЧЛЕН 11

1. Договорните страни обезбедуваат соодветни средства, за да осигураат дека воздухопловот кој е регистриран во една Договорна страна ги исполнува меѓународните стандарди за безбедност утврдени согласно Конвенцијата, кога слетува на аеродроми во друга Договорна страна и подлежи на прегледи на платформа од страна на овластените претставници на таа друга Договорна страна, кои се вршат во воздухопловот и околу воздухопловот, за да се провери валидноста на документите на воздухопловот, како и на оние на неговиот екипаж и видливата состојба на воздухопловот и неговата опрема.

2. Договорната страна може во секое време да бара консултации во врска со стандардите за безбедност кои ги одржува другата Договорна страна за други области, кои не се опфатени со актите наведени во Анекс 1.
3. Ништо во оваа Спогодба нема да се смета дека го ограничува овластувањето на надлежниот орган за цивилна воздушна пловидба да ги преземе сите соодветни и итни мерки, секогаш кога ќе утврди дека некој производ или услуга можат:
  - (i) да не ги исполнуваат минималните стандарди кои можат да се утврдат согласно Конвенцијата, или
  - (ii) да предизвикаат сериозна загриженост (утврдена преку прегледот од став 1) дека воздухопловот или функционирањето на воздухопловот не ги исполнува минималните стандарди утврдени согласно Конвенцијата, или
  - (iii) да предизвикаат сериозна загриженост дека нема доволно ефективно одржување и применување на минималните стандарди, утврдени согласно Конвенцијата.
4. Тогаш кога надлежниот орган за цивилна воздушна пловидба презема мерки согласно став 3, тој веднаш ги информира надлежните органи за цивилна воздушна пловидба на другите Договорни страни за преземањето на таа мерка, наведувајќи ги причините за неговата постапка.
5. Тогаш кога мерките кои се преземени согласно став 3 не се прекинуваат, иако основата поради која тие биле преземени престанала да постои, секоја Договорна страна може да го проследи прашањето до Заедничкиот комитет.
6. Договорната страна за која станува збор ги известува другите Договорни страни за сите измени и дополненија на домашното право во однос на статусот на надлежниот орган за цивилно воздухопловство.

ВОЗДУХОПЛОВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ

ЧЛЕН 12

1. За да ја заштитат цивилната воздушна пловидба од дејствата на незаконско попречување, Договорните страни осигуруваат дека на секој аеродром кој се наоѓа на нивните територии се применуваат заедничките основни стандарди за воздухопловно обезбедување, како и механизмите за следење на нивното исполнување, кои се содржани во Анекс I, во согласност со односните одредби наведени во тој Анекс.
2. Договорните страни, на барање, меѓусебно си ја даваат сета потребна помош за да се спречат дејствата за грабнување на цивилни воздухоплови и други незаконски дејства против безбедноста на тие воздухоплови, нивните патници и екипажот, аеродромите и капацитетите за воздушна пловидба, како и секоја друга закана за обезбедувањето на цивилната воздушна пловидба.
3. Тогаш кога ќе се случи инцидент или ќе постои закана од инцидент за грабнување на цивилни воздухоплови или други незаконски дејства против безбедноста на тие воздухоплови, нивните патници и екипаж, аеродромите или капацитетите за воздушна пловидба, Договорните страни меѓусебно си помагаат, така што ја поедноставуваат комуникацијата и другите соодветни мерки кои се наменети за брзо и безбедно прекинување на инцидентот или заканата за него.
4. Страната пред-пристапничка може да подлежи на инспекција на Европската комисија, во согласност со односните законски прописи на Европската заедница наведени во Анекс I, и од неа може да се бара да учествува во инспекции на Европската комисија во други Договорни страни.

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ВОЗДУШНИОТ СООБРАЌАЈ

ЧЛЕН 13

1. Договорните страни соработуваат во областа на организацијата на воздушниот сообраќај со цел да се прошири Единственото европско небо во ЕЗВО, за да се подобрат тековните безбедносни стандарди и севкупната ефикасност на општите стандарди за воздушен сообраќај во Европа, да се оптимизираат капацитетите, и да се намалат доцнењата.
2. За да се поедностави примената на законските прописи за Единственото европско небо на нивните територии,
  - Страните пред-пристапнички, во рамките на нивните односни надлежности, при првата можност ги преземаат потребните мерки за да ги прилагодат нивните институционални структури за организација на воздушниот сообраќај на Единственото европско небо, конкретно преку назначување или утврдување на соодветни домашни надзорни органи, кои барем функционално се независни од давателите на услуги за воздушна пловидба

- Европската заедница ги поврзува страните пред-пристапнички со секоја работна иницијатива во областа на услугите за воздушна пловидба, воздушниот простор и заедничкото работење, кои произлегуваат од Единственото европско небо, конкретно преку рано вклучување на обидите на односните Договорни страни за формирање на функционални блокови во воздушниот простор.
3. Европската заедница овозможува сите страни пред-пристапнички целосно да бидат инволвирани во изготвувањето на Главен план за ОВС, во рамките на програмата СЕСАР на Комисијата.

КОНКУРЕНЦИЈА

ЧЛЕН 14

1. Во рамките на опфатот на оваа Спогодба се применуваат одредбите од Анекс III. Тогаш кога правилата за конкуренција и субвенција се вклучени во други спогодби помеѓу две или повеќе Договорни страни, како што се Спогодбите за асоцијација, помеѓу тие страни се применуваат тие правила.
2. Членовите 15, 16 и 17 не се применуваат во однос на одредбите од Анекс III.

СПРОВЕДУВАЊЕ

ЧЛЕН 15

1. Без повреда на ставовите 2 и 3, секоја Договорна страна осигурува дека правата кои се предаваат од оваа Спогодба, а особено од ~~актите~~ наведени во Анекс I, можат да се повикаат пред домашните судови.
2. Во случаите кои можат да повлијаат да се одобри актуелниот или потенцијалниот воздушен сообраќај согласно оваа Спогодба, институциите на Европската заедницата ги имаат овластувањата кои им се јасно дадени согласно одредбите од актите наведени или содржани во Анексот.
3. Сите прашања кои се однесуваат на законитоста на одлуките донесени од страна на институциите на Европската заедница согласно оваа Спогодба, а особено согласно актите наведени во Анекс I, спаѓаат под ексклузивна надлежност на Судот на правдата на Европските заедници, во понатамошниот текст наречен “Суд на правда”.

ТОЛКУВАЊЕ

ЧЛЕН 16

1. Доколку одредбите од оваа Спогодба и одредбите од актите наведени во Анекс I во суштина се идентични со соодветните правила од Договорот за ЕЗ и за актите усвоени согласно Договорот за ЕЗ, овие одредби, при нивното спроведување и примена се толкуваат согласно односните пресуди и одлуки на Судот на правдата и Европската комисија кои се донесени пред датумот на потпишување на оваа Спогодба. Пресудите и одлуките кои се донесени по датумот на потпишувањето на оваа Спогодба се доставуваат до другите Договорни страни. На барање на една од Договорните страни, импликациите од таквите подоцнежни пресуди и одлуки ги утврдува Заедничкиот комитет, за да обезбеди правилно функционирање на оваа Спогодба. Постоечките толкувања се доставуваат до Партнерите од ЕЗВО, пред датумот на потпишување на оваа Спогодбата. Одлуките кои ги донесува Заедничкиот комитет со оваа постапка, се во согласност со обичајното право на Судот на правдата.

2. Тогаш кога во случај кој е во тек пред суд или трибунал на Партнер од ЕЗВО се јавува прашање во врска со толкувањето на оваа Спогодба, одредбите од актите наведени во Анекс I или пак актите кои се усвоени во согласност со неа, кои во суштина се идентични на соодветните правила од Договорот за ЕЗ и на актите кои се усвојуваат согласно Договорот за ЕЗ, судот или трибуналот бара од Судот на правдата да одлучи по прашањето, доколку смета дека тоа е потребно за да му се овозможи да донесе пресуда и дека е во согласност со Анекс IV. Партнерот од ЕЗВО може, со одлука и во согласност со Анекс IV да пропише до кој степен и на кои начини неговите судови и трибунали треба да ја применуваат оваа одредба. За оваа одлука се известува депозитарот и Судот на правдата. Депозитарот ги информира другите Договорни страни.
3. Тогаш кога согласно став 2, судот на Договорната страна против чии одлуки не постои правен лек согласно домашното право, не може да изврши проследување до Судот на правдата, договорната страна за која станува збор ја проследува секоја пресуда на тој суд до Заедничкиот комитет, кој постапува така да го зачува изедначеното толкување на оваа Спогодба. Доколку Заедничкиот комитет во рок од два месеца откако кај него било доставено несогласувањето помеѓу обичајното право на Судот на правдата и пресудата на судот на таа Договорна страна, не успеал да го зачува изедначеното толкување на оваа Спогодбата, можат да се применат процедурите предвидени со член 20.

НОВИ ЗАКОНСКИ ПРОПИСИ

ЧЛЕН 17

1. Оваа Спогодба не врши повреда на правото на секоја Договорна страна еднострано да усвојува нови законски прописи и да ги изменува и дополнува нејзините постоечки законски прописи од областа на воздушниот сообраќај или сродната област, споменати во Анекс I, согласно придржувањето кон принципот за правичен однос и кон одредбите на овој член и на член 18 (4). Страните пред-пристапнички не ги усвојуваат тие законски прописи, освен ако тие не се во согласност со оваа Спогодба.
2. Веднаш штом една Договорна страна ќе усвои нови законски прописи или измена и дополние на нејзините законски прописи, таа ги информира другите Договорни страни преку Заедничкиот комитет, најдоцна во рок од еден месец по нивното усвојување. На барање од која било Договорна страна, Заедничкиот комитет во рок од два месеца од тогаш разменува мислења за импликациите на тие нови законски прописи или измена и дополние во однос на правилното функционирање на оваа Спогодба.
3. Заедничкиот комитет:
  - (а) или усвојува одлука за ревидирање на Анекс I, за во него да ги интегрира новите законски прописи или измената и дополнението за кои станува збор, доколку е потребно врз основа на реципроцитет, или

- (б) усвојува одлука за тоа дека новите законски прописи или измената и дополнението за кои станува збор треба да се сметаат дека се во согласност со оваа Спогодба, или
  - (в) одлучува за кои било други мерки за заштита на правилното функционирање на оваа Спогодба.
- 4. Датумот на проследувањето на законските прописи кои биле усвоени во периодот помеѓу потпишувањето на оваа Спогодба и нејзиното влегување во сила и за кои биле информирани другите Договорни страни, се смета за датум на кој е добиена информацијата. Заедничкиот комитет не смее да донесе одлука порано од шеесет дена по влегувањето во сила на оваа Спогодба.

ЗАЕДНИЧКИ КОМИТЕТ

ЧЛЕН 18

1. Со ова се основа Заеднички комитет, кој е одговорен за примена на оваа Спогодба и обезбедува дека таа правилно се спроведува, без повреда на член 15 (2) и (3) и членовите 21 и 22. За таа цел, тој дава препораки и донесува одлуки во случаите пропишани со оваа Спогодба. Одлуките на Заедничкиот комитет ги спроведуваат Договорните страни согласно нивните сопствени правила.
2. Заедничкиот комитет се состои од претставници на Договорните страни.

3. Заедничкиот комитет одлучува со едногласност. Меѓутоа, за одредени специфични прашања, Заедничкиот комитет може да одлучи да пропише процедура на мнозинско гласање.
4. Заради правилно спроведување на оваа Спогодба, Договорните страни разменуваат информации, меѓу другото, и за новите законски прописи или одлуки од значење за оваа Спогодба и, на барање на која било страна, одржуваат консултации во рамките на Заедничкиот комитет, вклучувајќи ги и оние за социјалните прашања.
5. Заедничкиот комитет усвојува свои правила за работа.
6. Партнерот од ЕЗВО или Европската заедница и нејзините земји членки наизменично претседателствуваат со Заедничкиот комитет согласно договорите кои треба да се пропишат во неговите правила за работа.
7. Претседавачот на Заедничкиот комитет свикува негови состаноци, најмалку еднаш годишно, за да го преиспита генералното функционирање на оваа Спогодба, како и секогаш кога тоа го налагаат посебните услови, на барање на Договорната страна. Заедничкиот комитет постојано го преиспитува развојот на обичајното право на Судот на правдата. За таа цел, Европската заедница ги пренесува до Партнерите од ЕЗВО, сите пресуди на Судот на правдата кои се значајни за функционирањето на оваа Спогодба. Заедничкиот комитет постапува во рок од три месеци за да го зачува усогласеното толкување на оваа Спогодба.
8. Заедничкиот комитет може да одлучи да основа работна група која може да му помага во извршувањето на неговите должности.

ЧЛЕН 19

1. Одлуката на Заедничкиот комитет е обврзувачка за Договорните страни. Секогаш кога одлуката донесена од страна на Заедничкиот комитет содржи барање за преземање мерки од страна на Договорната страна, наведената страна ги презема потребните мерки и го информира Заедничкиот комитет за тоа.
2. Одлуките на Заедничкиот комитет се објавуваат во Службените весници на Европската унија и на Партнерите од ЕЗВО. Во секоја одлука е наведен датумот на нејзино спроведување од страна на Договорните страни и секоја друга информација која може да влијае врз економските оператори.

РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ

ЧЛЕН 20

1. Заедницата, постапувајќи заедно со земјите членки на ЕЗ или партнер на ЕЗВО може да покрене спор пред Заедничкиот комитет, за одредено прашање кое се однесува на примената или толкувањето на оваа Спогодба, освен тогаш кога во оваа Спогодба се наведени конкретни процедури.
2. Тогаш кога е покренат спор пред Заедничкиот комитет согласно став 1, страните во спорот веднаш одржуваат консултации. Во случаите кога Европската заедница не е страна во спорот, една од страните на спорот може да покани на консултациите претставник на Заедницата. Страните во спорот можат да изготват предлог за решение кое веднаш се доставува до Заедничкиот комитет. Одлуките кои ги донесува Заедничкиот комитет согласно оваа процедура го почитуваат обичајното право на Судот на правдата.
3. Доколку Заедничкиот комитет не успеал да донесе одлука со која се решава спорот по четири месеци од датумот на покренување на спорот пред него, страните во спорот можат да го проследат до Судот на правдата чија одлука е конечна и обврзувачка. Начините на кои можат да се извршат тие проследувања до Судот на правдата, се наведени во Анекс IV.

4. Доколку Заедничкиот комитет во рок од четири месеци не донесе одлука за предметот кој му бил проследен, Договорните страни можат да преземат соодветни заштитни мерки согласно членовите 21 и 22, за период кој не изнесува повеќе од шест месеци. По истекот на овој период секоја Договорна страна може веднаш да ја откаже оваа Спогодба. Договорната страна не презема заштитни мерки за предмет кој бил проследен до Европскиот суд на правдата согласно оваа Спогодба, со исклучок на случаите утврдени со член 11 (3) или во согласност со механизмите пропишани со поединечните акти наведени во Анекс I.

ЗАШТИТНИ МЕРКИ

ЧЛЕН 21

Без повреда на член 11(3) и оценките на безбедноста и обезбедувањето споменати во Протоколите на оваа Спогодба, опфатот и траењето на заштитните мерки се ограничуваат само на она што е неопходно за да се исправи ситуацијата. Се дава приоритет на оние мерки кои најмалку ќе го попречат функционирањето на оваа Спогодба.

ЧЛЕН 22

1. Договорната страна која планира да преземе заштитни мерки ги известува другите Договорни страни за својата намера преку Заедничкиот комитет и ги обезбедува сите значајни информации.
2. Договорните страни веднаш спроведуваат консултации во Заедничкиот комитет, за да изнајдат заеднички прифатливо решение.
3. Без повреда на член 11(3), Договорната страна за која станува збор не смее да преземе заштитни мерки, сè додека не помине еден месец од датумот на известувањето согласно став 1, освен ако процедурата за консултации согласно став 2 не завршила пред истекот на наведениот временски период.
4. Договорната страна за која станува збор, веднаш го известува Заедничкиот комитет за преземените мерки и ги обезбедува сите значајни информации.

ОТКРИВАЊЕ НА ИНФОРМАЦИИ

ЧЛЕН 23

Од претставниците, делегатите и стручните лица на Договорните страни, како и чиновниците и другите службеници кои постапуваат согласно оваа Спогодба се бара, дури и по престанокот на нивните должности, да не откриваат информации кои се опфатени со обврската за професионална доверливост, а особено информации за претпријатијата, нивните деловни односи или нивните трошоци.

ТРЕТИ ЗЕМЈИ И МЕЃУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ

ЧЛЕН 24

1. Договорните страни меѓусебно се консултираат во рамките на Заедничкиот комитет, на барање на која било Договорна страна, согласно процедурите пропишани во членовите 25 и 26,
  - (а) за прашања во врска со воздушниот сообраќај со кои се занимаваат меѓународните организации; и
  - (б) за различни аспекти на можните промсни во односите помеѓу Договорните страни и третите земји во воздушниот сообраќај, како и за функционирањето на значајните елементи од билатералните или мултилатералните спогодби кои се склучени во оваа област.
2. Консултациите пропишани со став 1 се одржуваат во рок од еден месец од поднесувањето на барањето и во итни случаи, колку што е можно поскоро.

ЧЛЕН 25

1. Главните цели на консултациите пропишани со член 24(1)(а):
  - (а) се да се утврди заеднички дали прашањата предизвикуваат проблеми од заеднички интерес; и

(б) во зависност од природата на тие проблеми:

-заеднички да се разгледа дали активностите на Договорните страни во рамките на меѓународните организации за кои станува збор треба да се координираат, или

- заеднички да се разгледа секој друг приод, кој би можел да биде соодветен

2. Договорните страни, колку што е можно поскоро, разменуваат секакви информации кои се значајни за целите пропишани со став 1.

ЧЛЕН 26

Главните цели на консултациите пропишани со член 24 (1) (б) се да се проучат значајните прашања и да се разгледа секој приод кој би можел да биде соодветен.

ПРЕОДНИ ДОГОВОРИ

ЧЛЕН 27

1. Со Протоколите од I до VIII се утврдени преодните договори и соодветните периоди кои се применуваат помеѓу Европската заедница и земјите членки на ЕЗ, од една страна и страната пред-пристапничка за која станува збор, од друга страна. За односот помеѓу Норвешка или Исланд и страната пред-пристапничка важат истите услови како помеѓу Европската заедница и земјите членки на ЕЗ, од една страна и страната пред-пристапничка за која станува збор, од друга страна.
2. Во текот на преодните периоди наведени во став 1 релевантните елементи од режимот за воздушен сообраќај помеѓу двете страни пред-пристапнички се одредуваат врз основа на порестриктивниот од двата Протоколи кои се однесуваат на страните пред-пристапнички за кои станува збор.
3. Постепениот премин на секоја страна пред-пристапничка кон целосна примена на ЕЗВО, подлежи на проценки. Проценките ги врши Европската заедница во соработка со страната пред-пристапничка за која станува збор. Тогаш кога страната пред-пристапничка е уверена дека се исполнети условите за завршување на преодниот период наведени во односниот Протокол, ја информира Европската заедница дека треба да се изврши проценка.

4. Доколку Европската заедница утврди дека условите се исполнети, го информира Заедничкиот комитет и потоа одлучува дека страната пред-пристапничка за која станува збор се квалификува за премин во следниот преоден период, или за целосно вклучување во Европската заедничка воздухопловна област, во зависност од случајот.
5. Доколку Европската заедница утврди дека условите не се исполнети, го известува за тоа Заедничкиот комитет. Заедницата ѝ препорачува на страната пред-пристапничка за која станува збор конкретни подобрувања и утврдува период на спроведување во рамките на кој овие подобрувања можат разумно да се спроведат. Пред завршувањето на периодот на спроведување, се врши втора и, ако е потребно, понатамошни проценки за да се утврди дали препорачаните подобрувања биле ефективно и задоволително спроведени.

ОДНОС СО БИЛАТЕРАЛНИТЕ СПОГОДБИ И ДОГОВОРИ ЗА РЕДОВЕН ВОЗДУШЕН СООБРАЌАЈ

ЧЛЕН 28

1. Одредбите од оваа Спогодба преовладуваат пред односните одредби од билатералните спогодби и/или договори за редовен воздушен сообраќај кои се во сила помеѓу страните пред-пристапнички од една страна и Европската заедница, земја членка на ЕЗ, Норвешка или Исланд од друга страна, како и помеѓу страните пред-пристапнички.
2. По исклучок на став 1, во текот на преодните периоди од член 27, одредбите од билатералната спогодба или договорот кои се во сила помеѓу страната пред-пристапничка и Европската заедница, земја членка на ЕЗ, Норвешка или Исланд или пак помеѓу две страни пред-пристапнички, кои се однесуваат на сопственоста, сообраќајните права, капацитетот, фреквенциите, типот или замената на воздухопловот, поделбата на капацитетот и формирањето на цените, се применуваат помеѓу нејзините страни, доколку таа билатерална спогодба и/или договор се пофлексибилни, во однос на слободата на авиопревозниците за кои станува збор, од одредбите на Протоколот кој се применува за страната пред-пристапничка за која станува збор.

3. Спорот помеѓу страната пред-пристапничка и друга Договорна страна, во врска со тоа дали одредбите од Протоколот кој се однесува на страната пред-пристапничка за која станува збор или билатералните спогодби и/или договори се пофлексибилни во однос на целосната примена на ЕЗВО, се решаваат во рамките на механизмот за решавање на спорови пропишан со член 20. Споровите за тоа како да се утврди односот помеѓу противречните Протоколи се решаваат на истиот начин.

ВЛЕГУВАЊЕ ВО СИЛА, РЕВИЗИЈА, ПРЕСТАНОК И ДРУГИ ОДРЕДБИ

ЧЛЕН 29

Влегување во сила

1. Оваа Спогодба подлежи на ратификација или одобрение од страна на потписниците, согласно нивните сопствени процедури. Инструментите за ратификација или одобрение се депонираат кај Генералниот секретаријат на Советот на Европската унија (депозитар) кој за тоа ги известува сите други потписници, како и Меѓународната организација за цивилно воздухопловство.
2. Оваа Спогодба влегува во сила на првиот ден од вториот месец по датумот на депонирање на инструментите за ратификација или за одобрение од страна на Европската заедница и земјите членки на ЕЗ и барем една страна пред-пристапничка. За секоја потписничка која ја ратификува или одобрува оваа Спогодба по тој датум, таа влегува во сила на првиот ден од вториот месец по депонирањето на инструментот за ратификација или за одобрение од страна на таа потписничка.
3. По исклучок на ставовите 1 и 2, Европската заедница и нејзините земји членки и најмалку една страна пред-пристапничка можат да одлучат привремено да ја применуваат оваа Спогодба помеѓу нив од датумот на потпишување, во согласност со примената на домашното право, со известување на депозитарот, кој за тоа ги известува другите Договорни страни.

ЧЛЕН 30

Ревизија

Оваа Спогодба се ревидира на барање на која било Договорна страна и во секој случај, пет години по нејзиното влегување во сила.

ЧЛЕН 31

Престанок

1. Секоја Договорна страна може да ја откаже оваа Спогодба со известување на депозитарот, кој за ова откажување ги известува другите Договорни страни, како и Меѓународната организација за цивилно воздухопловство. Ако Европската заедница и земјите членки на ЕЗ ја откажат оваа Спогодба, тогаш таа престанува да важи една година по датумот на известувањето. Доколку која било друга Договорна страна ја откаже оваа Спогодба, таа престанува да важи само за таа Договорна страна, една година по датумот на известувањето. Меѓутоа, воздушниот сообраќај кој се врши на датумот на престанокот на важењето на оваа Спогодба може да продолжи до крајот на сезоната на редот на летање на Меѓународното здружение за воздушен сообраќај (IATA) во којашто спаѓа тој датум на престанок на важењето.
2. По пристапувањето на страната пред-пристапничка кон Европската унија, таа страна автоматски престанува да биде страна пред-пристапничка во согласност со оваа Спогодба и наместо тоа станува земја членка на ЕЗ.
3. Оваа Спогодба престанува да важи или се суспендира во однос на страната пред-пристапничка, доколку соодветната Спогодба за асоцијација престане да важи или е суспендирана.

ЧЛЕН 32

Проширување на ЕЗВО

Европската заедница може да ја повика да учествува во ЕЗВО секоја земја или ентитет која е подготвена да ги усогласи сопствените закони за воздушен сообраќај и сродните прашања со оние на Заедницата и со која Заедницата воспоставила или воспоставува рамка на тесна економска соработка, како што е Спогодбата за асоцијација. За таа цел, Договорните страни соодветно ја изменуваат и дополнуваат оваа Спогодба.

ЧЛЕН 33

Аеродром Гибралтар

1. Се подразбира дека примената на оваа Спогодба за аеродромот Гибралтар не врши повреда на односните правни ставови на Кралството Шпанија и Велика Британија во однос на спорот за сувереноста над територијата на која се наоѓа аеродромот.
2. Примената на оваа Спогодба за аеродромот Гибралтар се суспендира сè додека не стапат на сила договорите од Заедничката декларација дадена од страна на министрите за надворешни работи на Кралството Шпанија и Велика Британија на 2 декември, 1987 год.

ЧЛЕН 34

Јазици

Оваа Спогодба е изготвена во еден оригинален примерок на официјалните јазици на институциите на Европската унија и на другите Договорни страни, кои не се Европската заедница и нејзините земји членки и секој од тие текстови е подеднакво автентичен.

КАКО ПОТВРДА НА ТОА долупотпишаните ополномоштеници, кои прописно се овластени за тоа, ја потпишаа оваа Спогодба:

АНЕКС I

ПРАВИЛА КОИ СЕ ОДНЕСУВААТ НА ЦИВИЛНОТО ВОЗДУХОПЛОВСТВО

“Одредбите кои се применуваат” од следните акти на Европската заедница се применуваат согласно Главната спогодба и Анексот II за хоризонтални прилагодувања, освен ако не е поинаку наведено во овој Анекс или во Протоколите од I до VIII понатаму. Онаму каде што е потребно, подолу се наведени конкретните прилагодувања за секој поединечен акт:

А. Пристап на пазарот и сродни прашања

Бр. 2407/92

Регулатива (ЕЕЗ) бр. 2407/92 на Советот од 23 јули 1992 год. за овластување на авиопревозниците

Одредби кои се применуваат: членовите од I до 18 и Анексот, освен упатувањето на член 226 (поранешен 169) од Договорот за ЕЗ, во член 13 (3)

Бр. 2408/92

Регулатива (ЕЕЗ) бр. 2408/92 на Советот од 23 јули 1992 год. за пристап на авиопревозниците на Заедницата до воздушните линии во Заедницата,

изменета или прилагодена со

- Член 29 од Актот кој се однесува на условите за пристап на Република Австрија, Република Финска и Кралството Шведска;

- одлуката бр. 7/94 на Заедничкиот комитет на ЕЕО од 21 март 1994 год. со која се изменува Протоколот 47 и одредени Анекси на Спогодбата за ЕЕО
- член 20 од Актот кој се однесува на условите за пристапување на Чешка Република, Република Естонија, Република Кипар, Република Летонија, Република Литванија, Република Унгарија, Република Малта, Република Полска, Република Словенија и Словачка Република, како и прилагодувањата на Договорите на кои се заснова Европската унија, во понатамошниот текст наречен “Акт за пристапување од 2003 год.”

Одредби кои се применуваат: Членовите од 1 до 15 и Анексите I, II и III

Бр. 2409/92

Регулатива (ЕЕЗ) бр.2409/92 на Советот од 23 јули 1992 год. за возарини и надоместоци за воздушен сообраќај

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 10

Бр. 95/93

Регулатива (ЕЕЗ) бр. 95/93 на Советот од 18 јануари 1993 г. за заеднички правила за доделување на слотови на аеродромите на Заедницата

изменета со

- Регулатива (ЕЗ) бр. 894/2002 на Европскиот парламент и Советот од 27 мај, 2002 год., за изменување на Регулативата бр. 95/93 (ЕЕЗ) на Советот
- Регулатива (ЕЗ) бр. 1554/2003 на Европскиот парламент и на Советот, од 22 јули 2003 год. за изменување на Регулатива (ЕЕЗ) бр. 95/93 на Советот
- Регулатива (ЕЗ) бр. 793/2004 на Европскиот парламент и на Советот од 21 април, 2004 год. за изменување на Регулативата (ЕЕЗ) бр. 95/93 на Советот

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 12 и 14а(2)

При примената на член 12(2), поимот “Комисијата” се толкува како “Заедничкиот комитет”.

Бр. 96/67

Директива 96/67/ЕЗ на Советот од 15 октомври 1996 год. за пристап до пазарот за опслужување на земја на аеродромите во Заедницата

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 25 и Анексот

При примената на член 10 поимот “земји членки” се толкува како “земји членки на ЕЗ”.

При примената на член 20 (2) поимот “Комисијата” се толкува како “Заедничкиот комитет”.

Бр. 785/2004

Регулатива (ЕЗ) бр. 785/2004 на Европскиот парламент и на Советот од 21 април 2004 год. за услови за осигурување за авиопревозници и оператори на воздухоплови

Одредби кои се применуваат: членови од 1 до 8, и 10(2)

Б. Организација на воздушниот сообраќај

Бр. 549/2004

Регулатива (ЕЗ) бр. 549/2004 на Европскиот парламент и на Советот од 10 март 2004 год. со која се пропишува рамката за создавање на Единствено европско небо (Рамковна Регулатива)

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 4, 6 и од 9 до 14

Бр. 550/2004

Регулатива (ЕЗ) бр. 550/2004 на Европскиот парламент и Советот од 10 март 2004 год. за давањето на услуги за воздушна пловидба во Единственото европско небо (Регулатива за давање на услуги)

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 19, Анекси I и II

Бр. 551/2004

Регулатива (ЕЗ) бр. 551/2004 на Европскиот парламент и Советот од 10 март 2004 год., за организација и користење на воздушниот простор во Единственото европско небо (Регулатива за воздушниот простор)

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 11

Бр. 552/2004

Регулатива (ЕЗ) бр. 552/2004 на Европскиот парламент и Советот од 10 март 2004 год. за меѓусебната соработка на Европската мрежа за организација на воздушниот сообраќај (Регулатива за меѓусебна соработка)

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 12, Анекси од I до V

Бр. 2096/2005

Регулатива (ЕЗ) бр. 2096/2005 на Комисијата од 20 декември, 2005 год. со која се пропишуваат општите услови за давање на услуги за воздушна пловидба

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 9, Анексите од I до V

Бр. 2150/2005

Регулатива (ЕЗ) бр. 2150/2005 од 23 декември 2005 год. со која се пропишуваат општите правила за флексибилно користење на воздушниот простор.

Одредби кои се применуваат: Членовите од 1 до 9, Анексот

В. Воздухопловна безбедност

Бр. 3922/91

Регулатива (ЕЕЗ) бр. 3922/91 на Советот од 16 декември, 1991 год. за усогласување на техничките услови и административните процедури во областа на цивилното воздухопловство,
изменета со

- Регулатива (ЕЗ) бр. 2176/96 на Комисијата од 13 ноември 1996 год. за изменување на Регулативата (ЕЕЗ) бр. 3922/91 на Советот во согласност со научниот и техничкиот напредок
- Регулатива (ЕЗ) бр. 1069/1999 на Комисијата од 25 мај 1999 год. за приспособување кон научниот и техничкиот напредок на Регулативата (ЕЕЗ) бр. 3922/91 на Советот

- Регулатива (ЕЗ) бр.2871/2000 на Комисијата од 28 декември, 2000 год. за припособување на Регулативата (ЕЕЗ) 3922/91 на Советот за усогласување на техничките услови и административните процедури од областа на цивилното воздухопловство кон научниот и техничкиот напредок
- Регулатива (ЕЗ) бр. 1592/2002 на Европскиот парламент и Советот од 15 јули 2002 год., за заеднички правила во областа на цивилното воздухопловство и за основање на Европската агенција за безбедност на воздушната пловидба.

Одредби кои се применуваат: членовите од I до 10, 12, 13, со исклучок на член 4(1) и член 8(2) (втора реченица) Анекси од I до III

При примената на член 12 “земји членки” се толкува како „земји членки на ЕЗ“.

Бр. 94/56

Директива 94/56/ЕЗ на Советот од 21 ноември 1994 год. за утврдување на основните принципи со кои се регулираат истрагите на несреќите и инцидентите во цивилното воздухопловство.

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 12

При примената на членовите 9 и 12 поимот “Комисија” се толкува како „сите други Договорни страни на ЕЗВО“.

Бр. 1592/2002

Регулатива (ЕЗ) бр. 1592/2002 на Европскиот парламент и на Советот од 15 јули 2002 год. за заеднички правила во областа на цивилното воздухопловство и со која се основа Европската агенција за безбедност на воздухопловството
изменета со:

- Регулатива (ЕЗ) бр. 1701/2003 на Комисијата од 24 септември 2003 год. за приспособување на член 6 на Регулативата (ЕЗ) бр. 1592/2002
- Регулативата (ЕЗ) бр. 1643/2003 на Европскиот парламент и на Советот од 22 јули 2003 год. за изменување на Регулативата (ЕЗ) бр. 1592/2002

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 57, Анексите I и II

Бр. 2003/42

Директива 2003/42/ЕЗ на Европскиот парламент и Советот од 13 јуни 2003 год. за известување за настани во цивилното воздухопловство

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 11, Анексите I и II

Бр. 1702/2003

Регулатива (ЕЗ) бр. 1702/2003 на Комисијата од 24 септември 2003 год, со која се пропишуваат правилата за спроведување за издавањето на уверенија за пловидбеност и животна околина за воздухоплови и сродни производи, делови и направи, како и за издавањето на уверенија за организациите за конструкција и производство изменета со:

- Регулативата (ЕЗ) бр. 381/2005 на Комисијата, од 7 март 2005 год. за изменување на Регулативата (ЕЗ) бр. 1702/2003

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 4, Анексот. Преодните периоди на кои упатува оваа Регулатива ги одредува Заедничкиот комитет.

Бр.2042/2003

Регулатива (ЕЗ) бр. 2042/2003 на Комисијата од 20 ноември 2003 год. за континуирана пловидбеност на воздухопловите и воздухопловните производи, делови и направи, како и за одобрување на организациите и персоналот кој е вклучен во тие задачи.

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 6, Анексите од I до IV

Бр. 104/2004

Регулатива (ЕЗ) бр. 104/2004 на Комисијата од 22 јануари 2004 год. со која се пропишуваат правилата за организација и состав на Апелациониот одбор на Европската агенција за безбедност на воздухопловството

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 7 и Анексот

Бр. 488/2005

Регулатива (ЕЗ) бр. 488/2005 на Комисијата, од 21 март 2005 год. за надоместоците и наплатите кои ги наметнува Европската агенција за безбедност во воздухопловството

Бр. 2111/2005

Регулатива (ЕЗ) бр. 2111/2005 на Европскиот парламент и на Советот од 14 декември 2005 год. за утврдување на листа на авиопревозници на Заедницата кои подлежат на забрана за вршење сообраќај во рамките на Заедницата, како и за информирање на патниците во воздушниот сообраќај за идентитетот на авиопревозникот кој врши сообраќај и за укинување на член 9 од Директивата 2004/36/ЕЗ.

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 13, Анексот

Г. Воздухопловно обезбедување

Бр. 2320/2002

Регулатива (ЕЗ) бр. 2320/2002 на Европскиот парламент и Советот од 16 декември 2002 год. за утврдување на заеднички правила во полето на обезбедувањето на цивилната воздушна пловидба

изменета со:

- Регулативата (ЕЗ) бр. 849/2004 на Европскиот парламент и на Советот од 29 април, 2004 год. за изменување на Регулативата (ЕЗ) бр. 2320/2002

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 12 и Анексот

Бр. 622/2003

Регулатива на Комисијата (ЕЗ) бр. 622/2003 од 4 април, 2003 г. со која се пропишуваат мерки за спроведување на заеднички основни стандарди за воздухопловно обезбедување

изменета со:

- Регулатива (ЕЗ) бр. 68/2004 на Комисијата од 15 јануари, 2004 год. за изменување на Регулативата (ЕЗ) бр. 622/2003

- Регулатива (ЕЗ) бр. 781/2005 на Комисијата од 24 мај 2005 год. за изменување на Регулативата (ЕЗ) бр. 622/2003
- Регулатива (ЕЗ) бр. 857/2005 на Комисијата од 6 јуни, 2005 год. за изменување на Регулативата (ЕЗ) бр. 622/2003

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 5 и Анексот

Бр. 1217/2003

Регулатива (ЕЗ) бр. 1217/2003 на Комисијата од 4 јули 2003 год. со која се пропишуваат заеднички спецификации за националните програми за контрола на квалитетот на обезбедувањето на цивилното воздухопловство

Одредби кои се применуваат: членовите од I до II, Анексите I и II

Бр. 1486/2003

Регулатива (ЕЗ) бр. 1486/2003 на Комисијата од 22 август 2003 год. со која се пропишуваат процедури за вршење на инспекции од страна на Комисијата во областа на обезбедувањето на цивилното воздухопловство

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 16

Бр. 1138/2004

Регулатива (ЕЗ) бр. 1138/2004 на Комисијата од 21 јуни 2004 год. со која се воспоставува заедничка дефиниција за клучните делови од зоните со ограничен пристап на аеродромите

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 8

Д. Животна средина

Бр. 89/629

Директива 89/629/ЕЕЗ на Советот од 4 декември 1989 год. за ограничување на емисиите на бучава од подзвучни млазни авиони.

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 8

Бр. 92/14

Директива 92/14/ЕЕЗ на Советот од 2 март, 1992 год. за ограничување на работата на воздухопловите опфатени со дел II, поглавје 2, том 1 од Анексот 16 на Меѓународната конвенција за цивилна воздушна пловидба, второ издание (1988 г.)

изменета со:

- Директива 98/20/ЕЗ на Советот од 30 март, 1998 год., за изменување на Директивата 92/14/ЕЕЗ
- Директива 1999/28/ЕЗ на Комисијата од 21 април 1999 год. за изменување на Анексот на Директивата 92/14/ЕЕЗ на Советот
- Регулатива (ЕЗ) бр. 991/2001 на Комисијата од 21 мај, 2001 г. за изменување на Анексот на Директивата 92/14/ЕЕЗ на Советот

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 11 и Анексот

Бр. 2002/30

Директива 2002/30/ЕЗ на Европскиот парламент и Советот од 26 март, 2002 год., за утврдување на правила и процедури во врска со воведување на ограничувања на работата поврзани со бучава на аеродромите на Заседницата

Изменета или приспособена со Актот за пристапување од 2003 год.

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 15, Анексите I и II

Бр. 2002/49

Директива 2002/49/ЕЗ на Европскиот парламент и Советот од 25 јуни, 2002 год. која се однесува на проценка и управување на еколошката бучава

Одредби кои се применуваат: членовите од I до 16, Анексите од I до VI

Г. Социјални аспекти

Бр. 1989/391

Директива 89/391/ЕЕЗ на Советот од 12 јуни, 1989 год. за воведување на мерки за да се поттикне подобрувањето на безбедноста и здравјето на работниците на работа

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 16 и 18-19

Бр. 2003/88

Директива 2003/88/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 4 ноември 2003 год. во врска со одредени аспекти на организацијата на работното време

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 19, од 21 до 24 и од 26 до 29

Бр. 2000/79

Директива 2000/79/ЕЗ на Советот од 27 ноември, 2000 год. која се однесува на Европската спогодба за организација на работното време на подвижните работници во цивилното воздухопловство, која е склучена од страна на Здружението на европски авиопревозници, Сојузот на лицата вработени во областа на транспортот во земјите членки на Европската заедница, Здружението на летечкиот персонал на земјите членки на Европската заедница, Здружението на европските регионални авиопревозници и Меѓународното здружение на авиопревозници.

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 5

Е. Заштита на потрошувачите

Бр. 90/314

Директива 90/314/ЕЕЗ на Советот од 13 јуни, 1990 год. за патувања, одмори и тури организирани од страна на туристички агенции.

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 10

Бр. 92/59

Директива 92/59/ЕЕЗ на Советот од 29 јуни 1992 год. за општата безбедност на производите.

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 19

Бр. 93/13

Директива 93/13/ЕЕЗ на Советот од 5 април, 1993 год. за неправични услови во договорите на потрошувачите

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 10 и Анексот

Во врска со примената на член 10, поимот “Комисијата” се толкува како “сите други Договорни страни од ЕЗВО”.

Бр. 95/46

Директива 95/46/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 24 октомври 1995 год. за заштита на лицата од аспект на обработката на личните податоци и на слободниот проток на тие податоци

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 34

Бр. 2027/97

Регулатива (ЕЗ) бр. 2027/97 на Советот од 9 октомври 1997 год. за одговорност на авиопревозниците во случај на несреќи,

изменета со:

- Регулативата (ЕЗ) бр. 889/2002 на Европскиот парламент и на Советот од 13 мај, 2002 год., за изменување на Регулативата (ЕЗ) бр. 2027/97 на Советот

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 8

Бр.261/2004

Регулатива (ЕЗ) бр. 261/2004 на Европскиот парламент и на Советот од 11 февруари 2004 год. со која се воспоставуваат заеднички правила за компензација и помош на патниците во случај на одбиен влез во воздухопловот, како и на откажување или долго одложување на летовите и за укинување на Регулативата (ЕЕЗ) бр. 295/91.

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 17

Ж. Други законски прописи

Бр. 2299/1989

Регулатива (ЕЕЗ) бр. 2299/1989 на Советот од 24 јули 1989 год. за правила за работа со компјутерски резервациони системи

изменета со:

- Регулативата (ЕЕЗ) бр. 3089/93 на Советот од 29 октомври 1993 год. за изменување на Регулативата (ЕЕЗ) бр. 2299/89
- Регулатива (ЕЗ) бр. 323/1999 на Советот од 8 февруари 1999 год. за изменување на Регулативата (ЕЕЗ) бр. 2299/89

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 22 и Анексот

Бр. 91/670

Директива бр. 91/670/ЕЕЗ на Советот од 16 декември 1991 год. за взаемно прифаќање на дозволите на персоналот за вршење на функции во цивилното воздухопловство

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 8 и Анексот

Бр. 3925/91

Регулатива (ЕЕЗ) бр. 3925/91 на Советот од 19 декември 1991 год. која се однесува на елиминирањето на контролите и формалностите кои важат за кабинскиот и рачниот багаж на лицата кои се наоѓаат на лет во рамките на Заедницата, како и багажот на лицата кои прелетуваат преку море во рамките на Заедницата

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 5

Бр. 437/2003

Регулатива (ЕЗ) бр. 437/2003 на Европскиот парламент и на Советот од 27 февруари, 2003 год. за статистички податоци за превозот на патници, товар и пошта по воздушен пат

изменета со:

- Регулативата (ЕЗ) бр. 1358/2003 на Комисијата од 31 јули, 2003 год. за спроведување на Регулативата (ЕЗ) бр. 437/2003 на Европскиот парламент и Советот

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 11, Анексите I и II

Бр. 1358/2003

Регулатива (ЕЗ) бр. 1358/2003 на Комисијата од 31 јули 2003 год. за спроведување на Регулативата (ЕЗ) бр. 437/2003 на Европскиот парламент и Советот за статистички податоци за превозот на патници, товар и пошта по воздушен пат и за изменување на нејзините Анекси I и II

Одредби кои се применуваат: членовите од 1 до 4, Анексите од I до III

Бр. 2003/96

Директива 2003/96/ЕЗ на Советот од 27 октомври, 2003 год. со која се преуредува рамката на Засдницата за оданочување на енергетски производи и струја

Одредби кои се применуваат: член 14(1) (б) и (2)

АНЕКС II

Хоризонтални прилагодувања и одредени процедурални правила

Одредбите од актите наведени во Анекс I се применуваат согласно Спогодбата и точките од 1 до 4 на овој Анекс, освен ако не е поинаку предвидено со Анекс I. Конкретните прилагодувања кои се потребни за поединечните акти се наведени во Анекс I.

Оваа Спогодба се применува во согласност со процедуралните правила наведени во точките 5 и 6 на овој Анекс.

1. ВОВЕДНИ ДЕЛОВИ НА АКТИТЕ

Преамбулите на наведените акти не се прилагодени за потребите на оваа Спогодба. Тие се значајни онолку колку што е потребно за правилно толкување и применување на одредбите содржани во тие акти, во рамките на оваа Спогодба.

2. СПЕЦИФИЧНА ТЕРМИНОЛОГИЈА НА АКТИТЕ

Следните поими кои се употребени во актите наведени во Анекс I значат:

(а) поимот “Заедница” се толкува како “Европска заедничка воздухопловна област”;

(б) поимите “право на Заедницата”, “законски прописи на Заедницата”, “инструменти на Заедницата” и “Договор за ЕЗ” се толкуваат како “Спогодба за ЕЗВО”;

(в) поимот “аеродром на Заедницата” се толкува како “аеродром кој се наоѓа во Европската заедничка воздухопловна област”;

(г) поимот “Службен весник на Европските заедници”, односно “Службен весник на Европската унија” се толкува како “Службен весник на Договорните страни”

(д) поимот “авиопревозник од Заедницата” се толкува како “авиопревозник од ЕЗВО”;

3. УПАТУВАЊЕ НА ЗЕМЈИТЕ ЧЛЕНКИ

Без повреда на точка 4 од овој Анекс, секогаш кога актите наведени во Анекс I упатуваат на „земја, -и членка, -и”, се подразбира дека освен земјите членки на ЕЗ, тие ги опфаќаат и партнерите од ЕЗВО.

4. ОДРЕДБИ ЗА КОМИТЕТИТЕ НА ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА И КОНСУЛТАЦИЈА НА СТРАНИТЕ ПРЕД-ПРИСТАПНИЧКИ

Европската комисија се консултира со стручните лица од страните пред-пристапнички и им дава можност да дадат свои препораки секогаш кога со актите наведени во Анекс I се предвидени консултации од страна на Европската комисија на Комитетите на Европската заедница како и можноста тие да ги доставуваат своите препораки или мислења.

Секоја консултација се состои од еден состанок чијшто претседавач е Европската комисија и кој се одржува во рамките на Заедничкиот комитет, на покана на Европската комисија, пред да се извршат консултации со односниот Комитет на Европската заедница. Европската комисија на секоја страна пред-пристапничка ѝ ги обезбедува сите потребни информации најмалку две недели пред состанокот, освен ако специфичните околности не налагаат тоа да се стори подоцна.

Страните пред-пристапнички се повикуваат да ги достават нивните ставови до Европската комисија. Европската комисија им посветува должно внимание на препораките доставени од страна на страните пред-пристапнички.

Горенаведените одредби не важат за примената на правилата за конкуренција наведени во оваа Спогодба, кои се регулираат со посебни процедури за консултација, наведени во Анекс III.

5. СОРАБОТКА И РАЗМЕНА НА ИНФОРМАЦИИ

За да се поедностави извршувањето на односните овластувања на надлежните органи на Договорните страни, тие органи, на барање, меѓусебно ги разменуваат сите потребни информации за правилното функционирање на оваа Спогодба.

6. УПАТУВАЊЕ НА ЈАЗИЦИТЕ

Договорните страни имаат право, при процедурите утврдени со опфатот на оваа Спогодба и без повреда на Анекс IV, да користат кој било службен јазик на институциите на Европската унија или на друга Договорна страна. Меѓутоа, Договорните страни знаат дека користењето на англискиот јазик ги поедноставува тие процедури. Доколку во официјален документ се користи јазик кој не е службен јазик на институциите на Европската унија, истовремено ќе биде доставен и превод на службениот јазик на институциите на Европската унија, земајќи ја во предвид одредбата од претходната реченица. Доколку Договорната страна на Спогодбата планира да употреби јазик кој не е службен јазик на институциите на Европската унија во усна процедура, Договорната страна обезбедува симултано толкување на англиски јазик.

АНЕКС III

Правила за конкуренција и субвенција,
од член 14 од главната Спогодба

Член 1

Државни монополи

Страната пред-пристапничка постепено ги прилагодува сите државни монополи од комерцијален карактер, за да осигура дека до крајот на вториот период наведен во Протоколот на оваа Спогодба, кој ги содржи преодните мерки за страната пред-пристапничка за која станува збор, нема да постои никаква дискриминација во однос на условите под кои се набавуваат и продаваат добрата помеѓу државјаните на Договорните страни. Заедничкиот комитет се известува за мерките кои се усвојуваат за остварување на оваа цел.

Член 2

Приближување на законските прописи за субвенција и конкуренција

1. Договорните страни ја признаваат важноста на приближувањето на постоечките законски прописи за субвенција и конкуренција на страните пред-пристапнички, кои оние на Европската заедница. Страните пред-пристапнички настојуваат да осигураат дека нивните постоечки и идни закони за субвенција и конкуренција постепено се усогласуваат со *acquis* на Европската заедница.
2. Ова приближување започнува на датумот на влегување во сила на оваа Спогодба и постепено се проширува кон сите елементи на одредбите за субвенции и конкуренција на Европската заедница од овој Анекс до крајот на вториот период наведен во Протоколот на оваа Спогодба, кој ги содржи преодните мерки за страната пред-пристапничка за која станува збор. Страната пред-пристапничка исто така, во согласност со Европската комисија, ги определува начините за следење на спроведувањето на приближувањето на законските прописи и мерките за спроведување на законот кои треба да се преземат.

Член 3

Правила за конкуренција и други економски одредби

1. Долунаведените практики не се во согласност со правилното функционирање на оваа спогодба, бидејќи можат да влијаат на трговијата помеѓу две или повеќе Договорни страни:
  - (i) сите спогодби помеѓу претпријатијата, одлуките од страна на здруженијата на претпријатијата и заедничките практики помеѓу претпријатијата чија цел или резултат е спречување, ограничување или лажно прикажување на конкуренцијата;
  - (ii) злоупотребување од страна на едно или повеќе претпријатија на доминантната позиција на целата територија на Договорните страни, или пак на значаен дел од неа;
  - (iii) секоја субвенција со која лажно се претставува или од која постои опасност дека лажно ќе ја претстави конкуренцијата, поради тоа што е наклонета кон одредени претпријатија или одредени производи.
2. Сите практики кои се спротивни на овој член се проценуваат врз основа на критериумите кои произлегуваат од примената на правилата за конкуренција кои се применуваат во Европската заедница, а конкретно од членовите 81, 82, 86 и 87 од Договорот за ЕЗ и инструментите за толкување кои се усвоени од страна на институциите на Европската заедницата.
3. Секоја страна пред-пристапничка осигурува дека овластувањата кои се потребни за целосно да се применат став 1 (i) и (ii), во врска со приватни и јавни претпријатија и претпријатија на кои им се дадени посебни права, му се доверуваат на јавно тело кое е независно во однос на неговата работа.
4. Секоја страна пред-пристапничка назначува или основа надлежен орган кој работи независно, на кој му се доверуваат потребните овластувања за целосна примена на став 1 (iii). Овој надлежен орган, меѓу другото, има овластувања да ги одобри програмите за субвенционирање и поединечната помош, согласно став 2, а исто така има и овластувања да наложи враќање на субвенцијата која била дадена незаконски.

5. Секоја Договорна страна обезбедува транспарентност во врска со субвенцијата, меѓу другото, така што на другите Договорни страни им доставува редовен годишен извештај или слично, во согласност со методологијата и презентацијата на испитувањето на Европската заедница во врска со субвенцијата. На барање на едната Договорна страна, друга Договорна страна обезбедува информации за одредени поединечни случаи во врска со јавната помош.
6. Секоја страна пред-пристапничка воспоставува сеопфатен попис на програми за субвенционирање кои се создадени пред основањето на надлежниот орган наведен во став 4 и ги усогласуваат тие програми за субвенционирање со критериумите наведени во став 2.
7. (а) За да се применат одредбите од став 1 (iii), Договорните страни признаваат дека во текот на периодите наведени во Протоколот на оваа Спогодба, кој ги содржи преодните мерки за страната пред-пристапничка, секоја јавна помош која се дава од страна на оваа страна пред-пристапничка, се проценува така што се зема во предвид фактот што таа страна пред-пристапничка за која станува збор треба да се смета за област која е иста како оние области во Европската заедницата кои се опишани во член 87 (3) (а) од Договорот за основање на Европската заедница.

(б) До крајот на првиот период наведен во Протоколот на оваа Спогодба, кој ги содржи преодните мерки за страната пред-пристапничка, оваа страна ги доставува до Европската комисија своите податоци за БНП по глава, усогласен на ниво NUTS II. Надлежниот орган споменат во став 4 и Европската комисија тогаш заеднички ја проценуваат подобноста на регионите на страната пред-пристапничка за која станува збор, како и максималните износи на субвенцијата во врска со тоа, за да изготват регионален план за субвенции врз основа на односите упатства на Европската заедницата.
8. Ако една од Договорните страни смета дека одредена практика не е во согласност со одредбите од став 1, таа може да преземе соодветни мерки, откако ќе се консултира со Заедничкиот комитет или во рок од триесет работни дена по упатувањето на такви консултации.
9. Договорните страни разменуваат информации, земајќи ги предвид ограничувањата кои се наметнати со условите за професионална и деловна доверливост.

АНЕКС IV

Проследувања до Судот на правдата на Европските заедници

1. Општи принципи во врска со член 16 на Спогодбата

1. Процедурите за проследувањата за прелиминарни пресуди во рамките на Европската заедница, кои се утврдени од страна на Судот на правдата на Европските заедници, во понатамошниот текст наречен “Суд на правда” се применуваат, доколку одговара. За прелиминарната пресуда, судот или трибуналот на Договорната страна го применува толкувањето кое е одредено од страна на Судот на правдата.
2. Договорните страни, во рамките на опфатот на оваа Спогодба, имаат исти права како земјите членки на ЕЗ, да достават забелешки до Судот на правдата.

2. Обем и начини на процедурата
утврдена со член 16 (2) од Спогодбата

1. Тогаш кога, согласно втората реченица од член 16 (2), Договорната страна усвојува одлука за обемот и начините на проследувањата до Судот на правдата, во таа одлука е наведено дека:
  - (а) кој било суд или трибунал на Договорната страна, против чии одлуки не постои правен лек согласно домашното право, бара од Судот на правдата да донесе прелиминарна пресуда за прашањето поставено во случај кој е во тек пред него и кој се однесува на валидноста или толкувањето на акт наведен во член 16(2), доколку тој суд или трибунал смета дека е потребно да се донесе одлука за прашањето, за да се овозможи тој да донесе пресуда, или
  - (б) кој било суд или трибунал на таа Договорна страна може да бара од Судот на правдата да донесе прелиминарна пресуда за прашањето поставено пред него и кое се однесува на валидноста или толкувањето на актот наведен во член 16(2), доколку тој суд или трибунал смета дека одлуката за прашањето е потребна, за да се овозможи тој да донесе пресуда.

2. Начините на примена на член 16(2) се засноваат на принципите кои се содржат во законските одредби со кои се регулира функционирањето на Судот на правдата, вклучувајќи ги и односните одредби од Договорот за ЕЗ, Статутот и Правилникот за работа на Судот на правдата, како и неговото обичајно право. Во случај тој да донесе одлука за начините на примена на оваа одредба, Договорната страна исто така го зема во предвид практичното упатство објавено од страна на Судот на правдата во Информацијата за референците за прелиминарни пресуди од страна на националните судови.

3. Проследувања согласно член 20 (3) од Спогодбата

Судот на правдата постапува по споровите кои се поднесуваат до него согласно член 20 (3), на истиот начин како и по оние кои се поднесуваат до Судот согласно член 239 од Договорот за ЕЗ.

4. Проследувања до Судот на правдата и јазици

Договорните страни имаат право да користат кој било службен јазик на институциите на Европската унија или на друга Договорна страна при постапките пред Судот на правдата, кои се утврдени со опфатот на Спогодбата. Доколку јазикот кој не е службен јазик на институциите на Европската унија се користи во официјален документ, истовремено се доставува превод на француски јазик. Доколку Договорната страна планира да го користи јазикот кој не е службен јазик на институциите на Европската унија во усна постапка, Договорната страна обезбедува симултан превод на француски јазик.

АНЕКС V

ПРОТОКОЛ I

ПРЕОДНИ ДОГОВОРИ ПОМЕЃУ
ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА И
ЗЕМЈИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕЗ, ОД ЕДНА СТРАНА
И РЕПУБЛИКА АЛБАНИЈА, ОД ДРУГА СТРАНА

Член 1

Преодни периоди

- (1) Првиот преоден период трае од влегувањето во сила на оваа Спогодба сè додека Република Албанија, во понатамошниот текст наречена “Албанија”, не ги исполни сите услови кои се наведени во член 2 (1) од овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на Европската заедница.
- (2) Вториот преоден период трае од завршувањето на првиот преоден период сè додека Албанија не ги исполни сите услови наведени во член 2 (2) од овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на Европската заедница.

Член 2

Услови во врска со преодот

- (1) До крајот на првиот преоден период Албанија
- (i) е полноправен член на Здружените воздухопловни власти и настојува да ги спроведе сите законски прописи во врска со воздухопловната безбедност, кои се наведени во Анекс I;
  - (ii) го применува Документот 30 на Европската конференција за цивилно воздухопловство и настојува да ги спроведе сите законски прописи во врска со воздухопловното обезбедување, кои се наведени во Анекс I;

(iii) ја применува Регулативата (ЕЕЗ) бр.3925/91 (за отстранување на контролата за кабинскиот и рачниот багаж), Регулативата (ЕЕЗ) бр.2409/92 (за возарини и надоместоци за воздушен сообраќај), Директивата 94/56/ЕЗ (за истрага на несреќи), Регулативата (ЕЗ) бр.2027/97 (за одговорност на авиопревозниците во случај на несреќи), Директивата 2003/42/ЕЗ (за известување за настани), Регулативата(ЕЗ) бр.261/2004 (за одбиен влез во воздухоплов), Директивата 2000/79/ЕЗ (за работното време во цивилното воздухопловство) и Директивата 2003/88/ЕЗ (за работното време), кои се наведени во Анекс I;

(iv) го има одделено давателот на услуги за воздушен сообраќај од националното регулаторно тело, има основано национално тело за надзор на услугите за воздушен сообраќај, ја има започнато реорганизацијата на својот воздушен простор во функционален блок или блокови и применува флексибилна употреба на воздушниот простор;

(v) ја има ратификувано Конвенцијата за изедначување на одредени правила за меѓународниот превоз по воздушен пат (Монтреалската конвенција);

(vi) има остварено доволен напредок во спроведувањето на правилата за субвенции и конкуренција содржани во спогодбата наведена во член 14 (1) на Главната Спогодба или во Анекс III, во зависност од тоа која од нив се применува.

(2) До крајот на вториот преоден период, Албанија ја применува оваа Спогодба вклучувајќи ги и сите законски прописи наведени во Анекс I.

Член 3

Преодни договори

(1) По исклучок на член 1 (1) од Главната Спогодба,

(a) Во текот на првиот преоден период:

(i) На авиопревозниците од Заедницата, како и на авиопревозниците кои се овластени од страна на Албанија им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу кое било место во Албанија и кое било место во земјата членка на ЕЗ;

(ii) Авиопревозниците од Заедницата нема да бидат во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на Албанија или нејзини државјани и авиопревозниците кои се овластени од страна на Албанија нема да бидат во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани.

(6) Во текот на вториот преоден период:

(i) На авиопревозниците од Заедницата и на авиопревозниците кои се овластени од страна на Албанија им се дозволува да ги користат сообраќајните права пропишани со став (1) (a) (i);

(ii) На авиопревозниците од Заедницата им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во Албанија и други страни пред-пристапнички и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во земја членка на ЕЗ;

(iii) На авиопревозниците кои се овластени од страна на Албанија им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во различни земји членки на ЕЗ и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во Албанија.

(2) Во смисол на овој член под “авиопревозник на Заедницата” се подразбира авиопревозник кој е овластен од страна на земјата членка на ЕЗ, Норвешка или Исланд.

(3) Членовите 7 и 8 од Главната Спогодба нема да се применуваат до завршувањето на вториот преоден период, без повреда на обврската на Албанија и на Заедницата да издадат дозволи за работа во согласност со актите наведени во Анекс I, на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани и на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на Албанија или нејзините државјани од крајот на првиот преоден период.

Член 4

Воздухопловна безбедност

- (1) На почетокот од првиот преоден период Албанија е вклучена како набљудувач во работата на Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (2) На крајот од вториот преоден период Заедничкиот комитет основан во согласност со член 18 од Главната Спогодба ги утврдува точниот статус и условите за учество на Албанија во Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (3) До крајот на вториот преоден период, доколку се откријат недостатоци во безбедноста, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична безбедносна проценка на дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Албанија да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне сепакво непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

Член 5

Воздухопловно обезбедување

- (1) На почетокот на вториот преоден период, доверливиот дел од законските прописи кои се однесуваат на обезбедувањето, наведени во Анекс I, му се ставаат на располагање на соодветниот надлежен орган на Албанија.
- (2) До крајот на вториот преоден период, доколку се утврдат недостатоци во обезбедувањето, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична проверка на обезбедувањето за дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Албанија да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне сепакво непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

ПРОТОКОЛ II

ПРЕОДНИ ДОГОВОРИ ПОМЕЃУ
ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА
И ЗЕМЈИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕЗ, ОД ЕДНА СТРАНА
И БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА, ОД ДРУГА СТРАНА

Член 1

Преодни периоди

- (1) Првиот преоден период трае од влегувањето во сила на оваа Спогодба сè додека Босна и Херцеговина не ги исполни сите услови кои се наведени во член 2 (1) на овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на Европската заедница.
- (2) Вториот преоден период трае од завршувањето на првиот преоден период сè додека Босна и Херцеговина не ги исполни сите услови наведени во член 2 (2) на овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на Европската заедница.

Член 2

Услови во врска со преодот

- (1) До крајот на првиот преоден период Босна и Херцеговина
  - (i) е полноправен член на Здружените воздухопловни власти и настојува да ги спроведе сите законски прописи во врска со воздухопловната безбедност, кои се наведени во Анекс I;
  - (ii) го применува Документот 30 на Европската конференција за цивилно воздухопловство и настојува да ги спроведе сите законски прописи во врска со воздухопловното обезбедување, кои се наведени во Анекс I;

(iii) ја применува Регулативата (ЕЕЗ) бр.3925/91 (за отстранување на контролата за кабинскиот и рачниот багаж), Регулативата (ЕЕЗ) бр. 2409/92 (за возарини и надоместоци за воздушен сообраќај), Директивата 94/56/ЕЗ (за истрага на несреќи), Директивата 96/67/ЕЗ (за опслужување на земја), Регулативата (ЕЗ) бр.2027/97 (за одговорност на авиопревозниците во случај на несреќи), Директивата 2003/42/ЕЗ (за известување за настани), Регулативата (ЕЗ) бр.261/2004 (за одбиен влез во воздухоплов), Директивата 2000/79/ЕЗ (за работното време во цивилното воздухопловство) и Директивата 2003/88/ЕЗ (за работното време), кои се наведени во Анекс I;

(iv) ја има ратификувано Конвенцијата за изедначување на одредени правила за меѓународниот превоз по воздушен пат (Монтреалската конвенција);

(v) има остварено доволен напредок во спроведувањето на правилата за субвенции и конкуренција содржани во спогодбата наведена во член 14 (1) на Главната Спогодба или во Анекс III на оваа Спогодба, во зависност од тоа која од нив се применува.

(2) До крајот на вториот преоден период, Босна и Херцеговина

(i) го има одделено давателот на услуги за воздушен сообраќај од националното регулаторно тело, има основано национално тело за надзор на услугите за воздушен сообраќај, ја има започнато реорганизацијата на својот воздушен простор во функционален блок или блокови и применува флексибилна употреба на воздушниот простор;

(ii) ја применува оваа Спогодба вклучувајќи ги сите законски прописи наведени во Анекс I.

Член 3

Преодни договори

(1) По исклучок на член 1 (1) од Главната Спогодба,

(a) Во текот на првиот преоден период:

(i) На авиопревозниците од Заедницата, како и на авиопревозниците кои се овластени од страна на Босна и Херцеговина им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу кое било место во Босна и Херцеговина и кое било место во земјата членка на ЕЗ;

- (ii) Авиопревозниците од Заедницата нема да бидат во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на Босна и Херцеговина или нејзини државјани и авиопревозниците кои се овластени од страна на Босна и Херцеговина нема да бидат во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани.

(б) Во текот на вториот преоден период:

- (i) На авиопревозниците од Заедницата и на авиопревозниците кои се овластени од страна на Босна и Херцеговина им се дозволува да ги користат сообраќајните права пропишани со став (1) (а) (i);
  - (ii) На авиопревозниците од Заедницата им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во Босна и Херцеговина и други страни пред-пристапнички и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во земја членка на ЕЗ;
  - (iii) На авиопревозниците кои се овластени од страна на Босна и Херцеговина им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во различни земји членки на ЕЗ и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во Босна и Херцеговина.
- (2) Во смисол на овој член под “авиопревозник на Заедницата” се подразбира авиопревозник кој е овластен од страна на земјата членка на ЕЗ, Норвешка или Исланд.
- (3) Членовите 7 и 8 од Главната Спогодба нема да се применуваат до завршувањето на вториот преоден период, без повреда на обврската на Босна и Херцеговина и на Заедницата да издадат дозволи за работа во согласност со актите наведени во Анекс I, на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани и на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на Босна и Херцеговина или нејзините државјани од крајот на првиот преоден период.

Член 4

Воздухопловна безбедност

- (1) На почетокот од првиот преоден период Босна и Херцеговина е вклучена како набљудувач во работата на Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (2) На крајот од вториот преоден период Заедничкиот комитет основан во согласност со член 18 од Главната Спогодба ги утврдува точниот статус и условите за учество на Босна и Херцеговина во Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (3) До крајот на вториот преоден период, доколку се откријат недостатоци во безбедноста, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична безбедносна проценка на дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Босна и Херцеговина да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

Член 5

Воздухопловно обезбедување

- (1) На почетокот на вториот преоден период, доверливиот дел од законските прописи кои се однесуваат на обезбедувањето, наведени во Анекс I, му се ставаат на располагање на соодветниот надлежен орган на Босна и Херцеговина.
- (2) До крајот на вториот преоден период, доколку се утврдат недостатоци во обезбедувањето, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична проверка на обезбедувањето за дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Босна и Херцеговина да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

ПРОТОКОЛ III

ПРЕОДНИ ДОГОВОРИ ПОМЕЃУ
ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА
И ЗЕМЈИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕЗ, ОД ЕДНА СТРАНА
И РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА, ОД ДРУГА СТРАНА

Член 1

Преоден период

- (1) Преодниот период трае од влегувањето во сила на оваа Спогодба сè додека Република Бугарија, во понатамошниот текст наречена “Бугарија”, не ги исполни сите услови кои се наведени во член 2 од овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на Европската заедница, а не подоцна од пристапувањето на Бугарија кон Европската унија.
- (2) При споменувањето на “вториот преоден период” во оваа Спогодба или во нејзините Анекси во случајот на Бугарија се подразбира преодниот период од став 1.

Член 2

Услови во врска со преодот

До крајот на преодниот период Бугарија ја применува оваа Спогодба, вклучувајќи ги сите законски прописи наведени во Анекс I, како што е предвидено со член 3 од Главната Спогодба.

Член 3

Преодни договори

- (1) По исклучок на член 1 (1) од Главната Спогодба,

во текот на преодниот период:

- (i) На авиопревозниците од Заедницата и на авиопревозниците кои се овластени од страна на Бугарија им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу кое било место во Бугарија и кое било место во земја членка на ЕЗ;

- (ii) На авиопревозниците од Заедницата им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во Бугарија и други страни пред-пристапнички и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во земја членка на ЕЗ;
- (iii) На авиопревозниците кои се овластени од страна на Бугарија им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во различни земји членки на ЕЗ и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во Бугарија.
- (2) Во смисол на овој член под “авиопревозник на Заедницата” се подразбира авиопревозник кој е овластен од страна на земјата членка на ЕЗ, Норвешка или Исланд.
- (3) Членовите 7 и 8 од Главната Спогодба нема да се применуваат до завршувањето на преодниот период, без повреда на обврската на Бугарија и на Заедницата да издадат дозволи за работа во согласност со актите наведени во Анекс I, на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани и на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на Бугарија или нејзините државјани од почетокот на преодниот период.

Член 4

Воздухопловна безбедност

- (1) На крајот на преодниот период Заедничкиот комитет основан во согласност со член 18 од Главната Спогодба ги утврдува точниот статус и условите за учество на Бугарија во Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (2) До крајот на преодниот период, доколку се откријат недостатоци во безбедноста, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична безбедносна проценка на дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Бугарија да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

Член 5

Воздухопловно обезбедување

До крајот на преодниот период, доколку се утврдат недостатоци во обезбедувањето, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична проверка на обезбедувањето за дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Бугарија да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне сèкако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

ПРОТОКОЛ IV

ПРЕОДНИ ДОГОВОРИ ПОМЕЃУ

ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА И

ЗЕМЈИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕЗ, ОД ЕДНА СТРАНА

И РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА, ОД ДРУГА СТРАНА

Член 1

Преодни периоди

- (1) Првиот преоден период трае од влегувањето во сила на оваа Спогодба сè додека Република Хрватска, во понатамошниот текст наречена “Хрватска”, не ги исполни сите услови кои се наведени во член 2 (1) од овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на Европската заедница.
- (2) Вториот преоден период трае од завршувањето на првиот преоден период сè додека Хрватска не ги исполни сите услови наведени во член 2 (2) од овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на Европската заедница.

Член 2

Услови во врска со преодот

(1) До крајот на првиот преоден период Хрватска

- (i) е полноправен член на Здружените воздухопловни власти и настојува да ги спроведе сите законски прописи во врска со воздухопловната безбедност, кои се наведени во Анекс I;
- (ii) го применува Документот 30 на Европската конференција за цивилно воздухопловство и настојува да ги спроведе сите законски прописи во врска со воздухопловното обезбедување, кои се наведени во Анекс I;
- (iii) ја применува Регулативата (ЕЕЗ) бр.3925/91 (за отстранување на контролата за кабинскиот и рачниот багаж), Регулативата (ЕЕЗ) бр.2409/92 (за возарини и надоместоци за воздушен сообраќај), Директивата 94/56/ЕЗ (за истрага на несреќи), Директивата 96/67/ЕЗ (за опслужување на земја), Регулативата (ЕЗ) бр.2027/97 (за одговорност на авиопревозниците во случај на несреќи), Директивата 2003/42/ЕЗ (за известување за настани), Регулативата (ЕЗ) бр.261/2004 (за одбиен влез во воздухоплов), Директивата 2000/79/ЕЗ (за работното време во цивилното воздухопловство) и Директивата 2003/88/ЕЗ (за работното време), кои се наведени во Анекс I;
- (iv) го има одделено давателот на услуги за воздушен сообраќај од националното регулаторно тело, има основано национално тело за надзор на услугите за воздушен сообраќај, ја има започната реорганизацијата на својот воздушен простор во функционален блок или блокови и применува флексибилна употреба на воздушниот простор;
- (v) ја има ратификувано Конвенцијата за изедначување на одредени правила за меѓународниот превоз по воздушен пат (Монтреалската конвенција);
- (vi) има остварено доволен напредок во спроведувањето на правилата за субвенции и конкуренција содржани во спогодбата наведена во член 14 (1) на Главната Спогодба или во Анекс III на оваа Спогодба, во зависност од тоа која од нив се применува.

(2) До крајот на вториот преоден период, Хрватска ја применува оваа Спогодба вклучувајќи ги и сите законски прописи наведени во Анекс I.

Член 3

Преодни договори

(1) По исклучок на член 1 (1) од Главната Спогодба,

(а) Во текот на првиот и вториот преоден период на авиопревозниците од Заедницата, како и на авиопревозниците кои се овластени од страна на Хрватска им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу кое било место во Хрватска и кое било место во земјата членка на ЕЗ.

(б) Во текот на вториот преоден период:

(i) На авиопревозниците од Заедницата и на авиопревозниците кои се овластени од страна на Хрватска им се дозволува да ги користат сообраќајните права предвидени со став (1) (а);

(ii) На авиопревозниците од Заедницата им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во Хрватска и други страни пред-пристапнички и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во земја членка на ЕЗ;

(iii) На авиопревозниците кои се овластени од страна на Хрватска им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во различни земји членки на ЕЗ и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во Хрватска.

(в) До крајот на вториот преоден период авиопревозниците од Заедницата нема да бидат во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на Хрватска или нејзини државјани и авиопревозниците кои се овластени од страна на Хрватска нема да бидат во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани.

(2) Во смисол на овој член под “авиопревозник на Заедницата” се подразбира авиопревозник кој е овластен од страна на земјата членка на ЕЗ, Норвешка или Исланд.

- (3) Членовите 7 и 8 од Главната Спогодба нема да се применуваат до завршувањето на вториот преоден период, без повреда на обврската на Хрватска и на Заедницата да издадат дозволи за работа во согласност со актите наведени во Анекс I, на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани и на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на Хрватска или нејзините државјани од крајот на првиот преоден период.

Член 4

Воздухопловна безбедност

- (1) На почетокот на првиот преоден период Хрватска е вклучена како набљудувач во работата на Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (2) На крајот на вториот преоден период Заедничкиот комитет основан во согласност со член 18 од Главната Спогодба ги утврдува точниот статус и условите за учество на Хрватска во Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (3) До крајот на вториот преоден период, доколку се откријат недостатоци во безбедноста, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична безбедносна проценка на дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Хрватска да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

Член 5

Воздухопловно обезбедување

- (1) На почетокот на вториот преоден период, доверливиот дел од законските прописи кои се однесуваат на обезбедувањето, наведени во Анекс I, му се ставаат на располагање на соодветниот надлежен орган на Хрватска.
- (2) До крајот на вториот преоден период, доколку се утврдат недостатоци во обезбедувањето, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична проверка на обезбедувањето за дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Хрватска да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

ПРОТОКОЛ V

ПРЕОДНИ ДОГОВОРИ ПОМЕЃУ
ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА И
ЗЕМЈИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕЗ, ОД ЕДНА СТРАНА И
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ОД ДРУГА СТРАНА

Член 1

Преодни периоди

- (1) Првиот преоден период трае од влегувањето во сила на оваа Спогодба сè додека Република Македонија не ги исполни сите услови кои се наведени во член 2 (1) од овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на Европската заедница.
- (2) Вториот преоден период трае од завршувањето на првиот преоден период сè додека Република Македонија не ги исполни сите услови наведени во член 2 (2) од овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на Европската заедница.

Член 2

Услови во врска со преодот

- (1) До крајот на првиот преоден период Република Македонија
- (i) е полноправен член на Здружените воздухопловни власти и настојува да ги спроведе сите законски прописи во врска со воздухопловната безбедност, кои се наведени во Анекс I ;
  - (ii) го применува Документот 30 на Европската конференција за цивилно воздухопловство и настојува да ги спроведе сите законски прописи во врска со воздухопловното обезбедување, кои се наведени во Анекс I ;
  - (iii) ја применува Регулативата (ЕЕЗ) бр.3925/91 (за отстранување на контролата за кабинскиот и рачниот багаж), Регулативата (ЕЕЗ) бр. 2409/92 (за возарини и надоместоци за воздушен сообраќај), Директивата 94/56/ЕЗ (за истрага на несреќи), Директивата 96/67/ЕЗ (за опслужување на земја), Директивата 2003/42/ЕЗ (за известување за настани), Директивата 2000/79/ЕЗ (за работното време во цивилното воздухопловство) и Директивата 2003/88/ЕЗ (за работното време), кои се наведени во Анекс I ;

- (iv) го има одделено давателот на услуги за воздушен сообраќај од националното регулаторно тело, има основано национално тело за надзор на услугите за воздушен сообраќај, ја има започната реорганизацијата на својот воздушен простор во функционален блок или блокови и применува флексибилна употреба на воздушниот простор;
  - (v) ја има ратификувано Конвенцијата за изедначување на одредени правила за меѓународниот превоз по воздушен пат (Монтреалската конвенција);
  - (vi) има остварено доволен напредок во спроведувањето на правилата за субвенции и конкуренција содржани во спогодбата наведена во член 14 (1) на Главната Спогодба или во Анекс III на оваа Спогодба, во зависност од тоа која од нив се применува.
- (2) До крајот на вториот преоден период, Република Македонија ја применува оваа Спогодба вклучувајќи ги и сите законски прописи наведени во Анекс I.

Член 3

Преодни договори

- (1) По исклучок на член 1 (1) од Главната Спогодба,
- (a) Во текот на првиот преоден период:
- (i) На авиопревозниците од Заедницата, како и на авиопревозниците кои се овластени од страна на Република Македонија им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу кое било место во Република Македонија и кое било место во земјата членка на ЕЗ;
  - (ii) Авиопревозниците од Заедницата нема да бидат во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на Република Македонија или нејзини државјани и авиопревозниците кои се овластени од страна на Република Македонија нема да бидат во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани.

(б) Во текот на вториот преоден период:

- (i) На авиопревозниците од Заедницата и на авиопревозниците кои се овластени од страна на Република Македонија им се дозволува да ги користат сообраќајните права пропишани со став (1) (а) (i);
  - (ii) На авиопревозниците од Заедницата им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во Република Македонија и други страни пред-пристапнички и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во земја членка на ЕЗ;
  - (iii) На авиопревозниците кои се овластени од страна на Република Македонија им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во различни земји членки на ЕЗ и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во Република Македонија.
- (2) Во смисол на овој член под “авиопревозник на Заедницата” се подразбира авиопревозник кој е овластен од страна на земјата членка на ЕЗ, Норвешка или Исланд.
- (3) Членовите 7 и 8 од Главната Спогодба нема да се применуваат до завршувањето на вториот преоден период, без повреда на обврската на Република Македонија и на Заедницата да издадат дозволи за работа во согласност со актите наведени во Анекс I, на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани и на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на Република Македонија или нејзините државјани од крајот на првиот преоден период.

Член 4

Примена на одредени законски прописи
од страна на Република Македонија

По исклучок на член 2 од овој Протокол, по влегувањето во сила на оваа Спогодба, Република Македонија

- (i) ја применува во практика Конвенцијата за изедначување на одредени правила за меѓународен превоз по воздушен пат (Монтреалска конвенција);

- (ii) спроведува авиопревозниците овластени од Република Македонија во практика да се придржуваат кон Регулативата (ЕЗ) бр.261/2004;
- (iii)го има раскинато или усогласено со правото на Заедницата Договорот помеѓу Владата на Република Македонија и Македонски Авиотранспорт (МАТ).

Член 5

Воздухопловна безбедност

- (1) На почетокот од првиот преоден период Република Македонија е вклучена како набљудувач во работата на Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (2) На крајот од вториот преоден период Заедничкиот комитет основан во согласност со член 18 од Главната Спогодба ги утврдува точниот статус и услови за учество на Република Македонија во Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (3) До крајот на вториот преоден период, доколку се откријат недостатоци во безбедноста, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична безбедносна проценка на дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Република Македонија да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

Член 6

Воздухопловно обезбедување

- (1) На почетокот на вториот преоден период, доверливиот дел од законските прописи кои се однесуваат на обезбедувањето, наведени во Анекс I, му се ставаат на располагање на соодветниот надлежен орган на Република Македонија.
- (2) До крајот на вториот преоден период, доколку се утврдат недостатоци во обезбедувањето, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична проверка на обезбедувањето за дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Република Македонија да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

ПРОТОКОЛ VI

ПРЕОДНИ ДОГОВОРИ ПОМЕЃУ
ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА И
ЗЕМЈИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕЗ, ОД ЕДНА СТРАНА
И РЕПУБЛИКА СРБИЈА, ОД ДРУГА СТРАНА

Член 1

Преодни периоди

- (1) Првиот преоден период трае од влегувањето во сила на оваа Спогодба сè додека Република Србија не ги исполни сите услови кои се наведени во член 2 (1) од овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на соодветниот надлежен орган на Европската заедница.
- (2) Вториот преоден период трае од завршувањето на првиот преоден период сè додека Република Србија не ги исполни сите услови наведени во член 2 (2) од овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на соодветниот надлежен орган на Европската заедница.

Член 2

Услови во врска со преодот

- (1) До крајот на првиот преоден период Република Србија
  - (i) е полноправен член на Здружените воздухопловни власти и настојува да ги спроведе сите законски прописи во врска со воздухопловната безбедност, кои се наведени во Анекс I;
  - (ii) го применува Документот 30 на Европската конференција за цивилно воздухопловство и настојува да ги спроведе сите законски прописи во врска со воздухопловното обезбедување, кои се наведени во Анекс I;

- (iii) ја применува Регулативата (ЕЕЗ) бр.3925/91 (за отстранување на контролата за кабинскиот и рачниот багаж), Регулативата (ЕЕЗ) бр. 2409/92 (за возарини и надоместоци за воздушен сообраќај), Директивата 94/56/ЕЗ (за истрага на несреќи), Директивата 96/67/ЕЗ (за опслужување на земја), Регулативата (ЕЗ) бр.2027/97 (за одговорност на авиопревозниците во случај на несреќи), Директивата 2003/42/ЕЗ (за известување за настани), Регулативата (ЕЗ) бр.261/2004 (за одбиен влез во воздухоплов), Директивата 2000/79/ЕЗ (за работното време во цивилното воздухопловство) и Директивата 2003/88/ЕЗ (за работното време), кои се наведени во Анекс I;
- (iv) го има одделено давателот на услуги за воздушен сообраќај од регулаторното тело за Република Србија, има основано тело за надзор на услугите за воздушен сообраќај за Република Србија, ја има започнато реорганизацијата на воздушниот простор на Република Србија во функционален блок или блокови и применува флексибилна употреба на воздушниот простор;
- (v) ја има ратификувано Конвенцијата за изедначување на одредени правила за меѓународниот превоз по воздушен пат (Монтреалската конвенција);
- (vi) има остварено доволен напредок во спроведувањето на правилата за субвенции и конкуренција содржани во спогодбата наведена во член 14 (1) на Главната Спогодба или во Анекс III на оваа Спогодба, во зависност од тоа која од нив се применува.
- (2) До крајот на вториот преоден период, Република Србија ја применува оваа Спогодба вклучувајќи ги и сите законски прописи наведени во Анекс I.

Член 3

Преодни договори

- (1) По исклучок на член 1 (1) од Главната Спогодба,

(a) Во текот на првиот преоден период:

- (i) На авиопревозниците од Заедницата, како и на авиопревозниците кои се овластени од страна на Република Србија им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу кое било место во Република Србија и кое било место во земјата членка на ЕЗ;

- (ii) Авиопревозниците од Заедницата нема да бидат во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на Република Србија или нејзини државјани и авиопревозниците кои се овластени од страна на Република Србија нема да бидат во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани.
- (6) Во текот на вториот преоден период:
- (i) На авиопревозниците од Заедницата и на авиопревозниците кои се овластени од страна на Република Србија им се дозволува да ги користат сообраќајните права пропишани со став (1) (a) (i);
- (ii) На авиопревозниците од Заедницата им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во Република Србија и други страни пред-пристанички и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во земја членка на ЕЗ;
- (iii) На авиопревозниците кои се овластени од страна на Република Србија им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во различни земји членки на ЕЗ и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во Република Србија.
- (2) Во смисол на овој член под “авиопревозник на Заедницата” се подразбира авиопревозник кој е овластен од страна на земјата членка на ЕЗ, Норвешка или Исланд.
- (3) Членовите 7 и 8 од Главната Спогодба нема да се применуваат до завршувањето на вториот преоден период, без повреда на обврската на Република Србија и на Заедницата да издадат дозволи за работа во согласност со актите наведени во Анекс I, на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани и на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на Република Србија или нејзините државјани од крајот на првиот преоден период.

Член 4

Воздухопловна безбедност

- (1) На почетокот на првиот преоден период Република Србија е вклучена како набљудувач во работата на Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (2) На крајот на вториот преоден период Заседничкиот комитет основан во согласност со член 18 од Главната Спогодба ги утврдува точниот статус и условите за учество на Република Србија во Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (3) До крајот на вториот преоден период, доколку се откријат недостатоци во безбедноста, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична безбедносна проценка на дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Република Србија да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

Член 5

Воздухопловно обезбедување

- (1) На почетокот на вториот преоден период, доверливиот дел од законските прописи кои се однесуваат на обезбедувањето, наведени во Анекс I, му се ставаат на располагање на соодветниот надлежен орган на Република Србија.
- (2) До крајот на вториот преоден период, доколку се утврдат недостатоци во обезбедувањето, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична проверка на обезбедувањето за дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Република Србија да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

ПРОТОКОЛ VII

ПРЕОДНИ ДОГОВОРИ ПОМЕЃУ
ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА И
ЗЕМЈИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕЗ, ОД ЕДНА СТРАНА
И РЕПУБЛИКА ЦРНА ГОРА, ОД ДРУГА СТРАНА

Член 1

Преодни периоди

- (1) Првиот преоден период трае од влегувањето во сила на оваа Спогодба сè додека Република Црна Гора не ги исполни сите услови кои се наведени во член 2 (1) од овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на соодветниот надлежен орган на Европската заедница.
- (2) Вториот преоден период трае од завршувањето на првиот преоден период сè додека Република Црна Гора не ги исполни сите услови наведени во член 2 (2) од овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на соодветниот надлежен орган на Европската заедница.

Член 2

Услови во врска со преодот

- (1) До крајот на првиот преоден период Република Црна Гора
- (i) е полноправен член на Здружените воздухопловни власти и настојува да ги спроведе сите законски прописи во врска со воздухопловната безбедност, кои се наведени во Анекс I;
  - (ii) го применува Документот 30 на Европската конференција за цивилно воздухопловство и настојува да ги спроведе сите законски прописи во врска со воздухопловното обезбедување, кои се наведени во Анекс I;

- (iii) ја применува Регулативата (ЕЕЗ) бр.3925/91 (за отстранување на контролата за кабинскиот и рачниот багаж), Регулативата (ЕЕЗ) бр. 2409/92 (за возарини и надоместоци за воздушен сообраќај), Директивата 94/56/ЕЗ (за истрага на несреќи), Директивата 96/67/ЕЗ (за опслужување на земја), Регулативата (ЕЗ) бр.2027/97 (за одговорност на авиопревозниците во случај на несреќи), Директивата 2003/42/ЕЗ (за известување за настани), Регулативата (ЕЗ) бр.261/2004 (за одбиен влез во воздухоплов), Директивата 2000/79/ЕЗ (за работното време во цивилното воздухопловство) и Директивата 2003/88/ЕЗ (за работното време), кои се наведени во Анекс I;
- (iv) го има одделено давателот на услуги за воздушен сообраќај од регулаторното тело за Република Црна Гора, има основано тело за надзор на услугите за воздушен сообраќај за Република Црна Гора, ја има започнато реорганизацијата на воздушниот простор на Република Црна Гора во функционален блок или блокови и применува флексибилна употреба на воздушниот простор;
- (v) ја има ратификувано Конвенцијата за изедначување на одредени правила за меѓународниот превоз по воздушен пат (Монтреалската конвенција);
- (vi) има остварено доволен напредок во спроведувањето на правилата за субвенции и конкуренција содржани во спогодбата наведена во член 14 (1) на Главната Спогодба или во Анекс III на оваа Спогодба, во зависност од тоа која од нив се применува.
- (2) До крајот на вториот преоден период, Република Црна Гора ја применува оваа Спогодба вклучувајќи ги и сите законски прописи наведени во Анекс I.

Член 3

Преодни договори

(1) По исклучок на член I (1) од Главната Спогодба,

(a) Во текот на првиот преоден период:

- (i) На авиопревозниците од Заедницата, како и на авиопревозниците кои се овластени од страна на Република Црна Гора им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу кое било место во Република Црна Гора и кое било место во земјата членка на ЕЗ;

- (ii) Авиопревозниците од Заедницата нема да бидат во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на Република Црна Гора или нејзини државјани и авиопревозниците кои се овластени од страна на Република Црна Гора нема да бидат во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани.

(б) Во текот на вториот преоден период:

- (i) На авиопревозниците од Заедницата и на авиопревозниците кои се овластени од страна на Република Црна Гора им се дозволува да ги користат сообраќајните права пропишани со став (1) (а) (i);
  - (ii) На авиопревозниците од Заедницата им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во Република Црна Гора и други страни пред-пристапнички и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во земја членка на ЕЗ;
  - (iii) На авиопревозниците кои се овластени од страна на Република Црна Гора им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во различни земји членки на ЕЗ и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во Република Црна Гора.
- (2) Во смисол на овој член под “авиопревозник на Заедницата” се подразбира авиопревозник кој е овластен од страна на земјата членка на ЕЗ, Норвешка или Исланд.
- (3) Членовите 7 и 8 од Главната Спогодба нема да се применуваат до завршувањето на вториот преоден период, без повреда на обврската на Република Црна Гора и на Заедницата да издадат дозволи за работа во согласност со актите наведени во Анекс I, на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани и на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на Република Црна Гора или нејзините државјани од крајот на првиот преоден период.

Член 4

Воздухопловна безбедност

- (1) На почетокот на првиот преоден период Република Црна Гора е вклучена како набљудувач во работата на Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (2) На крајот на вториот преоден период Заедничкиот комитет основан во согласност со член 18 од Главната Спогодба ги утврдува точниот статус и условите за учество на Република Црна Гора во Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (3) До крајот на вториот преоден период, доколку се откријат недостатоци во безбедноста, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична безбедносна проценка на дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Република Црна Гора да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

Член 5

Воздухопловно обезбедување

- (1) На почетокот на вториот преоден период, доверливиот дел од законските прописи кои се однесуваат на обезбедувањето, наведени во Анекс I, му се ставаат на располагање на соодветниот надлежен орган на Република Црна Гора.
- (2) До крајот на вториот преоден период, доколку се утврдат недостатоци во обезбедувањето, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична проверка на обезбедувањето за дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Република Црна Гора да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

ПРОТОКОЛ VIII

ПРЕОДНИ ДОГОВОРИ ПОМЕЃУ
ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА
И ЗЕМЈИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕЗ, ОД ЕДНА СТРАНА
И РОМАНИЈА, ОД ДРУГА СТРАНА

Член 1

Преоден период

- (1) Преодниот период трае од влегувањето во сила на оваа Спогодба сè додека Романија, не ги исполни сите услови кои се наведени во член 2 од овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на Европската заедница.
- (2) При споменувањето на “вториот преоден период” во оваа Спогодба или во нејзините Анекси во случајот на Романија се подразбира преодниот период од став 1.

Член 2

Услови во врска со преодот

До крајот на преодниот период Романија ја применува оваа Спогодба, вклучувајќи ги сите законски прописи наведени во Анекс I.

Член 3

Преодни договори

- (1) По исклучок на член 1 (1) од Главната Спогодба,

во текот на преодниот период:

- (i) На авиопревозниците од Заедницата и на авиопревозниците кои се овластени од страна на Романија им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу кое било место во Романија и кое било место во земја членка на ЕЗ;
- (ii) На авиопревозниците од Заедницата им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во Романија и други страни пред-пристапнички и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во земја членка на ЕЗ;

- (iii) На авиопревозниците кои се овластени од страна на Романија им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во различни земји членки на ЕЗ и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во Романија;
- (2) Во смисол на овој член под “авиопревозник на Заедницата” се подразбира авиопревозник кој е овластен од страна на земјата членка на ЕЗ, Норвешка или Исланд.
- (3) Членовите 7 и 8 од Главната Спогодба нема да се применуваат до завршувањето на преодниот период, без повреда на обврската на Романија и на Заедницата да издадат дозволи за работа во согласност со актите наведени во Анекс I, на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани и на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на Романија или нејзините државјани од почетокот на преодниот период.

Член 4

Воздухопловна безбедност

- (1) На крајот на преодниот период Заедничкиот комитет основан во согласност со член 18 од Главната Спогодба ги утврдува точниот статус и условите за учество на Романија во Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (2) До крајот на преодниот период, доколку се откријат недостатоци во безбедноста, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична безбедносна проценка на дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Романија да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

Член 5

Воздухопловно обезбедување

До крајот на преодниот период, доколку се утврдат недостатоци во обезбедувањето, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична проверка на обезбедувањето за дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на Романија да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

ПРОТОКОЛ IX

ПРЕОДНИ ДОГОВОРИ ПОМЕЃУ
ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА И
ЗЕМЈИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕЗ, ОД ЕДНА СТРАНА
И МИСИЈАТА НА ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ ЗА ПРИВРЕМЕНА
АДМИНИСТРАЦИЈА НА КОСОВО,
ОД ДРУГА СТРАНА

Член 1

Надлежности на УНМИК

Одредбите од овој Протокол не вршат повреда на надлежностите на Мисијата на Обединетите Нации за привремена администрација на Косово, во понатамошниот текст наречена “УНМИК”, кои произлегуваат од Резолуцијата 1244 на Советот за безбедност на ОН од 10 јуни, 1999 год.

Член 2

Преодни периоди

- (1) Првиот преоден период трае од влегувањето во сила на оваа Спогодба, сè додека УНМИК не ги исполни сите услови кои се наведени во член 3 (1) од овој Протокол, што ќе се провери со проценка од страна на Европската заедница;
- (2) Вториот преоден период трае од завршувањето на првиот преоден период, сè додека УНМИК не ги исполни сите услови наведени во член 3 (2), од овој Протокол што ќе се провери со проценка од страна на Европската заедница.

Член 3

Услови во врска со преодот

- (1) До крајот на првиот преоден период УНМИК

- (i) ги спроведува, без повреда на својот посебен статус во согласност со меѓународното право, Здружените воздухопловни барања, кои се усвоени од страна на Здружените воздухопловни власти и настојува да ги спроведе сите законски прописи во врска со воздухопловната безбедност наведени во Анекс I;

- (ii) го применува Документот 30 на Европската конференција за цивилно воздухопловство и настојува да ги спроведе сите законски прописи во врска со воздухопловното обезбедување, кои се наведени во Анекс I;
  - (iii) ја применува Регулативата (ЕЕЗ) бр.3925/91 (за отстранување на контролата за кабинскиот и рачниот багаж), Регулативата (ЕЕЗ) бр.2409/92 (за возарини и надоместоци за воздушен сообраќај), Директивата 94/56/ЕЗ (за истрага на несреќи), Регулативата (ЕЗ) бр.2027/97 (за одговорност на авиопревозниците во случај на несреќи), Директивата 2003/42/ЕЗ (за известување за настани), Регулативата (ЕЗ) бр.261/2004 (за одбиен влез во воздухоплов), Директивата 2000/79/ЕЗ (за работното време во цивилното воздухопловство) и Директивата 2003/88/ЕЗ (за работното време), кои се наведени во Анекс I;
  - (iv) го има одделено давателот на услуги за воздушен сообраќај од регулаторното тело, има основано или назначено тело за надзор на услугите за воздушен сообраќај;
  - (v) ја применува во практика Конвенцијата за изедначување на одредени правила за меѓународниот превоз по воздушен пат (Монтреалската конвенција);
  - (vi) има остварено доволен напредок во спроведувањето на правилата за субвенции и конкуренција содржани во спогодбата наведена во член 14 (1) на Главната Спогодба или во Анекс III, во зависност од тоа која од нив се применува.
- (2) До крајот на вториот преоден период, УНМИК ја применува оваа Спогодба вклучувајќи ги и сите законски прописи наведени во Анекс I.

Член 4

Преодни договори

- (1) По исклучок на член 1 (1) од Главната Спогодба,
- (a) Во текот на првиот преоден период:
- (i) На авиопревозниците од Заедницата, како и на авиопревозниците кои се овластени од страна на УНМИК им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу кое било место во Косово и кое било место во земјата членка на ЕЗ;

- (ii) Авиопревозниците од Заедницата нема да бидат во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на УНМИК или жители на Косово и авиопревозниците кои се овластени од страна на УНМИК нема да бидат во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани.

(б) Во текот на вториот преоден период:

- (i) На авиопревозниците од Заедницата и на авиопревозниците кои се овластени од страна на УНМИК им се дозволува да ги користат сообраќајните права пропишани со став (1) (а) (i);
- (ii) На авиопревозниците од Заедницата им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во Косово и други страни пред-пристапнички и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во земја членка на ЕЗ;
- (iii) На авиопревозниците кои се овластени од страна на УНМИК им се дозволува да користат неограничени сообраќајни права помеѓу места во различни земји членки на ЕЗ и им се дозволува да заменат, на кое било место, еден воздухоплов со друг, под услов летот да претставува дел од сообраќај со кој се опслужува место во Косово.

(2) Во смисол на овој член под “авиопревозник на Заедницата” се подразбира авиопревозник кој е овластен од страна на земјата членка на ЕЗ, Норвешка или Исланд.

(3) Членовите 7 и 8 од Главната Спогодба нема да се применуваат до завршувањето на вториот преоден период, без повреда на обврската на УНМИК и на Заедницата да издадат дозволи за работа во согласност со актите наведени во Анекс I, на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на земјите членки на ЕЗ или нивните државјани и на превозници кои се во мнозинска сопственост или под ефективна контрола на УНМИК или жителите на Косово од крајот на првиот преоден период.

Член 5

Меѓународни конвенции и спогодби

Тогаш кога со законските прописи наведени во Анекс I е пропишана обврската да се стане страна на меѓународни конвенции или спогодби, се зема предвид посебниот статус на УНМИК во согласност со меѓународното право.

Член 6

Воздухопловна безбедност

- (1) На почетокот од првиот преоден период УНМИК е вклучен како набљудувач во работата на Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (2) На крајот од вториот преоден период Заедничкиот комитет основан во согласност со член 18 од Главната Спогодба ги утврдува точниот статус и условите за учество на УНМИК во Европската агенција за воздухопловна безбедност.
- (3) До крајот на вториот преоден период, доколку се откријат недостатоци во безбедноста, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична безбедносна проценка на дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на УНМИК да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

Член 7

Воздухопловно обезбедување

- (1) На почетокот на вториот преоден период, доверливиот дел од законските прописи кои се однесуваат на обезбедувањето, наведени во Анекс I, му се ставаат на располагање на соодветниот надлежен орган на УНМИК.
- (2) До крајот на вториот преоден период, доколку се утврдат недостатоци во обезбедувањето, Европската заедница може да бара да биде извршена специфична проверка на обезбедувањето за дозволата на авиопревозникот кој е овластен од страна на УНМИК да врши сообраќај на воздушни линии до, од или во рамките на Европската заедница. Таа проценка Европската заедница ја врши експедитивно, за да одбегне секако непотребно одложување на користењето на сообраќајните права.

MULTILATERAL AGREEMENT
BETWEEN THE EUROPEAN COMMUNITY AND ITS MEMBER STATES,
THE REPUBLIC OF ALBANIA, BOSNIA AND HERZEGOVINA,
THE REPUBLIC OF BULGARIA, THE REPUBLIC OF CROATIA,
THE REPUBLIC OF MACEDONIA,
THE REPUBLIC OF ICELAND, THE REPUBLIC OF MONTENEGRO,
THE KINGDOM OF NORWAY, ROMANIA, THE REPUBLIC OF SERBIA AND
THE UNITED NATIONS INTERIM ADMINISTRATION MISSION IN KOSOVO ¹
ON THE ESTABLISHMENT OF
A EUROPEAN COMMON AVIATION AREA

THE KINGDOM OF BELGIUM,

THE REPUBLIC OF CYPRUS,

THE CZECH REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF LATVIA,

THE KINGDOM OF DENMARK,

THE REPUBLIC OF LITHUANIA,

THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY,

THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG,

THE REPUBLIC OF ESTONIA,

THE REPUBLIC OF HUNGARY,

THE HELLENIC REPUBLIC,

MALTA,

THE KINGDOM OF SPAIN,

THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS,

THE FRENCH REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF AUSTRIA,

IRELAND,

THE REPUBLIC OF POLAND,

THE ITALIAN REPUBLIC,

THE PORTUGUESE REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF SLOVENIA,

132.-

THE SLOVAK REPUBLIC,

THE REPUBLIC OF FINLAND,

THE KINGDOM OF SWEDEN,

THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND,

hereinafter referred to as "EC Member States", and

THE EUROPEAN COMMUNITY, hereinafter referred to as "the Community" or "the European Community", and

THE REPUBLIC OF ALBANIA,

BOSNIA AND HERZEGOVINA,

THE REPUBLIC OF BULGARIA,

THE REPUBLIC OF CROATIA,

THE REPUBLIC OF MACEDONIA,

THE REPUBLIC OF ICELAND,

THE REPUBLIC OF MONTENEGRO,

THE KINGDOM OF NORWAY,

ROMANIA

THE REPUBLIC OF SERBIA, and

THE UNITED NATIONS INTERIM ADMINISTRATION IN KOSOVO,

all the abovementioned hereinafter referred to together as "the Contracting Parties".

RECOGNISING the integrated character of international civil aviation and desiring to create a European Common Aviation Area (ECAA) based on mutual market access to the air transport markets of the Contracting Parties and freedom of establishment, with equal conditions of competition, and respect of the same rules – including in the areas of safety, security, air traffic management, social harmonisation and environment;

CONSIDERING that the rules concerning the ECAA are to apply on a multilateral basis within the ECAA and therefore specific rules need to be defined in this respect;

AGREEING that it is appropriate to base the ECAA rules on the relevant legislation in force within the European Community, as laid down in Annex I to this Agreement, without prejudice to those contained in the Treaty Establishing the European Community;

RECOGNISING that full compliance with the ECAA rules entitle the Contracting Parties to reap the benefits from the ECAA, including market access;

BEARING IN MIND that compliance with the ECAA rules, including full market access, cannot be achieved in one step, but rather by means of a transition facilitated by specific arrangements of limited duration;

EMPHASISING that, subject to transitional arrangements where necessary, the rules concerning market access of air carriers should exclude limitations on frequencies, capacity, air routes, type of aircraft or similar restrictions under bilateral air transport agreements or arrangements, and that air carriers should not be required to enter into commercial agreements or similar arrangements as a condition to market access;

EMPHASISING that air carriers should be treated in a non-discriminatory manner regarding their access to air transport infrastructures especially where these infrastructures are limited;

BEARING IN MIND that Association Agreements between the European Communities and their Member States and certain other Contracting Parties as a matter of principle provide that, with a view to ensuring a coordinated development and progressive liberalisation of transport between the Parties to those Agreements as adapted to reciprocal commercial needs, the conditions of mutual market access in air transport should be dealt with by special agreements;

BEARING IN MIND the desire of each of the Associated Parties to make its laws on air transport and associated matters compatible with those of the European Community, including with regard to future legislative developments within the Community;

RECOGNISING the importance of technical assistance in this perspective;

RECOGNISING that the relations between the Community and the EC Member States and Norway and Iceland must continue to be governed by the European Economic Area Agreement;

DESIRING to allow for subsequent enlargement of the European Common Aviation Area;

RECALLING the negotiations between the European Community and the Associated Parties with a view to concluding Agreements on Certain Aspects of Air Services which will bring bilateral air service agreements between the EC Member States and the Associated Parties in line with European Community law,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

OBJECTIVES AND PRINCIPLES

ARTICLE 1

1. The aim of this Agreement is the creation of a European Common Aviation Area, hereinafter referred to as the ECAA. The ECAA shall be based on free market access, freedom of establishment, equal conditions of competition, and common rules including in the areas of safety, security, air traffic management, social and environment. For this purpose this Agreement sets out the rules applicable between the Contracting Parties under the conditions set out hereafter. These rules include the provisions laid down by the legislation specified in Annex I.
2. The provisions of this Agreement shall apply to the extent that they concern air transport or an associated matter mentioned in Annex I.
3. This Agreement consists of Articles, setting out the general functioning of the ECAA, hereinafter referred to as "the Main Agreement", of Annexes, of which Annex I contains the European Community legislation applicable between the Contracting Parties in the framework of the Main Agreement, and of Protocols, of which at least one for each Associated Party establishes the transitional arrangements applicable to it.

ARTICLE 2

1. For the purposes of this Agreement:
  - (a) the term "Agreement" means the Main Agreement, its Annexes, the acts referred to in Annex I as well as its Protocols;
  - (b) the term "Associated Party" means the Republic of Albania, Bosnia and Herzegovina, the Republic of Bulgaria, the Republic of Croatia, the Republic of Macedonia, the Republic of Montenegro, Romania, the Republic of Serbia, or any other State or entity that shall have become a party to this Agreement pursuant to Article 32;
  - (c) an "additional Associated Party" or "UNMIK" means the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo pursuant to UN Security Council Resolution 1244 of 10 June 1999;
  - (d) the term "Contracting Party" means, concerning the Community and the EC Member States, the Community and the EC Member States, or the Community, or the EC Member States. The meaning to be attributed to this expression in each case is to be deduced from the relevant provisions of this Agreement and from the respective competences of the Community and the EC Member States as they follow from the EC Treaty;
  - (e) the term "ECAA Partner" means an Associated Party, Norway or Iceland;
  - (f) the term "EC Treaty" means the Treaty Establishing the European Community;
  - (g) the term "EEA Agreement" means the Agreement on the European Economic Area and its Protocols and Annexes signed on 2 May 1992 and to which the European Community, its Member States, Iceland, Liechtenstein and Norway are parties;
  - (h) the term "Association Agreement" means each of such Agreements establishing an association between the European Community, or between the European Community and its Member States, on the one hand, and the respective Associated Party, on the other hand;

- (i) the term "ЕСАА air carrier" means an air carrier, which is licensed as provided for by this Agreement in accordance with the provisions of the relevant acts specified in Annex I;
- (j) the term "Competent Civil Aviation Authority" means a government agency or entity that exercises a legal right to assess conformity of, to certify and control the use or sale of products or services or licences within a Contracting Party's jurisdiction and may take enforcement action to ensure that products or services marketed within its jurisdiction comply with legal requirements;
- (k) the term "Convention" means the Convention on International Civil Aviation, opened for signature at Chicago on 7 December 1944, and the amendments and Annexes thereto;
- (l) the term "SESAR" means the technical implementation of the Single European Sky which provides a coordinated and synchronised research, development and deployment of the new generations of ATM systems;
- (m) the term "ATM Master Plan" (Air Traffic Management Master Plan) means the starting point of SESAR;
- (n) the term "EC Member State" means a Member State of the European Community.

2. The use of the terms "country", "national", "nationals" or "territory" shall be without prejudice to the status of each Contracting Party under international law.

ARTICLE 3

The applicable provisions of Acts referred to or contained either in Annex I, adapted in accordance with Annex II, or in decisions of the Joint Committee shall be binding upon the Contracting Parties and be, or be made, part of their internal legal order as follows:

- (a) an act corresponding to a European Community Regulation shall be made part of the internal legal order of the Contracting Parties;
- (b) an act corresponding to a European Community Directive shall leave to the authorities of the Contracting Parties the choice of form and method of implementation.

ARTICLE 4

The Contracting Parties shall take all appropriate measures, whether general or particular, to ensure fulfilment of the obligations arising out of this Agreement and shall abstain from any measure which could jeopardise the attainment of the objectives of this Agreement.

ARTICLE 5

The provisions of this Agreement shall not affect the relations between the Contracting Parties of the EEA Agreement.

NON-DISCRIMINATION

ARTICLE 6

Within the scope of this Agreement, and without prejudice to any special provisions contained therein, any discrimination on grounds of nationality shall be prohibited.

RIGHT OF ESTABLISHMENT

ARTICLE 7

Within the scope and conditions of this Agreement and without prejudice to the provisions of the relevant acts specified in Annex I, there shall be no restrictions on the freedom of establishment of nationals of an EC Member State or an ECAA Partner in the territory of any of them. Freedom of establishment shall include the right to take up and pursue activities as self-employed persons and to set up and manage undertakings, in particular companies or firms under the conditions laid down for its own nationals by the law of the country where such establishment is effected. This shall also apply to the setting up of agencies, branches or subsidiaries by nationals of any EC Member State or ECAA Partner established in the territory of any of them.

ARTICLE 8

1. Within the scope of this Agreement and without prejudice to the provisions of the relevant acts specified in Annex I, companies or firms constituted or organised in accordance with the law of an EC Member State or an ECAA Partner and having their principal place of business within the ECAA shall be treated in the same way as natural persons who are nationals of EC Member States or ECAA Partners.
2. The terms "companies or firms" mean companies or firms constituted under civil or commercial law, including cooperative societies, and other legal persons governed by public or private law, except those which are non-profit-making.

ARTICLE 9

1. The provisions of Articles 7 and 8 shall not apply to activities which, in the territory of any Contracting Party, are connected, even occasionally, with the exercise of official authority.
2. The provisions of Articles 7 and 8 and measures taken in pursuance thereof shall not prejudice the applicability of provisions laid down by law, regulation or administrative action of the Contracting Parties regarding entry, residence and employment or providing for special treatment for foreign nationals on grounds of public policy, public security or public health.

ARTICLE 10

1. Without prejudice to more favourable provisions in existing agreements and within the scope of this Agreement, the Contracting Parties shall abolish quantitative restrictions and measures having an equivalent effect on transfers of equipment, supplies, spare parts, and other devices when they are necessary for an ECAA air carrier to continue to provide air transport services under the conditions foreseen by this Agreement.
2. The obligation referred to in paragraph 1 shall not preclude the Contracting Parties from prohibiting or imposing restrictions on such transfers justified on the grounds of public policy or public security, of the protection of health and life of humans, animals or plants, or of the protection of intellectual, industrial and commercial property. Such prohibitions or restrictions shall not, however, constitute a means of arbitrary discrimination or a disguised restriction on trade between the Contracting Parties.

AVIATION SAFETY

ARTICLE 11

1. The Contracting Parties shall put in place the appropriate means to ensure that aircraft registered in one Contracting Party, when landing at airports in another Contracting Party, comply with international safety standards established pursuant to the Convention and shall be subject to ramp inspections by the authorised representatives of that other Contracting Party, on board and around the aircraft to check both the validity of the aircraft documents and those of its crew and the apparent condition of the aircraft and its equipment.

2. A Contracting Party may request consultations at any time concerning the safety standards maintained by another Contracting Party in areas other than those covered by the acts referred to in Annex I.

3. Nothing in this Agreement shall be construed so as to limit the authority of a Competent Civil Aviation Authority to take all appropriate and immediate measures whenever it ascertains that a product or a service may:

- (i) fail to satisfy the minimum standards which may be established pursuant to the Convention, or
- (ii) give rise to serious concerns -- established through an inspection referred to in paragraph 1 -- that an aircraft or the operation of an aircraft does not comply with the minimum standards established pursuant to the Convention, or
- (iii) give rise to serious concerns that there is a lack of effective maintenance and administration of minimum standards established pursuant to the Convention.

4. Where a Competent Civil Aviation Authority takes action under paragraph 3, it shall promptly inform the Competent Civil Aviation Authorities of the other Contracting Parties of taking such action, providing reasons for its action.

5. Where measures taken pursuant to paragraph 3 are not discontinued even though the basis for taking them has ceased to exist, any Contracting Party may refer the matter to the Joint Committee.

6. Any amendments to national law with respect to the status of the Competent Civil Aviation Authority shall be notified by the Contracting Party concerned to the other Contracting Parties.

AVIATION SECURITY

ARTICLE 12

1. In order to safeguard civil aviation against acts of unlawful interference, the Contracting Parties shall ensure that the common basic standards and the compliance monitoring mechanisms on aviation security as contained in Annex I are applied to any airport located in their territories, in accordance with the relevant provisions referred to in that Annex.
2. The Contracting Parties shall provide upon request all necessary assistance to each other to prevent acts of unlawful seizure of civil aircraft and other unlawful acts against the safety of such aircraft, their passengers and crew, airports and air navigation facilities, and any other threat to the security of civil aviation.
3. When an incident or threat of an incident of unlawful seizure of civil aircraft or other unlawful acts against the safety of such aircraft, their passengers and crew, airports or air navigation facilities occurs, the Contracting Parties shall assist each other by facilitating communications and other appropriate measures intended to terminate rapidly and safely such incident or threat thereof.
4. An Associated Party may be subjected to a European Commission inspection in accordance with the relevant European Community legislation as referred to in Annex I, and it may be required to participate in European Commission inspections in other Contracting Parties.

AIR TRAFFIC MANAGEMENT

ARTICLE 13

1. The Contracting parties shall cooperate in the field of air traffic management with a view to extending the Single European Sky to the ECAA in order to enhance current safety standards and overall efficiency of general air traffic standards in Europe, to optimise capacity and to minimise delays.
2. With a view to facilitating the application of the Single European Sky legislation in their territories,

the Associated Parties, within the limits of their respective competences, shall at the earliest opportunity take the necessary measures to adjust their air traffic management institutional structures to the Single European Sky, in particular by designating or establishing pertinent national supervisory bodies at least functionally independent of air navigation service providers.

- the European Community shall associate the Associated Parties with any operational initiative in the fields of air navigation services, airspace and interoperability that stem from the Single European Sky, in particular through an early involvement of the relevant Contracting Parties' efforts to establish functional airspace blocks.

3. The European Community shall see to it that the Associated Parties are fully associated with the development of an ATM Master Plan within the SESAR programme of the Commission.

COMPETITION

ARTICLE 14

1. Within the scope of this Agreement the provisions of Annex III shall apply. Where rules on competition and state aid are included in other agreements between two or more Contracting Parties, such as Association Agreements, these rules shall apply between those Parties.
2. Articles 15, 16 and 17 shall not apply with respect to the provisions in Annex III.

ENFORCEMENT

ARTICLE 15

1. Without prejudice to paragraphs 2 and 3, each Contracting Party shall ensure that the rights which devolve from this Agreement, and in particular from the acts specified in Annex I, may be invoked before national courts.
2. In cases which may affect actual or potential air services to be authorised under this Agreement, the European Community institutions shall enjoy the powers specifically granted to them under the provisions of the acts referred to or contained in Annex.
3. All questions concerning the legality of decisions taken by European Community institutions under this Agreement, in particular under the acts specified in Annex I, shall be of the exclusive competence of the Court of Justice of the European Communities, hereinafter referred to as "the Court of Justice".

INTERPRETATION

ARTICLE 16

1. Insofar as the provisions of this Agreement and the provisions of the acts specified in Annex I are identical in substance to corresponding rules of the EC Treaty and to acts adopted pursuant to the EC Treaty, those provisions shall, in their implementation and application, be interpreted in conformity with the relevant rulings and decisions of the Court of Justice and the European Commission given before the date of signature of this Agreement. The rulings and decisions given after the date of signature of this Agreement shall be communicated to the other Contracting Parties. At the request of one of the Contracting Parties, the implications of such later rulings and decisions shall be determined by the Joint Committee in view of ensuring the proper functioning of this Agreement. Existing interpretations shall be communicated to the ECAA Partners prior to the date of signature of this Agreement. Decisions taken by the Joint Committee under this procedure shall be in conformity with the case law of the Court of Justice.

2. When a question of interpretation of this Agreement, of the provisions of the acts specified in Annex I or of acts adopted in pursuance thereof identical in substance to corresponding rules of the EC Treaty and to acts adopted pursuant to the EC Treaty, arises in a case pending before a court or tribunal of an ECAA Partner, the court or tribunal shall ask, if it considers this necessary to enable it to give a judgement and in accordance with Annex IV, the Court of Justice to decide on the question. An ECAA Partner may, by decision and in accordance with Annex IV, stipulate the extent to which, and according to what modalities, its courts and tribunals are to apply this provision. Such a decision shall be notified to the depositary and the Court of Justice. The depositary shall inform the other Contracting Parties.

3. Where, in accordance with paragraph 2, a court of a Contracting Party against whose decisions there is no judicial remedy under national law is not able to make a referral to the Court of Justice, any judgement of such court shall be transmitted by the Contracting Party concerned to the Joint Committee which shall act so as to preserve the homogeneous interpretation of this Agreement. If the Joint Committee, within two months after a difference between the case law of the Court of Justice and a judgement of a court of such a Contracting Party has been brought before it, has not succeeded in preserving the homogeneous interpretation of this Agreement, the procedures laid down in Article 20 may be applied.

NEW LEGISLATION

ARTICLE 17

1. This Agreement shall be without prejudice to the right of each Contracting Party, subject to compliance with the principle of non-discrimination and the provisions of this Article and of Article 18(4) to unilaterally adopt new legislation or amend its existing legislation in the field of air transport or an associated area mentioned in Annex I. The Associated Parties shall not adopt any such legislation unless it is in accordance with this Agreement.

2. As soon as a Contracting Party has adopted new legislation or an amendment to its legislation it shall inform the other Contracting Parties via the Joint Committee not later than one month after its adoption. Upon the request of any Contracting Party, the Joint Committee shall within two months thereafter hold an exchange of views on the implications of such new legislation or amendment for the proper functioning of this Agreement.

3. The Joint Committee shall:

- (a) either adopt a decision revising Annex I so as to integrate therein, if necessary on a basis of reciprocity, the new legislation or amendment in question; or
- (b) adopt a decision to the effect that the new legislation or amendment in question is to be regarded as in accordance with this Agreement; or
- (c) decide on any other measures to safeguard the proper functioning of this Agreement.

4. As regards the legislation which has been adopted between the signing of this Agreement and its entry into force and of which the other Contracting Parties have been informed, the date of referral shall be taken as the date on which the information was received. The date on which the Joint Committee reaches a decision may not be earlier than sixty days after the entry into force of this Agreement.

JOINT COMMITTEE

ARTICLE 18

1. A Joint Committee is hereby established which shall be responsible for the administration of this Agreement and shall ensure its proper implementation, without prejudice to Article 15(2) and (3) and Articles 21 and 22. For this purpose it shall make recommendations and take decisions in the cases provided for in this Agreement. The decisions of the Joint Committee shall be put into effect by the Contracting Parties in accordance with their own rules.
2. The Joint Committee shall consist of representatives of the Contracting Parties.
3. The Joint Committee shall act by unanimity. However, the Joint Committee may decide to lay down a majority voting procedure for certain specific issues.
4. For the purpose of the proper enforcement of this Agreement, the Contracting Parties shall exchange information, inter alia, on new legislation or decisions that are relevant for this Agreement, and, at the request of any Party, shall hold consultations within the Joint Committee, including on social issues.
5. The Joint Committee shall adopt its rules of procedure.
6. An ECAA Partner or the European Community and its Member States shall preside in turn over the Joint Committee in accordance with the arrangements to be laid down in its rules of procedure.
7. The chairman of the Joint Committee shall convene its meetings at least once a year in order to review the general functioning of this Agreement and, whenever special circumstances so require, at the request of a Contracting Party. The Joint Committee shall keep under constant review the development of the case law of the Court of Justice. To this end the European Community shall transmit to the ECAA Partners all judgements of the Court of Justice relevant for the functioning of this Agreement. The Joint Committee shall act within three months so as to preserve the homogeneous interpretation of this Agreement.
8. The Joint Committee may decide to set up any working party that can assist it in carrying out its duties.

ARTICLE 19

1. A decision of the Joint Committee shall be binding upon the Contracting Parties. Whenever a decision taken by the Joint Committee contains a requirement for action to be taken by a Contracting Party, the said Party shall take the necessary measures and inform the Joint Committee thereof.
2. The decisions of the Joint Committee shall be published in the Official Journals of the European Union and of the ECAA Partners. Each decision shall state the date of its implementation by the Contracting Parties and any other information likely to concern economic operators.

DISPUTE SETTLEMENT

ARTICLE 20

1. The Community, acting together with the EC Member States, or an ECAA Partner may bring a matter under dispute which concerns the application or interpretation of this Agreement before the Joint Committee, except where specific procedures are set out in this Agreement.
2. When a dispute has been brought before the Joint Committee under paragraph 1, immediate consultations shall be held between the parties to the dispute. In cases where the European Community is not a party to the dispute, a Community representative may be invited to the consultations by one of the parties to the dispute. The parties to the dispute may draw up a proposal for a solution which shall immediately be submitted to the Joint Committee. Decisions taken by the Joint Committee under this procedure shall respect the case law of the Court of Justice.
3. If the Joint Committee after four months from the date when the matter was brought before it has not succeeded to take a decision resolving the dispute, the parties to the dispute may refer it to the Court of Justice whose decision shall be final and binding. The modalities according to which such referrals may be made to the Court of Justice are set out in Annex IV.
4. If the Joint Committee does not within four months take a decision on an issue which has been referred to it, the Contracting Parties may take appropriate safeguard measures in accordance with Articles 21 and 22 for a period not exceeding six months. After this period each Contracting Party may denounce this Agreement with immediate effect. A Contracting Party shall not take safeguard measures on a matter which has been referred to the Court of Justice in accordance with this Agreement, except in cases defined in Article 11(3) or in compliance with mechanisms provided for in individual acts specified in Annex I.

SAFEGUARD MEASURES

ARTICLE 21

Without prejudice to Article 11(3) and the safety and security assessments mentioned in the Protocols to this Agreement, safeguard measures shall be restricted with regard to their scope and duration to what is strictly necessary in order to remedy the situation. Priority shall be given to such measures as will least disturb the functioning of this Agreement.

ARTICLE 22

1. A Contracting Party which is considering taking safeguard measures shall notify the other Contracting Parties of its intention through the Joint Committee and shall provide all relevant information.
2. The Contracting Parties shall immediately enter into consultations in the Joint Committee with a view to finding a commonly acceptable solution.
3. Without prejudice to Article 11(3), the Contracting Party concerned may not take safeguard measures until one month has elapsed after the date of notification under paragraph 1, unless the consultation procedure under paragraph 2 has been concluded before the expiration of the said time limit.
4. The Contracting Party concerned shall without delay notify the Joint Committee of the measures taken and shall provide all relevant information.

DISCLOSURE OF INFORMATION

ARTICLE 23

The representatives, delegates and experts of the Contracting Parties, as well as officials and other servants acting under this Agreement, shall be required, even after their duties have ceased, not to disclose information covered by the obligation of professional confidentiality, in particular information about undertakings, their business relations or their cost components.

THIRD COUNTRIES AND INTERNATIONAL ORGANISATIONS

ARTICLE 24

1. The Contracting Parties shall consult with each other in the framework of the Joint Committee at the request of any Contracting Party, in accordance with the procedures laid out in Articles 25 and 26,

- (a) on air transport questions dealt with in international organisations; and
- (b) on various aspects of possible developments in relations between Contracting Parties and third countries in air transport, and on the functioning of the significant elements of bilateral or multilateral agreements concluded in this field.

2. The consultations provided for in paragraph 1 shall be held within one month of the request and in urgent cases as soon as possible.

ARTICLE 25

1. The main aims of the consultations provided for in Article 24(1)(a) shall be:

- (a) to determine jointly whether the questions raise problems of common interest; and
- (b) depending upon the nature of such problems:
  - to consider jointly whether the Contracting Parties' action within the international organisations concerned should be coordinated, or
  - to consider jointly any other approach which might be appropriate.

2. The Contracting Parties shall as soon as possible exchange any information of relevance to the aims provided for in paragraph 1.

ARTICLE 26

The main aims of the consultations provided for in Article 24(1)(b) shall be to examine the relevant issues and to consider any approach which might be appropriate.

TRANSITIONAL ARRANGEMENTS

ARTICLE 27

1. Protocols I to IX establish the transitional arrangements and corresponding periods applying between the European Community and the EC Member States, on the one hand, and the Associated Party concerned, on the other hand. In the relationship between Norway or Iceland and an Associated Party the same conditions shall apply as between the European Community and the EC Member States, on the one hand, and the Associated Party concerned, on the other hand.
2. During the transitional periods referred to in paragraph 1 the relevant elements of the air transport regime between two Associated Parties shall be determined on the basis of the more restrictive of the two Protocols referring to the Associated Parties in question.
3. The gradual transition of each Associated Party to the full application of the ECAA shall be subject to assessments. The assessments shall be carried out by the European Community in cooperation with the Associated Party concerned. When an Associated Party is satisfied that the conditions for completing a transitional period as set out in the relevant Protocol have been fulfilled, it shall inform the European Community that an assessment should be carried out.
4. If the European Community determines that the conditions are fulfilled it shall inform the Joint Committee and decide thereafter that the Associated Party concerned qualifies for passing to the next transitional period or for full inclusion in the European Common Aviation Area as the case may be.
5. If the European Community determines that the conditions are not fulfilled it shall so report to the Joint Committee. The Community shall recommend to the Associated Party concerned specific improvements and determine an implementing period within which these improvements can reasonably be implemented. Before the end of the implementing period a second and, if necessary, further assessments shall be made whether the recommended improvements have effectively and satisfactorily been implemented.

RELATIONSHIP WITH BILATERAL AIR TRANSPORT AGREEMENTS AND ARRANGEMENTS

ARTICLE 28

1. The provisions of this Agreement shall prevail over the relevant provisions of bilateral air transport agreements and/or arrangements in force between the Associated Parties on the one hand and the European Community, an EC Member State, Norway or Iceland on the other hand, as well as between Associated Parties.
2. Notwithstanding paragraph 1, during the transitional periods referred to in Article 27, the provisions concerning ownership, traffic rights, capacity, frequencies, type or change of aircraft, code-sharing and pricing of a bilateral agreement or arrangement in force between an Associated Party and the European Community, an EC Member State, Norway or Iceland or between two Associated Parties shall apply between the Parties thereto if such bilateral agreement and/or arrangement is more flexible, in terms of freedom for the air carriers concerned, than the provisions of the applicable Protocol with respect to the Associated Party concerned.
3. A dispute between an Associated Party and another Contracting Party as to whether the provisions of the Protocol with respect to the Associated Party concerned or the bilateral agreements and/or arrangements are, in view of the full application of the ECAA, more flexible shall be settled in the framework of the dispute settlement mechanism provided for in Article 20. Disputes on how to determine the relationship between conflicting Protocols shall be settled in the same way.

ENTRY INTO FORCE, REVIEW, TERMINATION AND OTHER PROVISIONS

ARTICLE 29

Entry into force

1. This Agreement shall be subject to ratification or approval by the signatories in accordance with their own procedures. Instruments of ratification or approval shall be deposited with the General Secretariat of the Council of the European Union (depository), which shall notify all other signatories as well as the International Civil Aviation Organisation thereof.

2. This Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the date of deposit of the instruments of ratification or approval by the European Community and the EC Member States and at least one Associated Party. For each signatory which ratifies or approves this agreement after such date, it shall enter into force on the first day of the second month following the deposit by such signatory of its instrument of ratification or approval.

3. Notwithstanding paragraphs 1 and 2, the European Community and its Member States and at least one Associated Party, may decide to apply provisionally this Agreement among themselves from the date of signature, in accordance with the application of domestic law, by notifying the depository which shall notify the other Contracting Parties thereof.

ARTICLE 30

Review

This Agreement shall be reviewed at the request of any Contracting Party and at any event five years after its entry into force.

ARTICLE 31

Termination

1. Each Contracting Party may denounce this Agreement by notifying the depository, which shall notify this termination to the other Contracting Parties as well as the International Civil Aviation Organisation. If this Agreement is denounced by the European Community and the EC Member States it shall cease to be in force one year after the date of notification. If this Agreement is denounced by any other Contracting Party it shall cease to be in force only with respect to such Contracting Party one year after the date of notification. However, air services operated at the date of expiry of this Agreement may continue until the end of the International Air Transport Association (IATA) scheduling season into which that date of expiry falls.

2. Upon accession to the European Union of an Associated Party, that Party shall automatically cease to be an Associated Party under this Agreement and shall instead become an EC Member State.

3. This Agreement shall cease to be in force or be suspended with respect to an Associated Party if the corresponding Association Agreement ceases to be in force or is suspended.

ARTICLE 32

Enlargement of the ECAA

The European Community may ask any State or entity which is prepared to make its laws on air transport and associated matters compatible with those of the Community, and with which the Community has established or is establishing a framework of close economic cooperation, such as an Association Agreement, to participate in the ECAA. To this end, the Contracting Parties shall amend this Agreement accordingly.

ARTICLE 33

Gibraltar airport

1. The application of this Agreement to Gibraltar airport is understood to be without prejudice to the respective legal positions of the Kingdom of Spain and the United Kingdom with regard to the dispute over sovereignty over the territory in which the airport is situated.
2. The application of this Agreement to Gibraltar airport shall be suspended until the arrangements in the Joint Declaration made by the Foreign Ministers of the Kingdom of Spain and the United Kingdom on 2 December 1987 enter into operation.

ARTICLE 34

Languages

This Agreement is drawn up in a single original in the official languages of the institutions of the European Union and of the Contracting Parties other than the European Community and its Member States, each of these texts being equally authentic.

In WITNESS WHEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorised thereto, have signed this Agreement:

ANNEX I**RULES APPLICABLE TO CIVIL AVIATION**

The "Applicable provisions" of the following European Community acts shall be applicable in accordance with the Main Agreement and Annex II on horizontal adaptations unless otherwise specified in this Annex or in Protocols I to IX thereafter. Where necessary, specific adaptations for each individual act are set out hereafter:

A. Market access and ancillary issues

No 2407/92

Council Regulation (EEC) No 2407/92 of 23 July 1992 on licensing of air carriers

Applicable provisions: Articles 1 to 18 and the Annex except for the reference in Article 13(3) to Article 226 (ex 169) of the EC Treaty

No 2408/92

Council Regulation (EEC) No 2408/92 of 23 July 1992 on access for Community air carriers to intra-Community air routes

as amended or adapted by

- Article 29 of the Act concerning the conditions of accession of the Republic of Austria, the Republic of Finland and the Kingdom of Sweden;
- the decision of the EEA Joint Committee No 7/94 of 21 March 1994 amending Protocol 47 and certain Annexes to the EEA Agreement;
- Article 20 of the Act concerning the conditions of accession of the Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Cyprus, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Republic of Poland, the Republic of Slovenia and the Slovak Republic and the adjustments to the Treaties on which the European Union is founded, hereinafter referred to as "the 2003 Act of Accession".

Applicable provisions: Articles 1 to 15 and Annexes I, II and III

No 2409/92

Council Regulation (EEC) No 2409/92 of 23 July 1992 on fares and rates for air services

Applicable provisions: Articles 1 to 10

No 95/93

Council Regulation (EEC) No 95/93 of 18 January 1993 on common rules for the allocation of slots at Community airports

as amended by

- Regulation (EC) No 894/2002 of the European Parliament and of the Council of 27 May 2002 amending Council Regulation (EEC) No 95/93
- Regulation (EC) No 1554/2003 of the European Parliament and of the Council of 22 July 2003 amending Council Regulation (EEC) No 95/93
- Regulation (EC) No 793/2004 of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 amending Council Regulation (EEC) No 95/93

Applicable provisions: Articles 1 to 12, and 14a(2)

As regards the application of Article 12(2), the term "the Commission" shall read "the Joint Committee".

No 96/67

Council Directive 96/67/EC of 15 October 1996 on access to the groundhandling market at Community airports

Applicable provisions: Articles 1 to 25 and Annex

As regards the application of Article 10, the term "Member States" shall read "EC Member States".

As regards the application of Article 20(2), the term "the Commission" shall read "the Joint Committee".

No 785/2004

Regulation (EC) No 785/2004 of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on insurance requirements for air carriers and aircraft operators

Applicable provisions: Articles 1 to 8, and 10(2)

B. Air Traffic Management

No 549/2004

Regulation (EC) No 549/2004 of the European Parliament and of the Council of 10 March 2004 laying down the framework for the creation of the single European sky (the framework Regulation)

Applicable provisions: Articles 1 to 4, 6, and 9 to 14

No 550/2004

Regulation (EC) No 550/2004 of the European Parliament and of the Council of 10 March 2004 on the provision of air navigation services in the single European sky (the service provision Regulation)

Applicable provisions: Articles 1 to 19, Annexes I and II

No 551/2004

Regulation (EC) No 551/2004 of the European Parliament and of the Council of 10 March 2004 on the organisation and use of the airspace in the single European sky (the airspace Regulation)

Applicable provisions: Articles 1 to 11

No 552/2004

Regulation (EC) No 552/2004 of the European Parliament and of the Council of 10 March 2004 on the interoperability of the European Air Traffic Management network (the interoperability Regulation)

Applicable provisions: Articles 1 to 12, Annexes I to V

No 2096/2005

Commission Regulation (EC) No 2096/2005 of 20 December 2005 laying down common requirements for the provision of air navigation services

Applicable provisions: Articles 1 to 9, Annexes I to V

No 2150/2005

Commission Regulation (EC) No 2150/2005 of 23 December 2005 laying down common rules for the flexible use of airspace

Applicable provisions: Articles 1 to 9, Annex

C. Aviation Safety

No 3922/91

Council Regulation (EEC) No 3922/91 of 16 December 1991 on the harmonisation of technical requirements and administrative procedures in the field of civil aviation
as amended by:

- Commission Regulation (EC) No 2176/96 of 13 November 1996 amending to scientific and technical progress Council Regulation (EEC) No 3922/91
- Commission Regulation (EC) No 1069/1999 of 25 May 1999 adapting to scientific and technical progress Council Regulation (EEC) No 3922/91
- Commission Regulation (EC) No 2871/2000 of 28 December 2000 adapting to scientific and technical progress Council Regulation (EEC) 3922/91 on the harmonisation of technical requirements and administrative procedures in the field of civil aviation
- Regulation (EC) No 1592/2002 of the European Parliament and of the Council of 15 July 2002 on common rules in the field of civil aviation and establishing a European Aviation Safety Agency

Applicable provisions: Articles 1 to 10, 12 to 13 with the exception of Article 4(1) and Article 8(2) (second sentence), Annexes I to III

As regards the application of Article 12, "Member States" shall read "EC Member States".

No 94/56

Council Directive 94/56/EC of 21 November 1994 establishing the fundamental principles governing the investigations of civil aviation accidents and incidents

Applicable provisions: Articles 1 to 12

As regards the applications of Articles 9 and 12, the term "the Commission" shall read "all other ECAA Contracting Parties".

No 1592/2002

Regulation (EC) No 1592/2002 of the European Parliament and of the Council of 15 July 2002 on common rules in the field of civil aviation and establishing a European Aviation Safety Agency as amended by:

- Regulation (EC) No 1643/2003 of the European Parliament and of the Council of 22 July 2003 amending Regulation (EC) No 1592/2002
- Commission Regulation (EC) No 1701/2003 of 24 September 2003 adapting Article 6 of Regulation (EC) No 1592/2002

Applicable provisions: Articles 1 to 57, Annexes I and II

No 2003/42

Directive 2003/42/EC of the European Parliament and the Council of 13 June 2003 on occurrence reporting in civil aviation

Applicable provisions: Articles 1 to 11, Annexes I and II

No 1702/2003

Commission Regulation (EC) No 1702/2003 of 24 September 2003 laying down implementing rules for the airworthiness and environmental certification of aircraft and related products, parts and appliances, as well as for the certification of design and production organisations as amended by:

- Commission Regulation (EC) No 381/2005 of 7 March 2005 amending Regulation (EC) No 1702/2003

Applicable provisions: Articles 1 to 4, Annex. The transitional periods referred to in this Regulation shall be determined by the Joint Committee.

No 2042/2003

Commission Regulation (EC) No 2042/2003 of 20 November 2003 on the continuing airworthiness of aircraft and aeronautical products, parts and appliances, and on the approval of organisations and personnel involved in these tasks

Applicable provisions: Articles 1 to 6, Annexes I to IV

No 104/2004

Commission Regulation (EC) No 104/2004 of 22 January 2004 laying down rules on the organisation and composition of the Board of Appeal of the European Aviation Safety Agency

Applicable provisions: Articles 1 to 7 and Annex

No 488/2005

Commission Regulation (EC) No 488/2005 of 21 March 2005 on the fees and charges levied by the European Aviation Safety Agency

No 2111/2005

Regulation (EC) No 2111/2005 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2005 on the establishment of a Community list of air carriers subject to an operating ban within the Community and on informing air transport passengers of the identity of the operating air carrier, and repealing Article 9 of Directive 2004/36/EC

Applicable provisions: Articles 1 to 13, Annex

D. Aviation Security

No 2320/2002

Regulation (EC) No 2320/2002 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2002 establishing common rules in the field of civil aviation security

as amended by:

- Regulation (EC) No 849/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 amending Regulation (EC) No 2320/2002

Applicable provisions: Articles 1 to 12 and Annex

No 622/2003

Commission Regulation (EC) No 622/2003 of 4 April 2003 laying down measures for the implementation of the common basic standards on aviation security

as amended by:

- Commission Regulation (EC) No 68/2004 of 15 January 2004 amending Regulation (EC) No 622/2003
- Commission Regulation (EC) No 781/2005 of 24 May 2005 amending Regulation (EC) No 622/2003
- Commission Regulation (EC) No 857/2005 of 6 June 2005 amending Regulation (EC) No 622/2003

Applicable provisions: Articles 1 to 5 and Annex

No 1217/2003

Commission Regulation (EC) No 1217/2003 of 4 July 2003 laying down common specifications for national civil aviation security quality control programmes

Applicable provisions: Articles 1 to 11, Annexes I and II

No 1486/2003

Commission Regulation (EC) No 1486/2003 of 22 August 2003 laying down procedures for conducting Commission inspections in the field of civil aviation security

Applicable provisions: Articles 1 to 16

No 1138/2004

Commission Regulation (EC) No 1138/2004 of 21 June 2004 establishing a common definition of critical parts of security restricted areas at airports

Applicable provisions: Articles 1 to 8

E. Environment

No 89/629

Council Directive 89/629/EEC of 4 December 1989 on the limitation of noise emission from civil subsonic jet aeroplanes.

Applicable provisions: Articles 1 to 8

No 92/14

Council Directive 92/14/EEC of 2 March 1992 on the limitation of the operation of aeroplanes covered by Part II, Chapter 2, Volume 1 of Annex 16 of the Convention of International Civil Aviation, second edition (1988)

as amended by:

- Council Directive 98/20/EC of 30 March 1998 amending Directive 92/14/EEC
- Commission Directive 1999/28/EC of 21 April 1999 amending the Annex to Council Directive 92/14/EEC
- Commission Regulation (EC) No 991/2001 of 21 May 2001 amending the Annex to Council Directive 92/14/EEC

Applicable provisions: Articles 1 to 11 and Annex

No 2002/30

Directive 2002/30/EC of the European Parliament and of the Council of 26 March 2002 on the establishment of rules and procedures with regard to the introduction of noise-related operating restrictions at Community airports

As amended or adapted by the 2003 Act of Accession

Applicable provisions: Articles 1 to 15, Annexes I and II

No 2002/49

Directive 2002/49/EC of the European Parliament and of the Council of 25 June 2002 relating to the assessment and management of environmental noise

Applicable provisions: Articles 1 to 16, Annexes I to VI

F. Social Aspects

No 1989/391

Council Directive 89/391/EEC of 12 June 1989 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work

Applicable provisions: Articles 1 to 16, and 18-19

No 2003/88

Directive 2003/88/EC of the European Parliament and of the Council of 4 November 2003 concerning certain aspects of the organisation of working time

Applicable provisions: Articles 1 to 19, 21 to 24 and 26 to 29

No 2000/79

Council Directive 2000/79/EC of 27 November 2000 concerning the European Agreement on the Organisation of Working Time of Mobile Workers in Civil Aviation concluded by the Association of European Airlines (AEA), the European Transport Workers' Federation (ETF), the European Cockpit Association (ECA), the European Regions Airline Association (ERA) and the International Air Carrier Association (IACA)

Applicable provisions: Articles 1 to 5

G. Consumer protection

No 90/314

Council Directive 90/314/EEC of 13 June 1990 on package travel, package holidays and package tours

Applicable provisions: Articles 1 to 10

No 92/59

Council Directive 92/59/EEC of 29 June 1992 on general product safety

Applicable provisions: Articles 1 to 19

No 93/13

Council Directive 93/13/EEC of 5 April 1993 on unfair terms in consumer contracts

Applicable provisions: Articles 1 to 10 and Annex

As regards the application of Article 10, the term "the Commission" shall read "all other ECAA Contracting Parties".

No 95/46

Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data

Applicable provisions: Articles 1 to 34

No 2027/97

Council Regulation (EC) No 2027/97 of 9 October 1997 on air carrier liability in the event of accidents

as amended by:

- Regulation (EC) No 889/2002 of the European Parliament and of the Council of 13 May 2002 amending Council Regulation (EC) No 2027/97

Applicable provisions: Articles 1 to 8

No 261/2004

Regulation (EC) No 261/2004 of the European Parliament and of the Council of 11 February 2004 establishing common rules on compensation and assistance to passengers in the event of denied boarding and of cancellation or long delay of flights, and repealing Regulation (EEC) No 295/91

Applicable provisions: Articles 1 to 17

H. Other legislation

No 2299/1989

Council Regulation (EEC) No 2299/1989 of 24 July 1989 on a code of conduct for computer reservation systems

as amended by:

- Council Regulation (EEC) No 3089/93 of 29 October 1993 amending Regulation (EEC) No 2299/89
- Council Regulation (EC) No 323/1999 of 8 February 1999 amending Regulation (EEC) No 2299/89

Applicable provisions: Articles 1 to 22 and Annex

No 91/670

Council Directive No 91/670/EEC of 16 December 1991 on mutual acceptance of personnel licences for the exercise of functions in civil aviation

Applicable provisions: Articles 1 to 8 and Annex

No 3925/91

Council Regulation (EEC) No 3925/91 of 19 December 1991 concerning the elimination of controls and formalities applicable to the cabin and hold baggage of persons taking an intra-Community flight and the baggage of persons making an intra-Community sea crossing

Applicable provisions: Articles 1 to 5

No 437/2003

Regulation (EC) No 437/2003 of the European Parliament and of the Council of 27 February 2003 on statistical returns in respect of the carriage of passengers, freight and mail by air

as amended by:

- Commission Regulation (EC) No 1358/2003 of 31 July 2003 implementing and amending Regulation (EC) No 437/2003 of the European Parliament and of the Council

Applicable provisions: Articles 1 to 11, Annexes I and II

No 1358/2003

Commission Regulation (EC) No 1358/2003 of 31 July 2003 implementing Regulation (EC) No 437/2003 of the European Parliament and of the Council on statistical returns in respect of the carriage of passengers, freight and mail by air and amending Annexes I and II thereto

Applicable provisions: Articles 1 to 4, Annexes I to III

No 2003/96

Council Directive 2003/96/EC of 27 October 2003 restructuring the Community framework for the taxation of energy products and electricity

Applicable provisions: Article 14(1)(b) and (2)

ANNEX II

Horizontal adaptations and certain procedural rules

The provisions of the acts specified in Annex I shall be applicable in accordance with the Agreement and points 1 to 4 of this Annex, unless otherwise provided in Annex I. The specific adaptations necessary for individual acts are set out in Annex I.

This Agreement shall be applicable in accordance with the procedural rules set out in points 5 and 6 of this Annex.

1. INTRODUCTORY PARTS OF THE ACTS

The preambles of the acts specified are not adapted for the purposes of this Agreement. They are relevant to the extent necessary for the proper interpretation and application, within the framework of this Agreement, of the provisions contained in such acts.

2. SPECIFIC TERMINOLOGY OF THE ACTS

The following terms used by the acts specified in Annex I shall read as follows:

- (a) the term "Community" shall read "European Common Aviation Area";
- (b) the terms "Community law ", "Community legislation", "Community instruments" and "EC Treaty" shall read "ECAA Agreement";
- (c) the term "Community airport" shall read "airport located in the European Common Aviation Area";
- (d) the term "Official Journal of the European Communities" or "Official Journal of the European Union" shall read "Official Journals of the Contracting Parties";
- (e) the term "Community air carrier" shall read "ECAA air carrier".

3. REFERENCES TO MEMBER STATES

Without prejudice to point 4 of this Annex, whenever acts specified in Annex I contain references to "Member State(s)", the references shall be understood to include, apart from the EC Member States, also the ECAA Partners.

4. PROVISIONS ON EUROPEAN COMMUNITY COMMITTEES AND CONSULTATION OF THE ASSOCIATED PARTIES

Experts of the Associated Parties shall be consulted by the European Commission and given the opportunity to submit their advice each time the acts specified in Annex I provide for the consultation by the European Commission of European Community Committees and for the opportunity to submit their advice or opinion.

Each consultation shall consist of one meeting chaired by the European Commission and shall take place within the Joint Committee at the invitation of the European Commission prior to the consultation of the relevant European Community Committee. The European Commission shall provide each Associated Party at least two weeks in advance of the meeting, unless specific circumstance require a shorter notice, with all necessary information.

The Associated Parties shall be invited to submit their views to the European Commission. The European Commission shall take due account of the advice delivered by the Associated Parties.

The above provisions shall not apply on the application of competition rules set out in this Agreement which shall be governed by the specific consultation procedures set out in Annex III.

5. COOPERATION AND EXCHANGE OF INFORMATION

To facilitate the exercise of the relevant powers of the competent authorities of the Contracting Parties, such authorities shall upon request mutually exchange all information necessary for the proper functioning of this Agreement.

6. REFERENCE TO LANGUAGES

The Contracting Parties shall be entitled to use, in the procedures established in the ambit of this Agreement and without prejudice to Annex IV, any official language of the institutions of the European Union or of another Contracting Party. The Contracting Parties are aware, however, that the utilisation of English facilitates those procedures. If a language which is not an official language of the institutions of European Union is used in an official document, a translation into an official language of the institutions of the European Union shall be simultaneously submitted, taking into account the provision of the preceding sentence. If a Contracting Party intends to use, in an oral procedure, a language that is not an official language of the institutions of the European Union, that Contracting Party shall ensure simultaneous interpretation into English.

ANNEX III

Rules on competition and state aid referred to in Article 14 of the Main Agreement

Article 1 State monopolies

An Associated Party shall progressively adjust any State monopolies of a commercial character so as to ensure that, by the end of the second period referred to in the Protocol to this Agreement which contains the transitional measures with regard to the Associated Party concerned, no discrimination regarding the conditions under which goods are procured and marketed exists between nationals of the Contracting Parties. The Joint Committee shall be informed of the measures adopted to attain this objective.

Article 2 Approximation of state aid and competition legislation

1. The Contracting Parties recognise the importance of the approximation of the existing legislation on State aid and competition of the Associated Parties to that of the European Community. The Associated Parties shall endeavour to ensure that their existing and future laws on state aid and competition are gradually made compatible with the European Community *acquis*.

2. This approximation shall start upon the entry into force of this Agreement, and shall gradually extend to all the elements of the European Community state aid and competition provisions referred to in this Annex by the end of the second period referred to in the Protocol to this Agreement which contains the transitional measures with regard to the Associated Party concerned. The Associated Party shall also define, in agreement with the European Commission, the modalities for the monitoring of the implementation of the approximation of legislation and law enforcement actions to be taken.

Article 3

Competition rules and other economic provisions

1. The following practices are incompatible with the proper functioning of this Agreement, insofar as they may affect trade between two or more Contracting Parties:

- (i) all agreements between undertakings, decisions by associations of undertakings and concerted practices between undertakings which have as their object or effect the prevention, restriction or distortion of competition;
- (ii) abuse by one or more undertakings of a dominant position in the territories of the Contracting Parties as a whole or in a substantial part thereof;
- (iii) any State aid which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or certain products.

2. Any practices contrary to this Article shall be assessed on the basis of criteria arising from the application of the competition rules applicable in the European Community, in particular from Articles 81, 82, 86 and 87 of the EC Treaty and interpretative instruments adopted by the European Community institutions.

3. Each Associated Party shall ensure that an operationally independent public body is entrusted with the powers necessary for the full application of paragraph 1 (i) and (ii), regarding private and public undertakings and undertakings to which special rights have been granted.

4. Each Associated Party shall designate or establish an operationally independent authority which is entrusted with the powers necessary for the full application of paragraph 1 (iii). This authority shall have, *inter alia*, the powers to authorise State aid schemes and individual aid grants in conformity with paragraph 2, as well as the powers to order the recovery of State aid that has been unlawfully granted.
5. Each Contracting Party shall ensure transparency in the area of State aid, *inter alia*, by providing the other Contracting Parties with a regular annual report or equivalent, following the methodology and the presentation of the European Community survey on State aid. Upon request by a Contracting Party, another Contracting Party shall provide information on particular individual cases of public aid.
6. Each Associated Party shall establish a comprehensive inventory of aid schemes instituted before the establishment of the authority referred to in paragraph 4 and shall align such aid schemes with the criteria referred to in paragraph 2.
7.
  - (a) For the purposes of applying the provisions of paragraph 1(iii), the Contracting Parties recognise that during the periods referred to in the Protocol to this Agreement which contains the transitional measures with regard to an Associated Party, any public aid granted by this Associated Party shall be assessed taking into account that the Associated Party concerned is to be regarded as an area identical to those areas of the European Community described in Article 87(3)(a) of the Treaty establishing the European Community;
  - (b) By the end of the first period referred to in the Protocol to this Agreement which contains the transitional measures with regard to an Associated Party, this Party shall submit to the European Commission its GDP per capita figures harmonised at NUTS II level. The authority referred to in paragraph 4 and the European Commission shall then jointly evaluate the eligibility of the regions of the Associated Party concerned as well as the maximum aid intensities in relation thereto in order to draw up the regional aid map on the basis of the relevant European Community guidelines.
8. If one of the Contracting Parties considers that a particular practice is incompatible with the terms of paragraph 1, it may take appropriate measures after consultation within the Joint Committee or after thirty working days following referral for such consultation.
9. The Contracting Parties shall exchange information taking into account the limitations imposed by the requirements of professional and business confidentiality.

ANNEX IV

Referrals to the Court of Justice of the European Communities

1. General principles relating to Article 16 of the Agreement

1. The procedures established by the Court of Justice of the European Communities, hereinafter referred to as "the Court of Justice", for referrals for preliminary rulings within the European Community shall apply, as far as appropriate. Further to the preliminary ruling, a court or tribunal of a Contracting Party shall apply the interpretation ruled by the Court of Justice.
2. Contracting Parties shall have, within the ambit of this Agreement, the same rights to submit observations to the Court of Justice as the EC Member States.

2. Extent and modalities of the procedure
established in Article 16(2) of the Agreement

1. When, in accordance with the second sentence of Article 16(2), a Contracting Party adopts a decision on the extent and modalities of referrals to the Court of Justice, that decision shall specify that either:
  - (a) any court or tribunal of the Contracting Party against whose decisions there is no judicial remedy under national law shall request the Court of Justice to give a preliminary ruling on a question raised in a case pending before it and concerning the validity or interpretation of an act referred to in Article 16(2) if that court or tribunal considers that a decision on the question is necessary to enable it to give a judgment, or
  - (b) any court or tribunal of that Contracting Party may request the Court of Justice to give a preliminary ruling on a question raised before it and concerning the validity or interpretation of an act referred to in Article 16(2) if that court or tribunal considers that a decision on the question is necessary to enable it to give a judgment.
2. The modalities of application of Article 16(2) shall be based on the principles enshrined in the legal provisions governing the functioning of the Court of Justice, including the relevant provisions of the EC Treaty, the Statute and the Rules of Procedure of the Court of Justice, as well as the case law of the latter. In the event that it takes a decision on the modalities of application of this provision, the Contracting Party shall also take into consideration the practical guidance released by the Court of Justice in the Information Notice on references by national courts for preliminary rulings.

3. Referrals according to Article 20(3) of the Agreement

The Court of Justice shall treat disputes submitted to it in accordance with Article 20(3) in the same manner as those submitted to it in accordance with Article 239 of the EC Treaty.

4. Referrals to the Court of Justice and languages

The Contracting Parties shall be entitled to use, in the procedures before the Court of Justice established in the ambit of the Agreement, any official language of the institutions of the European Union or of another Contracting Party. If a language which is not an official language of the institutions of the European Union is used in an official document, a translation into French shall be simultaneously submitted. If a Contracting Party intends to use, in an oral procedure, a language that is not an official language of the institutions of the European Union, the Contracting Party shall ensure simultaneous interpretation into French.

ANNEX V

PROTOCOL I

TRANSITIONAL ARRANGEMENTS BETWEEN THE EUROPEAN COMMUNITY AND THE EC MEMBER STATES, OF ONE PART, AND THE REPUBLIC OF ALBANIA, OF THE OTHER PART

Article 1

Transitional periods

- (1) The first transitional period shall extend from the entry into force of this Agreement until all conditions set out in Article 2(1) of this Protocol have been fulfilled by the Republic of Albania, hereinafter referred to as "Albania", as verified by an assessment carried out by the European Community.
- (2) The second transitional period shall extend from the end of the first transitional period until all conditions set out in Article 2(2) of this Protocol have been fulfilled by Albania as verified by an assessment carried out by the European Community.

Article 2

Conditions relating to transition

- (1) By the end of the first transitional period Albania shall
  - (i) be a full member of the Joint Aviation Authorities and shall endeavour to implement all aviation safety legislation as provided in Annex I;
  - (ii) apply ECAC Document 30 and shall endeavour to implement all aviation security legislation as provided in Annex I;
  - (iii) apply Regulation (EEC) No 3925/91 (on elimination of controls applicable to cabin and hold baggage), Regulation (EEC) No 2409/92 (on fares and rates for air services), Directive 94/56/EC (on accident investigation), Regulation (EC) No 2027/97 (on air carrier liability in the event of accidents), Directive 2003/42/EC (on occurrence reporting), Regulation (EC) No 261/2004 (on denied boarding), Directive 2000/79/EC (on working time in civil aviation) and Directive 2003/88/EC (on working time) as provided in Annex I;
  - (iv) separate the air traffic service provider and the national regulatory body, establish a national supervisory body for air traffic services, start the reorganisation of its airspace into a functional block or blocks, and apply flexible use of airspace;
  - (v) ratify the Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air (the Montreal Convention);
  - (vi) have made sufficient progress in implementing the rules on state aid and competition included in an agreement referred to in Article 14(1) of the Main Agreement or in Annex III, whichever is applicable.
- (2) By the end of the second transitional period Albania shall apply this Agreement including all legislation set out in Annex I.

Article 3

Transitional arrangements

- (1) Notwithstanding Article 1(1) of the Main Agreement,
- (a) During the first transitional period:
- (i) Community air carriers and air carriers licensed by Albania shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between any point in Albania and any point in an EC Member State;
  - (ii) Community air carriers shall not be majority owned or effectively controlled by Albania or its nationals and air carriers licensed by Albania shall not be majority owned or effectively controlled by EC Member States or their nationals.
- (b) During the second transitional period:
- (i) Community air carriers and air carriers licensed by Albania shall be permitted to exercise the traffic rights provided for in paragraph (1)(a)(i);
  - (ii) Community air carriers shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in Albania and other Associated Parties and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in an EC Member State;
  - (iii) air carriers licensed by Albania shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in different EC Member States and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in Albania.
- (2) For the purpose of this Article, "Community air carrier" shall mean an air carrier licensed by an EC Member State, Norway or Iceland.
- (3) Articles 7 and 8 of the Main Agreement shall not apply until the end of the second transitional period, without prejudice to the obligation of Albania and of the Community to grant operating licences in accordance with the acts specified in Annex I, respectively, to carriers which are majority owned or effectively controlled by the EC Member States or their nationals and to carriers which are majority owned or effectively controlled by Albania or its nationals from the end of the first transitional period.

Article 4

Aviation safety

- (1) At the start of the first transitional period Albania shall be involved as observer in the work of the European Aviation Safety Agency.
- (2) At the end of the second transitional period the Joint Committee established under Article 18 of the Main Agreement shall determine the precise status and conditions for the participation of Albania in the European Aviation Safety Agency.
- (3) Until the end of the second transitional period, if safety deficiencies are identified, the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by Albania to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific safety assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

Article 5

Aviation security

- (1) At the start of the second transitional period the confidential part of the security legislation as provided in Annex I shall be made available to the appropriate authority of Albania.
- (2) Until the end of the second transitional period, if security deficiencies are identified, the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by Albania to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific security assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

PROTOCOL II

TRANSITIONAL ARRANGEMENTS BETWEEN
THE EUROPEAN COMMUNITY
AND THE EC MEMBER STATES, OF ONE PART,
AND BOSNIA AND HERZEGOVINA, OF THE OTHER PART

Article 1

Transitional periods

- (1) The first transitional period shall extend from the entry into force of this Agreement until all conditions set out in Article 2(1) of this Protocol have been fulfilled by Bosnia and Herzegovina as verified by an assessment carried out by the European Community.
- (2) The second transitional period shall extend from the end of the first transitional period until all conditions set out in Article 2(2) of this Protocol have been fulfilled by Bosnia and Herzegovina as verified by an assessment carried out by the European Community.

Article 2

Conditions relating to transition

- (1) By the end of the first transitional period Bosnia and Herzegovina shall
  - (i) be a full member of the Joint Aviation Authorities and shall endeavour to implement all aviation safety legislation as provided in Annex I;
  - (ii) apply ECAC Document 30 and shall endeavour to implement all aviation security legislation as provided in Annex I;
  - (iii) apply Regulation (EEC) No 3925/91 (on elimination of controls applicable to cabin and hold baggage), Regulation (EEC) No 2409/92 (on fares and rates for air services), Directive 94/56/EC (on accident investigation), Directive 96/67/EC (on ground handling), Regulation (EC) No 2027/97 (on air carrier liability in the event of accidents), Directive 2003/42/EC (on occurrence reporting), Regulation (EC) No 261/2004 (on denied boarding), Directive 2000/79/EC (on working time in civil aviation) and Directive 2003/88/EC (on working time) as provided in Annex I;

- (iv) ratify the Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air (the Montreal Convention);
  - (v) have made sufficient progress in implementing the rules on state aid and competition included in an agreement referred to in Article 14(1) of the Main Agreement or in Annex III of this Agreement, whichever is applicable.
- (2) By the end of the second transitional period Bosnia and Herzegovina shall
- (i) separate the air traffic service provider and the national regulatory body, establish a national supervisory body for air traffic services, start the reorganisation of its airspace into a functional block or blocks, and apply flexible use of airspace;
  - (ii) apply this Agreement including all legislation set out in Annex I.

Article 3

Transitional arrangements

- (1) Notwithstanding Article 1(1) of the Main Agreement,
- (a) During the first transitional period:
- (i) Community air carriers and air carriers licensed by Bosnia and Herzegovina shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between any point in Bosnia and Herzegovina and any point in an EC Member State;
  - (ii) Community air carriers shall not be majority owned or effectively controlled by Bosnia and Herzegovina or its nationals and air carriers licensed by Bosnia and Herzegovina shall not be majority owned or effectively controlled by EC Member States or their nationals.

- (b) During the second transitional period:
- (i) Community air carriers and air carriers licensed by Bosnia and Herzegovina shall be permitted to exercise the traffic rights provided for in paragraph (1)(a)(i);
  - (ii) Community air carriers shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in Bosnia and Herzegovina and other Associated Parties and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in an EC Member State;
  - (iii) air carriers licensed by Bosnia and Herzegovina shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in different EC Member States and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in Bosnia and Herzegovina.
- (2) For the purpose of this Article, "Community air carrier" shall mean an air carrier licensed by an EC Member State, Norway or Iceland.
- (3) Articles 7 and 8 of the Main Agreement shall not apply until the end of the second transitional period, without prejudice to the obligation of Bosnia and Herzegovina and of the Community to grant operating licences in accordance with the acts specified in Annex I, respectively, to carriers which are majority owned or effectively controlled by the EC Member States or their nationals and to carriers which are majority owned or effectively controlled by Bosnia and Herzegovina or its nationals from the end of the first transitional period.

Article 4

Aviation safety

- (1) At the start of the first transitional period Bosnia and Herzegovina shall be involved as observer in the work of the European Aviation Safety Agency.
- (2) At the end of the second transitional period the Joint Committee established under Article 18 of the Main Agreement shall determine the precise status and conditions for the participation of Bosnia and Herzegovina in the European Aviation Safety Agency.

- (3) Until the end of the second transitional period, if safety deficiencies are identified the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by Bosnia and Herzegovina to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific safety assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

Article 5

Aviation security

- (1) At the start of the second transitional period the confidential part of the security legislation as provided in Annex I shall be made available to the appropriate authority of Bosnia and Herzegovina.
- (2) Until the end of the second transitional period, if security deficiencies are identified the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by Bosnia and Herzegovina to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific security assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

PROTOCOL III

TRANSITIONAL ARRANGEMENTS BETWEEN
THE EUROPEAN COMMUNITY
AND THE EC MEMBER STATES, OF ONE PART,
AND THE REPUBLIC OF BULGARIA, OF THE OTHER PART

Article 1

Transitional period

- (1) The transitional period shall extend from the entry into force of this Agreement until all conditions set out in Article 2 of this Protocol have been fulfilled by the Republic of Bulgaria, hereinafter referred to as "Bulgaria", as verified by an assessment carried out by the European Community, and not later than Bulgaria's accession to the European Union.
- (2) References to the "second transitional period" in this Agreement or in its Annexes shall mean in the case of Bulgaria the transitional period referred to in paragraph 1.

Article 2

Conditions relating to transition

By the end of the transitional period Bulgaria shall apply this Agreement including all legislation set out in Annex I as provided for in Article 3 of the Main Agreement.

Article 3

Transitional arrangements

- (1) Notwithstanding Article 1(1) of the Main Agreement,

during the transitional period:
  - (i) Community air carriers and air carriers licensed by Bulgaria shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between any point in Bulgaria and any point in an EC Member State;

- (ii) Community air carriers shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in Bulgaria and other Associated Parties and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in an EC Member State;
  - (iii) air carriers licensed by Bulgaria shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in different EC Member States and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in Bulgaria.
- (2) For the purpose of this Article, "Community air carrier" shall mean an air carrier licensed by an EC Member State, Norway or Iceland.
- (3) Articles 7 and 8 of the Main Agreement shall not apply until the end of the transitional period, without prejudice to the obligation of Bulgaria and of the Community to grant operating licences in accordance with the acts specified in Annex I, respectively, to carriers which are majority owned or effectively controlled by the EC Member States or their nationals and to carriers which are majority owned or effectively controlled by Bulgaria or its nationals from the beginning of the transitional period.

Article 4

Aviation safety

- (1) At the end of the transitional period the Joint Committee established under Article 18 of the Main Agreement shall determine the precise status and conditions for the participation of Bulgaria in the European Aviation Safety Agency.
- (2) Until the end of the transitional period, if safety deficiencies are identified the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by Bulgaria to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific safety assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

Article 5

Aviation security

Until the end of the transitional period, if security deficiencies are identified the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by Bulgaria to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific security assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

PROTOCOL IV

TRANSITIONAL ARRANGEMENTS BETWEEN
THE EUROPEAN COMMUNITY
AND THE EC MEMBER STATES, OF ONE PART,
AND THE REPUBLIC OF CROATIA, OF THE OTHER PART

Article 1

Transitional periods

- (1) The first transitional period shall extend from the entry into force of this Agreement until all conditions set out in Article 2(1) of this Protocol have been fulfilled by the Republic of Croatia, hereinafter referred to as "Croatia", as verified by an assessment carried out by the European Community.
- (2) The second transitional period shall extend from the end of the first transitional period until all conditions set out in Article 2(2) of this Protocol have been fulfilled by Croatia as verified by an assessment carried out by the European Community.

Article 2

Conditions relating to transition

- (1) By the end of the first transitional period Croatia shall
  - (i) be a full member of the Joint Aviation Authorities and shall endeavour to implement all aviation safety legislation as provided in Annex I;

- (ii) apply ECAC Document 30 and shall endeavour to implement all the aviation security legislation as provided in Annex I;
  - (iii) apply Regulation (EEC) No 3925/91 (on the elimination of controls applicable to cabin and hold baggage), Regulation (EEC) No 2409/92 (on fares and rates for air services), Directive 94/56/EC (on accident investigation), Directive 96/67/EC (on ground handling), Regulation (EC) No 2027/97 (on air carrier liability in the event of accidents), Directive 2003/42/EC (on occurrence reporting), Regulation (EC) No 261/2004 (on denied boarding), Directive 2000/79/EC (on working time in civil aviation) and Directive 2003/88/EC (on working time) as provided in Annex I;
  - (iv) separate the air traffic service provider and the national regulatory body, establish a national supervisory body for air traffic services, start the reorganisation of its airspace into a functional block or blocks, and apply flexible use of airspace;
  - (v) ratify the Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air (the Montreal Convention);
  - (vi) have made sufficient progress in implementing the rules on state aid and competition included in an agreement referred to in Article 14(1) of the Main Agreement or in Annex III of this Agreement, whichever is applicable.
- (2) By the end of the second transitional period Croatia shall apply this Agreement including all the legislation set out in Annex I.

Article 3

Transitional arrangements

- (1) Notwithstanding Article 1(1) of the Main Agreement,
-
- (a) During the first and the second transitional periods Community air carriers and air carriers licensed by Croatia shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between any point in Croatia and any point in an EC Member State.

- (b) During the second transitional period:
    - (i) Community air carriers and air carriers licensed by Croatia shall be permitted to exercise the traffic rights provided for in paragraph (1) (a);
    - (ii) Community air carriers shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in Croatia and other Associated Parties and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in an EC Member State;
    - (iii) air carriers licensed by Croatia shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in different EC Member States and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in Croatia.
  - (c) Until the end of the second transitional period Community air carriers shall not be majority owned or effectively controlled by Croatia or its nationals and air carriers licensed by Croatia shall not be majority owned or effectively controlled by EC Member States or their nationals.
- (2) For the purpose of this Article, "Community air carrier" shall mean an air carrier licensed by an EC Member State, Norway or Iceland.
- (3) Articles 7 and 8 of the Main Agreement shall not apply until the end of the second transitional period, without prejudice to the obligation of Croatia and of the Community to grant operating licences in accordance with the acts specified in Annex I, respectively, to carriers which are majority owned or effectively controlled by the EC Member States or their nationals and to carriers which are majority owned or effectively controlled by Croatia or its nationals from the end of the first transitional period.

Article 4

Aviation safety

- (1) At the start of the first transitional period Croatia shall be involved as observer in the work of the European Aviation Safety Agency.
- (2) At the end of the second transitional period the Joint Committee established under Article 18 of the Main Agreement shall determine the precise status and conditions for the participation of Croatia in the European Aviation Safety Agency.
- (3) Until the end of the second transitional period, if safety deficiencies are identified, the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by Croatia to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific safety assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

Article 5

Aviation security

- (1) At the start of the second transitional period the confidential part of the security legislation as provided in Annex I shall be made available to the appropriate authority of Croatia.
- (2) Until the end of the second transitional period, if security deficiencies are identified, the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by Croatia to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific security assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

PROTOCOL V

TRANSITIONAL ARRANGEMENTS BETWEEN
THE EUROPEAN COMMUNITY
AND THE EC MEMBER STATES, OF ONE PART, AND
THE REPUBLIC OF MACEDONIA, ON THE OTHER PART

Article 1

Transitional periods

- (1) The first transitional period shall extend from the entry into force of this Agreement until all conditions set out in Article 2(1) of this Protocol have been fulfilled by the Republic of Macedonia as verified by an assessment carried out by the European Community.
- (2) The second transitional period shall extend from the end of the first transitional period until all conditions set out in Article 2(2) of this Protocol have been fulfilled by the Republic of Macedonia as verified by an assessment carried out by the European Community.

Article 2

Conditions relating to transition

- (1) By the end of the first transitional period the Republic of Macedonia shall
  - (i) be a full member of the Joint Aviation Authorities and shall endeavour to implement all the aviation safety legislation as provided in Annex I;
  - (ii) apply ECAC Document 30 and shall endeavour to implement all the aviation security legislation as provided in Annex I;
  - (iii) apply Regulation (EEC) No 3925/91 (on elimination of controls applicable to cabin and hold baggage), Regulation (EEC) No 2409/92 (on fares and rates for air services), Directive 94/56/EC (on accident investigation), Directive 96/67/EC (on ground handling), Directive 2003/42/EC (on occurrence reporting), Directive 2000/79/EC (on working time in civil aviation) and Directive 2003/88/EC (on working time) as provided in Annex I;

- (iv) separate the air traffic service provider and the national regulatory body, establish a national supervisory body for air traffic services, start the reorganisation of its airspace into a functional block or blocks, and apply flexible use of airspace;
  - (v) ratify the Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air (the Montreal Convention);
  - (vi) have made sufficient progress in implementing the rules on state aid and competition included in an agreement referred to in Article 14(1) of the Main Agreement or in Annex III of this Agreement, whichever is applicable.
- (2) By the end of the second transitional period the Republic of Macedonia shall apply this Agreement including all the legislation set out in Annex I.

Article 3

Transitional arrangements

- (1) Notwithstanding Article 1(1) of the Main Agreement,
- (a) During the first transitional period:
    - ~~(i)~~ Community air carriers and air carriers licensed by the Republic of Macedonia shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between any point in the Republic of Macedonia and any point in an EC Member State;
    - (ii) Community air carriers shall not be majority owned or effectively controlled by the Republic of Macedonia or its nationals and air carriers licensed by the Republic of Macedonia shall not be majority owned or effectively controlled by EC Member States or their nationals.

- (b) During the second transitional period:
  - (i) Community air carriers and air carriers licensed by the Republic of Macedonia shall be permitted to exercise the traffic rights provided for in paragraph (1)(a)(i);
  - (ii) Community air carriers shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in the Republic of Macedonia and other Associated Parties and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in an EC Member State;
  - (iii) air carriers licensed by the Republic of Macedonia shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in different EC Member States and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in the Republic of Macedonia.
- (2) For the purpose of this Article, "Community air carrier" shall mean an air carrier licensed by an EC Member State, Norway or Iceland.
- (3) Articles 7 and 8 of the Main Agreement shall not apply until the end of the second transitional period, without prejudice to the obligation of the Republic of Macedonia and of the Community to grant operating licences in accordance with the acts specified in Annex I, respectively, to carriers which are majority owned or effectively controlled by the EC Member States or their nationals and to carriers which are majority owned or effectively controlled by the Republic of Macedonia or its nationals from the end of the first transitional period.

Article 4

Application of certain legislation
by the Republic of Macedonia

Notwithstanding Article 2 of this Protocol, upon entry into force of this Agreement the Republic of Macedonia shall

- (i) apply in practice the Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air (the Montreal Convention);

- (ii) enforce that air carriers licensed by the Republic of Macedonia comply in practice with Regulation (EC) No 261/2004;
- (iii) terminate or bring in line with Community law the contract between the Government of the Republic of Macedonia and Macedonian Airlines (MAT).

Article 5

Aviation safety

- (1) At the start of the first transitional period the Republic of Macedonia shall be involved as observer in the work of the European Aviation Safety Agency.
- (2) At the end of the second transitional period the Joint Committee established under Article 18 of the Main Agreement shall determine the precise status and conditions for the participation of the Republic of Macedonia in the European Aviation Safety Agency.
- (3) Until the end of the second transitional period, if safety deficiencies are identified the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by the Republic of Macedonia to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific safety assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

Article 6

Aviation security

- (1) At the start of the second transitional period the confidential part of the security legislation as provided in Annex I shall be made available to the appropriate authority of the Republic of Macedonia.
- (2) Until the end of the second transitional period, if security deficiencies are identified the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by the Republic of Macedonia to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific security assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

PROTOCOL VI

TRANSITIONAL ARRANGEMENTS BETWEEN
THE EUROPEAN COMMUNITY
AND THE EC MEMBER STATES, OF ONE PART,
AND THE REPUBLIC OF SERBIA, OF THE OTHER PART

Article 1

Transitional periods

- (1) The first transitional period shall extend from the entry into force of this Agreement until all conditions set out in Article 2(1) of this Protocol have been fulfilled by the Republic of Serbia as verified by an assessment carried out by the relevant authority of the European Community.
- (2) The second transitional period shall extend from the end of the first transitional period until all conditions set out in Article 2(2) of this Protocol have been fulfilled by the Republic of Serbia as verified by an assessment carried out by the relevant authority of the European Community.

Article 2

Conditions relating to transition

- (1) By the end of the first transitional period the Republic of Serbia shall
  - (i) be a full member of the Joint Aviation Authorities and shall endeavour to implement all the aviation safety legislation as provided in Annex I;
  - (ii) apply ECAC Document 30 and shall endeavour to implement all the aviation security legislation as provided in Annex I;

- (iii) apply Regulation (EEC) No 3925/91 (on elimination of controls applicable to cabin and hold baggage), Regulation (EEC) No 2409/92 (on fares and rates for air services), Directive 94/56/EC (on accident investigation), Directive 96/67/EC (on ground handling), Regulation (EC) No 2027/97 (on air carrier liability in the event of accidents), Directive 2003/42/EC (on occurrence reporting), Regulation (EC) No 261/2004 (on denied boarding), Directive 2000/79/EC (on working time in civil aviation) and Directive 2003/88/EC (on working time) as provided in Annex I;
  - (iv) separate the air traffic service provider and the regulatory body for the Republic of Serbia, establish a supervisory body for the Republic of Serbia for air traffic services, start the reorganisation of the airspace of the Republic of Serbia into a functional block or blocks, and apply flexible use of airspace;
  - (v) ratify the Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air (the Montreal Convention);
  - (vi) have made sufficient progress in implementing the rules on state aid and competition included in an agreement referred to in Article 14(1) of the Main Agreement or in Annex III of this Agreement, whichever is applicable.
- (2) By the end of the second transitional period the Republic of Serbia shall apply this Agreement including all legislation set out in Annex I.

Article 3

Transitional arrangements

- (1) Notwithstanding Article 1(1) of the Main Agreement,
- (a) During the first transitional period:
    - (i) Community air carriers and air carriers licensed by the Republic of Serbia shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between any point in the Republic of Serbia and any point in an EC Member State;
    - (ii) Community air carriers shall not be majority owned or effectively controlled by the Republic of Serbia or its nationals and air carriers licensed by the Republic of Serbia shall not be majority owned or effectively controlled by EC Member States or their nationals.

- (b) During the second transitional period:
  - (i) Community air carriers and air carriers licensed by the Republic of Serbia shall be permitted to exercise the traffic rights provided for in paragraph (1) (a) (i);
  - (ii) Community air carriers shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in the Republic of Serbia and other Associated Parties and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in an EC Member State;
  - (iii) air carriers licensed by the Republic of Serbia shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in different EC Member States and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in the Republic of Serbia.
- (2) For the purpose of this Article, "Community air carrier" shall mean an air carrier licensed by an EC Member State, Norway or Iceland.
- (3) Articles 7 and 8 of the Main Agreement shall not apply until the end of the second transitional period, without prejudice to the obligation of the Republic of Serbia and of the Community to grant operating licences in accordance with the acts specified in Annex I, respectively, to carriers which are majority owned or effectively controlled by the EC Member States or their nationals and to carriers which are majority owned or effectively controlled by the Republic of Serbia or its nationals from the end of the first transitional period.

Article 4

Aviation safety

- (1) At the start of the first transitional period the Republic of Serbia shall be involved as observer in the work of the European Aviation Safety Agency.

- (2) At the end of the second transitional period the Joint Committee established under Article 18 of the Main Agreement shall determine the precise status and conditions for the participation of the Republic of Serbia in the European Aviation Safety Agency.
- (3) Until the end of the second transitional period, if safety deficiencies are identified, the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by the Republic of Serbia to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific safety assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

Article 5

Aviation security

- (1) At the start of the second transitional period the confidential part of the security legislation as provided in Annex I shall be made available to the appropriate authority of the Republic of Serbia.
- (2) Until the end of the second transitional period, if security deficiencies are identified, the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by the Republic of Serbia to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific security assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

PROTOCOL VII
TRANSITIONAL ARRANGEMENTS BETWEEN
THE EUROPEAN COMMUNITY
AND THE EC MEMBER STATES, OF ONE PART,
AND THE REPUBLIC OF MONTENEGRO, OF THE OTHER PART

Article 1

Transitional periods

- (1) The first transitional period shall extend from the entry into force of this Agreement until all conditions set out in Article 2(1) of this Protocol have been fulfilled by the Republic of Montenegro as verified by an assessment carried out by the relevant authority of the European Community.
- (2) The second transitional period shall extend from the end of the first transitional period until all conditions set out in Article 2(2) of this Protocol have been fulfilled by the Republic of Montenegro as verified by an assessment carried out by the relevant authority of the European Community.

Article 2

Conditions relating to transition

- (1) By the end of the first transitional period the Republic of Montenegro shall
  - (i) be a full member of the Joint Aviation Authorities and shall endeavour to implement all the aviation safety legislation as provided in Annex I;
  - (ii) apply ECAC Document 30 and shall endeavour to implement all the aviation security legislation as provided in Annex I;

- (iii) apply Regulation (EEC) No 3925/91 (on elimination of controls applicable to cabin and hold baggage), Regulation (EEC) No 2409/92 (on fares and rates for air services), Directive 94/56/EC (on accident investigation), Directive 96/67/EC (on ground handling), Regulation (EC) No 2027/97 (on air carrier liability in the event of accidents), Directive 2003/42/EC (on occurrence reporting), Regulation (EC) No 261/2004 (on denied boarding), Directive 2000/79/EC (on working time in civil aviation) and Directive 2003/88/EC (on working time) as provided in Annex I;
  - (iv) separate the air traffic service provider and the regulatory body for the Republic of Montenegro, establish a supervisory body for the Republic of Montenegro for air traffic services, start the reorganisation of the airspace of the Republic of Montenegro into a functional block or blocks, and apply flexible use of airspace;
  - (v) ratify the Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air (the Montreal Convention);
  - (vi) have made sufficient progress in implementing the rules on state aid and competition included in an agreement referred to in Article 14(1) of the Main Agreement or in Annex III of this Agreement, whichever is applicable.
- (2) By the end of the second transitional period the Republic of Montenegro shall apply this Agreement including all legislation set out in Annex I.

Article 3

Transitional arrangements

- (1) Notwithstanding Article 1(1) of the Main Agreement,
- (a) During the first transitional period:
    - (i) Community air carriers and air carriers licensed by the Republic of Montenegro shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between any point in the Republic of Montenegro and any point in an EC Member State;

- (ii) Community air carriers shall not be majority owned or effectively controlled by the Republic of Montenegro or its nationals and air carriers licensed by the Republic of Montenegro shall not be majority owned or effectively controlled by EC Member States or their nationals.
- (b) During the second transitional period:
  - (i) Community air carriers and air carriers licensed by the Republic of Montenegro be permitted to exercise the traffic rights provided for in paragraph (1) (a) (i);
  - (ii) Community air carriers shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in the Republic of Montenegro and other Associated Parties and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in an EC Member State;
  - (iii) air carriers licensed by the Republic of Montenegro shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in different EC Member States and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in the Republic of Montenegro.
- (2) For the purpose of this Article, "Community air carrier" shall mean an air carrier licensed by an EC Member State, Norway or Iceland.
- (3) Articles 7 and 8 of the Main Agreement shall not apply until the end of the second transitional period, without prejudice to the obligation of the Republic of Montenegro and of the Community to grant operating licences in accordance with the acts specified in Annex I, respectively, to carriers which are majority owned or effectively controlled by the EC Member States or their nationals and to carriers which are majority owned or effectively controlled by the Republic of Montenegro or its nationals from the end of the first transitional period.

Article 4

Aviation safety

- (1) At the start of the first transitional period the Republic of Montenegro shall be involved as observer in the work of the European Aviation Safety Agency.
- (2) At the end of the second transitional period the Joint Committee established under Article 18 of the Main Agreement shall determine the precise status and conditions for the participation of the Republic of Montenegro in the European Aviation Safety Agency.
- (3) Until the end of the second transitional period, if safety deficiencies are identified, the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by the Republic of Montenegro to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific safety assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

Article 5

Aviation security

- (1) At the start of the second transitional period the confidential part of the security legislation as provided in Annex I shall be made available to the appropriate authority of the Republic of Montenegro.
- (2) Until the end of the second transitional period, if security deficiencies are identified, the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by the Republic of Montenegro to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific security assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

PROTOCOL VIII

TRANSITIONAL ARRANGEMENTS BETWEEN
THE EUROPEAN COMMUNITY
AND THE EC MEMBER STATES, OF ONE PART,
AND ROMANIA, OF THE OTHER PART

Article 1

Transitional period

- (1) The transitional period shall extend from the entry into force of this Agreement until all conditions set out in Article 2 of this Protocol have been fulfilled by Romania as verified by an assessment carried out by the European Community.
- (2) References to the "second transitional period" in this Agreement or in its Annexes shall mean in the case of Romania the transitional period referred to in paragraph 1.

Article 2

Conditions relating to transition

By the end of the transitional period Romania shall apply this Agreement including all legislation set out in Annex I.

Article 3

Transitional arrangements

- (1) Notwithstanding Article 1(1) of the Main Agreement,

during the transitional period:
  - (i) Community air carriers and air carriers licensed by Romania shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between any point in Romania and any point in an EC Member State;
  - (ii) Community air carriers shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in Romania and other Associated Parties and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in an EC Member State;

- (iii) air carriers licensed by Romania shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in different EC Member States and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in Romania.
- (2) For the purpose of this Article, "Community air carrier" shall mean an air carrier licensed by an EC Member State, Norway or Iceland.
- (3) Articles 7 and 8 of the Main Agreement shall not apply until the end of the transitional period, without prejudice to the obligation of Romania and of the Community to grant operating licences in accordance with the acts specified in Annex I, respectively, to carriers which are majority owned or effectively controlled by the EC Member States or their nationals and to carriers which are majority owned or effectively controlled by Romania or its nationals from the beginning of the transitional period.

Article 4

Aviation safety

- (1) At the end of the transitional period the Joint Committee established under Article 18 of the Main Agreement shall determine the precise status and conditions for the participation of Romania in the European Aviation Safety Agency.
- (2) Until the end of the transitional period, if safety deficiencies are identified the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by Romania to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific safety assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

Article 5

Aviation security

Until the end of the transitional period, if security deficiencies are identified the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by Romania to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific security assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

PROTOCOL IX

TRANSITIONAL ARRANGEMENTS BETWEEN
THE EUROPEAN COMMUNITY AND
THE EC MEMBER STATES, OF THE ONE PART,
AND THE UNITED NATIONS INTERIM ADMINISTRATION IN KOSOVO,
OF THE OTHER PART

Article 1

UNMIK's competences

The provisions of this Protocol are without prejudice to the competences of the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo, hereinafter referred to as "UNMIK", as derived from UN Security Council Resolution 1244 of 10 June 1999.

Article 2

Transitional periods

- (1) The first transitional period shall extend from the entry into force of this Agreement until all conditions set out in Article 3(1) of this Protocol have been fulfilled by UNMIK as verified by an assessment carried out by the European Community.
- (2) The second transitional period shall extend from the end of the first transitional period until all conditions set out in Article 3(2) of this Protocol have been fulfilled by UNMIK as verified by an assessment carried out by the European Community.

Article 3

Conditions relating to transition

- (1) By the end of the first transitional period UNMIK shall
  - (i) implement, without prejudice to its special status under international law, the Joint Aviation Requirements (JARs) adopted by the Joint Aviation Authorities and shall endeavour to implement all aviation safety legislation as provided in Annex I;
  - (ii) apply ECAC Document 30 and shall endeavour to implement all aviation security legislation as provided in Annex I;
  - (iii) apply Regulation (EEC) No 3925/91 (on elimination of controls applicable to cabin and hold baggage), Regulation (EEC) No 2409/92 (on fares and rates for air services), Directive 94/56/EC (on accident investigation), Regulation (EC) No 2027/97 (on air carrier liability in the event of accidents), Directive 2003/42/EC (on occurrence reporting), Regulation (EC) No 261/2004 (on denied boarding), Directive 2000/79/EC (on working time in civil aviation) and Directive 2003/88/EC (on working time) as provided in Annex I;
  - (iv) separate the air traffic service provider and the regulatory body, establish or designate a supervisory body for air traffic services;

- (v) apply in practice the Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air (the Montreal Convention);
  - (vi) have made sufficient progress in implementing the rules on state aid and competition included in an agreement referred to in Article 14(1) of the Main Agreement or in Annex III, whichever is applicable.
- (2) By the end of the second transitional period UNMIK shall apply this Agreement including all the legislation set out in Annex I.

Article 4

Transitional arrangements

- (1) Notwithstanding Article 1(1) of the Main Agreement,
- (a) During the first transitional period:
    - (i) Community air carriers and air carriers licensed by UNMIK shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between any point in Kosovo and any point in an EC Member State;

- (ii) Community air carriers shall not be majority owned or effectively controlled by UNMIK or residents of Kosovo and air carriers licensed by UNMIK shall not be majority owned or effectively controlled by EC Member States or their nationals.
- (b) During the second transitional period:
  - (i) Community air carriers and air carriers licensed by UNMIK shall be permitted to exercise the traffic rights provided for in paragraph (1) (a) (i);
  - (ii) Community air carriers shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in Kosovo and other Associated Parties and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in an EC Member State;
  - (iii) air carriers licensed by UNMIK shall be permitted to exercise unlimited traffic rights between points in different EC Member States and shall be permitted to change, at any point, from one aircraft to one other aircraft provided that the flight is a part of a service that serves a point in Kosovo.
- (2) For the purpose of this Article, "Community air carrier" shall mean an air carrier licensed by an EC Member State, Norway or Iceland.

- (3) Articles 7 and 8 of the Main Agreement shall not apply until the end of the second transitional period, without prejudice to the obligation of UNMIK and of the Community to grant operating licences in accordance with the acts specified in Annex I, respectively, to carriers which are majority owned or effectively controlled by the EC Member States or their nationals and to carriers which are majority owned or effectively controlled by UNMIK or residents of Kosovo from the end of the first transitional period.

Article 5

International conventions and agreements

Where the legislation set out in Annex I provides for the obligation to become party to international conventions or agreements, the special status of UNMIK under international law shall be taken into consideration.

Article 6

Aviation safety

- (1) At the start of the first transitional period UNMIK shall be involved as observer in the work of the European Aviation Safety Agency.
- (2) At the end of the second transitional period the Joint Committee established under Article 18 of the Main Agreement shall determine the precise status and conditions for the participation of UNMIK in the European Aviation Safety Agency.

- (3) Until the end of the second transitional period, if safety deficiencies are identified, the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by UNMIK to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific safety assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.

Article 7

Aviation security

- (1) At the start of the second transitional period the confidential part of the security legislation as provided in Annex I shall be made available to the appropriate authority of UNMIK.
  - (2) Until the end of the second transitional period, if security deficiencies are identified, the European Community may require that the permission for an air carrier licensed by UNMIK to operate on air routes to, from or within the European Community be made subject to a specific security assessment. Such assessment shall be made by the European Community expeditiously in order to avoid any undue delay in the exercise of traffic rights.
-

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J**PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES MULTILATERALE NDËRMJET BASHKËSISË EVROPIANE DHE VENDEVE ANËTARE TË SAJ, REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, BOSNJE E HERCEGOVINËS, REPUBLIKËS SË BULLGARISË, REPUBLIKËS SË KROACISË, REPUBLIKËS SË MAQEDONISË, REPUBLIKËS SË ISLANDËS, REPUBLIKËS SË MALIT TË ZI, MBRETËRISË SË NORVEGJISË, RUMANISË, REPUBLIKËS SË SERBISË DHE MISIONIT TË KOMBEVE TË BASHKUARA PËR ADMINISTRIM TË PËRKOHSHËM NË KOSOVË¹ PËR THEMELIMIN E RAJONIT TË PËRBASHKËT EVROPIAN TË AVIACIONIT****Neni 1**

Ratifikohet Marrëveshja multilaterale ndërmjet Bashkësisë Evropiane dhe vendeve anëtare të saj, Republikës së Shqipërisë, Bosnje e Hercegovinës, Republikës së Bullgarisë, Republikës së Kroacisë, Republikës së Maqedonisë, Republikës së Islandës, Republikës së Malit të Zi, Mbretërisë së Norvegjisë, Rumanisë, Republikës së Serbisë dhe Misionit të Kombeve të Bashkuara për administrim të përkohshëm në Kosovë¹ për themelimin e Rajonit të përbashkët evropian të aviacionit, me letër si zëvendësim për nënshkrim.

Neni 2

Marrëveshja në origjinal në: gjuhët zyrtare² të institucioneve të Unionit Evropian dhe të palëve të tjera në Marrëveshje, të cilat nuk janë Bashkësi Evropiane dhe vendeve anëtare të saj, është si vijon:

Neni 3

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

¹ Në pajtim me Rezolutën 1244 të Këshillit të Sigurimit të KB-së nga 10 qershori 1999.

² Për shkak të tekstit vëllimor të Marrëveshjes, Propozim-ligjit i bashkëngjitet teksti në gjuhën maqedonase dhe angleze. Marrëveshja në origjinal në gjuhët zyrtare të institucioneve të Unionit Evropian dhe të palëve të tjera në Marrëveshje, të cilat nuk janë Bashkësi Evropiane dhe vendeve anëtare të saj është e deponuar në MPJ-Drejtoria për të drejtën ndërkombëtare, në pajtim me Ligjin për lidhjen, ratifikimin dhe zbatimin e marrëveshjeve ndërkombëtare.

НОВО, НОВО, НОВО !!!

**Во издание на ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РМ
излезе од печат изданието**

ЗАКОН
ЗА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО
ОСИГУРУВАЊЕ
- СО КОМЕНТАР И ПРИЛОЗИ -

од Станка Трајкова и Олгица Костова
(302 страници - брош подврска)
Цена - 700,00 денари

П О Р А Ч К А

Со ова неотповикливо го порачувам изданието Закон за пензиското и инвалидското осигурување во _____ примероци.

Доказот за извршена уплата на жиро с-ка 300000000188798 и порачката ги испраќаме по пошта на адреса бул. „Партизански одреди“ бр. 29, п. фах 51, 1000, Скопје, или на телефакс број + 389-2-311-22-67.

Порачател: _____ . Место: _____
ул. _____ бр. _____, тел./ факс _____

Потпис на порачателот

Во _____, _____ 200__ година. (М.П.) _____

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефони: +389-2-3298-860, 3290-471, 3290-449.
Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2007 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ЦЕТИС ПРИНТ ДООЕЛ увоз-извоз, Скопје.

ISSN 0354-1622

2007027